

Komunitný plán sociálnych služieb

(novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.)

Mesto Spišská Nová Ves
Programovacie obdobie 2022 - 2026

Obsah

1.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	3
1.1.	Princípy, zásady a ciele	4
1.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	6
1.3.	Legislatívne súvislosti	7
1.4.	Východiská	7
1.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	11
2.	Sociálno – ekonomická analýza	12
2.1.	Základná charakteristika mesta	12
2.2.	Popis lokality	20
2.3.	Demografický vývoj	21
2.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	34
2.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	37
2.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	41
2.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	48
2.8.	Bývanie	72
2.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	76
2.10.	Definovanie cieľových skupín	78
3.	Strategická časť	82
3.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	82
3.2.	Vízia a poslanie	91
3.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	94
3.4.	Merateľné indikátory	108
3.5.	Akčné plánovanie	112
3.6.	Finančné plánovanie	127
3.7.	Hodnotenie	134
3.8.	Monitorovanie	134
4.	Použitá literatúra	135

1. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej mesto Spišská Nová Ves plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie mesto Spišská Nová Ves využilo pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (... **351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mesto utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Mesto vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jeho územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Mesto a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode mesta alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Mesto a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

1.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov mesta Spišská Nová Ves boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v meste poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v meste Spišská Nová Ves.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje mesto Spišská Nová Ves.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možnosti** – výsledkom komunitného plánovania v meste Spišská Nová Ves je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami mestského rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mežianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v meste Spišská Nová Ves sú definované ľuďmi, ktorí žijú v meste a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektmi s priamym vplyvom na mesto Spišská Nová Ves.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je mestom Spišská Nová Ves považované za žiaduce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v meste.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta Spišská Nová Ves.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov mesta, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálne, nájomné.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života mesta v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa rozvoja sociálnych služieb v užšom aj širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť

problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Agenda 2030.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Spišská Nová Ves integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) mesta Spišská Nová Ves 2022 - 2026, integruje a nadväzuje na Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030, PHRSR mesta, Územný plán mesta, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb 2015 - 2021, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS mesta vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014), Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008), Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019) a Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013). Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027, Horizont Európa (2021 – 2027), Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie), Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania a Európsky pilier sociálnych práv (2017).

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mesta, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mesto a jeho jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátor, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným **pracovným skupinám** na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

1.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - mesta a sú poskytované v meste.

A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i> - prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, - zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, - riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, - prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, - dopravná služba, - opatrovateľská služba, - domov seniorov a domov sociálnych služieb, - stravovanie seniorov,	B) Služby vzdelávania - predškolská výchova - materské školy, - základné vzdelávanie - základné školy, - záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času, - školská záujmová činnosť - školské kluby detí, - záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,	C) Zdravotnícke služby - základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu, - špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie, - iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne, - rehabilitačné služby, - lekáreň, - dopravná zdravotná služba, - lekárska služba prvej pomoci,
D) Voľno-časové aktivity - športové ihriská, telocvične, - oddychové zóny, - športové kluby a jednoty, - kluby seniorov, - kinn	E) Bezpečnosť a aktivity prevencie - aktivity obecnej a štátnej polície, - preventívne vzdelávacie aktivity, - monitorovacie bezpečnostné systémy, - prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,	F) Bývanie - sociálne bývanie, - nájomná bytová výstavba, - štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia mesta zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčkových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí ...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím alebo seniora.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“. V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú

ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

1.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Mesto sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine ((v znení č. 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z., 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z., 125/2013 Z. z., 124/2015 Z. z., 160/2015 Z. z.(nepriamo), 175/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 2/2017 Z. z.) a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti mesta pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ((v znení č. 96/1991 Zb., 130/1991 Zb., 421/1991 Zb., 500/1991 Zb., 564/1991 Zb., 11/1992 Zb., 295/1992 Zb., 43/1993 Z. z., 252/1994 Z. z., 287/1994 Z. z., 229/1997 Z. z., 225/1998 Z. z., 233/1998 Z. z., 185/1999 Z. z., 389/1999 Z. z., 6/2001 Z. z., 453/2001 Z. z., 205/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 369/2004 Z. z., 535/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 583/2004 Z. z., 615/2004 Z. z., 757/2004 Z. z., 171/2005 Z. z., 628/2005 Z. z., 267/2006 Z. z., 267/2006 Z. z., 616/2006 Z. z., 330/2007 Z. z., 334/2007 Z. z., 335/2007 Z. z., 205/2008 Z. z., 384/2008 Z. z., 445/2008 Z. z., 511/2009 Z. z., 102/2010 Z. z., 102/2010 Z. z., 204/2011 Z. z., 361/2012 Z. z., 160/2014 Z. z., 180/2014 Z. z., 239/2014 Z. z., 125/2015 Z. z., 447/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 131/2017 Z. z., 131/2017 Z. z., 70/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 5/2019 Z. z., 413/2019 Z. z., 73/2020 Z. z.) podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť mesta pri ochrane osoby, rodiny a majetku v meste, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mesto povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

1.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
- Územný plán mesta,
- Komunitný plán sociálnych služieb,
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok
- Plán obnovy SR

Nadnárodnej úrovne

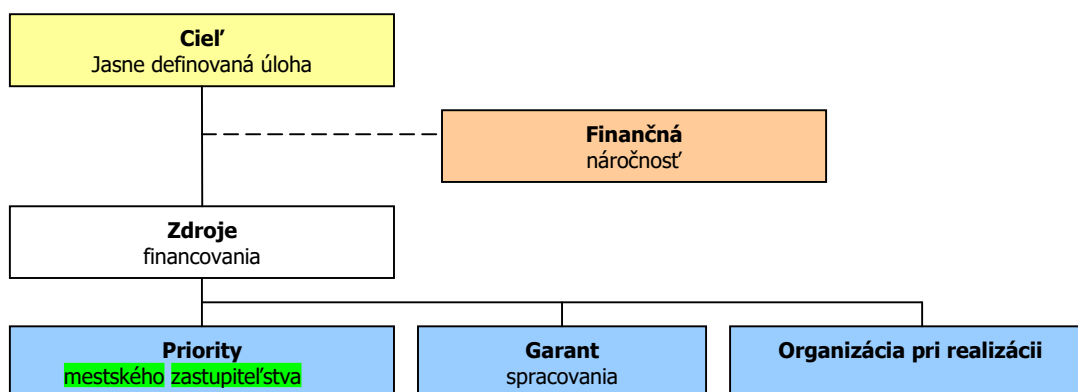
- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie

- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS mesta Spišská Nová Ves je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mesta Spišská Nová Ves. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

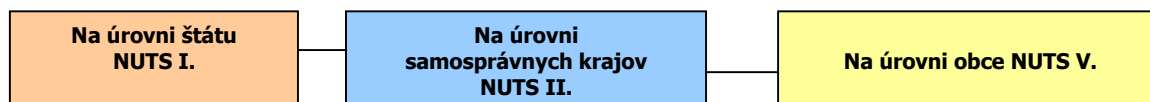
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mesto okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Spišská Nová Ves nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS mesta Spišská Nová Ves boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Mesto Spišská Nová Ves má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požíčnym dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

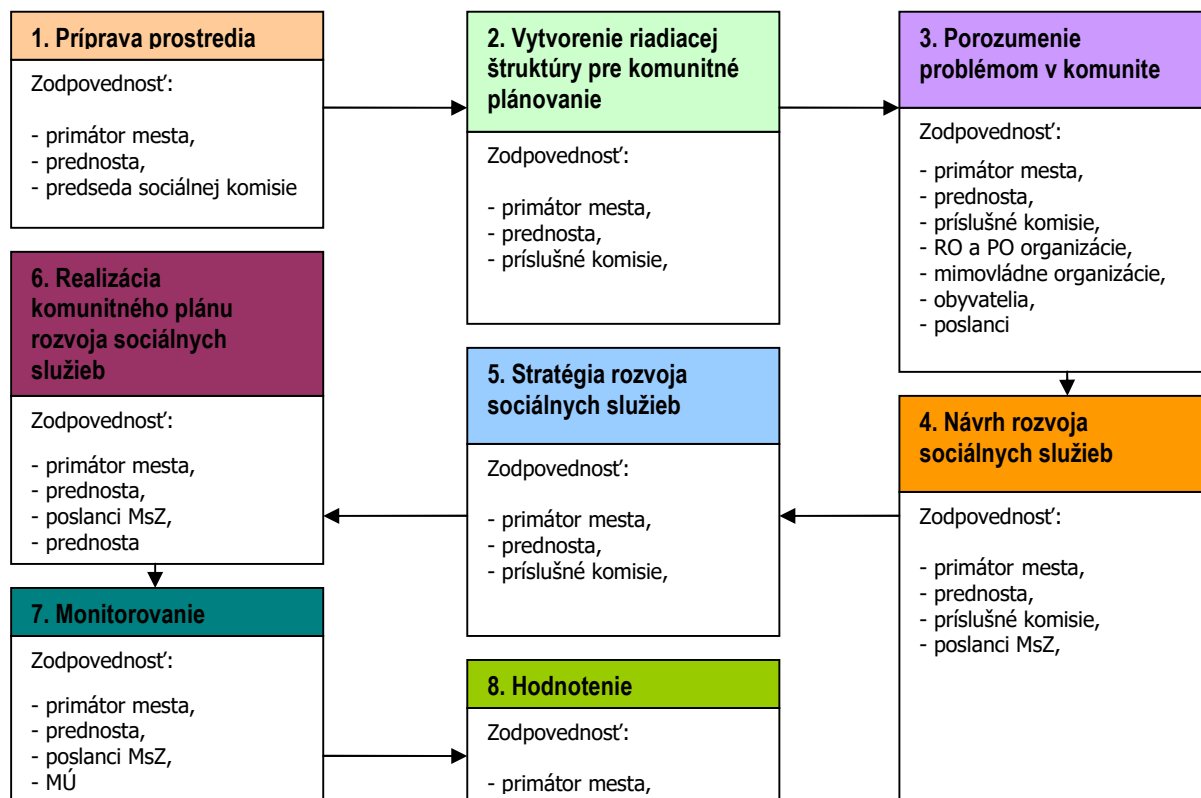
Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel Adaptabilný a prístupný trh práce
3. Prepojenejšia Európa	Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
4. Sociálnejšia Európa	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

1.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	- Vyvolanie dopytu v meste Spišská Nová Ves. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	- Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	- Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	- hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	- Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	- Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

2. Sociálno – ekonomická analýza

2.1. Základná charakteristika mesta

Mesto Spišská Nová Ves sa rozprestiera v Hornádskej kotline, pričom zo severu je obklopené výbežkami Levočských vrchov, z juhu Spišsko-gemerským Rudohorím. Na rozlohe 66,67 km² žije v súčasnosti približne 37tisíc obyvateľov prevažne slovenskej národnosti. Mesto je zároveň sídlom okresu Spišská Nová Ves. Nadmorská výška mesta Spišská Nová Ves je 452 m.n.m. Cez mesto preteká rieka Hornád. V blízkosti mesta Spišská Nová Ves sa rozprestiera Národný park Slovenský raj, ktorý sa vyznačuje najmä prítomnosťou skalných útvarov, jaskýň a vodopádov, ktoré vytvárajú nádherné scenérie. Mesto je v tejto súvislosti označované a známe ako vstupná brána do Slovenského raja (RPM, 2012, s.7).

Základná charakteristika mesta Spišská Nová Ves (k 31.12.2020)

Kód obce	526355
Názov okresu	Spišská Nová Ves
Názov kraja	Košický
Štatút obce	Mesto
PSČ	052 01
Telefónne smerové číslo	+421 - 53
Prvá písomná zmienka o meste - meste - rok	1268
Nadmorská výška obce - mesta v m	430
Celková výmera územia mesta [ha]	6 667
Hustota obyvateľstva na km ²	550,91
Súradnice:	48°56'39"S 20°33'39"V
Zdroj: ŠÚ SR	

Spišská Nová Ves, lat. Villa Nova/Noua Civitas, nem. Zipser Neudorf/Neudorf, maď. Szepesújhely alebo Igló) je spišské mesto a okresné mesto ležiace v Košickom kraji. Mesto je označované za vstupnú bránu do Národného parku Slovenský raj. Počtom obyvateľov je druhým najväčším mestom Spiša, tretím najväčším mestom Košického kraja (po Košiciach a Michalovciach) a šestnástym najväčším mestom na Slovensku (10.9.2021, https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A1_Nov%C3%A1_Ves).

2.1.1. História

Prvá písomná zmienka o meste Spišská Nová Ves je z roku 1268, kedy sa spomína ako Villa Nova. Mesto je však určite oveľa staršie. Z mladšej doby kamennej - neolitu (5500 -4000 pred Kr.) v osídlení mesta evidujeme na šiestich polohách regulárne sídliská (Kapustnice I, Letná ul., Rittenberg, Smižianska roveň, Ulica februárového víťazstva, Ul. Ing. O. Kožucha. Prvé rukolapné pamiatky pochádzajú zo stredného neolitu. Patria prvým roľníkom a chovateľom domestikovaných zvierat. V eneolite (4000 - 2300/2200 pred Kr.) Spiš husto osídlil ľud badenskej kultúry. Teritórium dnešného mesta Spišská Nová Ves a jeho blízkeho okolia bolo významným centrom už v čase Veľkomoravskej ríše. Pred tatárskymi vpádmi v rokoch 1241 až 1242 sa na území mesta rozkladalo niekoľko obcí: Brusník (v údolí potoka Brusník), Stojan (na západnom svahu vrchu Kudlovec), Šág (pravdepodobne na mieste dnešnej „Šestnástky“) a Kozma (na južnom svahu Blaumontu). Podľa niektorých prameňov tu boli ešte ďalšie dva: Paríž (Hnilec) a Swanis. Po odchode Tatárov založili zachránení obyvatelia novú obec „Nová Ves“. Kráľ Belo IV. nechal po tatárskych vpádoch priviesť na vyplienené územie nových osadníkov, rodiny z Čiech, ale hlavne zo Saska, kde more zaplavilo veľký kus zeme. Príťahovaní osadníci utvorili na Spiši „Saskú kolóniu“ a dostali v rokoch 1243 a 1271 mnohé privilégia (nemuseli platiť dane, myto pri prechode mestskými bránami, a pod.). Nová Ves bola premenovaná po nemecky na „Neudorf“, latinsky „Nova Villa“ a neskoršie ju Maďari pomenovali „Igló“. Niekde sa uvádzajú aj názvy „Newendarff“, „Iglovo“ alebo „Iglow“. Listina ostrihomského arcibiskupa Filipa zo dňa 29. novembra 1268 je prvou písomnou zmienkou o Spišskej Novej Vsi pod názvom „Villa Nova“. Je však isté, že rok 1268 nie je rokom založenia mesta, pretože v listine sa spomína, že Spišská Nová Ves ako osídlená obec už jestvovala, a že mala v tomto roku už aj faru a kostol. Nevieme však, kedy presne, ani kým bola založená, ani kedy sa stala mestom, či bola hneď od počiatku založená ako mestská osada alebo až dodatočne povýšená na mesto. Vznikla splynutím starej slovenskej obce

„Iglov“ a novšej nemeckej obce „Nová Ves“. 6. decembra 1380 získalo mesto od kráľa Ľudovíta I. právo konať týždenné trhy, každý týždeň v sobotu. Išlo o privilegium čisto hospodárskeho významu, čo bola pre mesto životná otázka, pretože v tom období sa mohlo obchodovať len na trhu. Mesto vybudovalo v súvislosti s privilegiom konať trhy na konci 14. storočia hradné opevnenie. To bolo murované o šírke 120 a 220 cm, priekopa bola 6 metrov široká a 2 metre hlboká. Súčasťou boli aj 4 brány: levočská, rožňavská, vyšná a nižná (nazývaná aj mlynská). Erb mesta je známy už od začiatku 15. storočia.

30. júla 1408 vydal kráľ Žigmund privilegijnú listinu, ktorou mestu povoľuje konať jeden výročný trh, vždy 15. augusta. Toto privilegium si mesto od neho nechalo opäť potvrdiť listinou z dňa 28. septembra 1412. V roku 1412, 8. novembra v Záhrebe, bola podpísaná listina, ktorou si kráľ Žigmund požičal od poľského kráľa Vladislava II. Jagelovského 37 000 kôp českých grošov, ktoré potreboval na vojnu proti Benátkam. V tom čase platil všeobecný zákaz brať úroky z pôžičky, preto dal Žigmund do zálohu poľskému kráľovi 13 spišských miest, medzi nimi aj Spišskú Novú Ves. Mesto ostalo v poľskej zálohe od 12. januára 1413 dlhých 360 rokov, až do roku 1772. 6. decembra 1435 obnovil a potvrdil kráľ Žigmund staré privilegia a udelil Spišskej Novej Vsi právo konať 3 výročné trhy: jeden na jar, druhý 15. augusta a tretí 11. novembra. Trhy v Spišskej Novej Vsi sa stali široko - ďaleko známe a vyhľadávané. Koncom decembra 1683 obsadilo Spišskú Novú Ves cisárske vojsko, ktoré čakalo na útok Thokolyho armády. Od roku 1672 do roku 1684 malé družiny povstaleckých Thokolyho vojsk dvanásťkrát vydrancovali mesto. V 18. storočí sa Spišská Nová Ves začína pretvárať na mesto s modernou ekonomikou. V rokoch 1709 až 1712 zúril po krutých bojoch povstania Františka Rákoczyho v meste najzhubnejší mor, ktorému padlo za obeť viac ako 2 000 ľudí a vymreli celé rodiny. V polovici 18. storočia mala Spišská Nová Ves 487 domov, väčšinou drevených. 5. novembra 1772 bolo mesto Spišská Nová Ves pri veľkej slávnosti vrátené uhorskému kráľovi. Bola to Mária Terézia, ktorá v roku 1772 pri delení Poľska v Petrohrade získala Halič s troma miliónmi obyvateľov a spišské zálohované mestá. 2. februára 1849 došlo k vojenskému stretu cisárskych oddielov a maďarského povstaleckého vojska, pričom vyhorela veľká časť mesta aj s pôvodnou kostolnou vežou rímskokatolíckeho farského kostola. Škody boli veľké a na ich zmiernenie poukázala maďarská vláda mestu náhradu vo výške 7 500 zlatých. Veľký prelom v dejinách bolo postavenie železničnej trate Košice - Bohumín v rokoch 1869 až 1871. Sad mládeže vznikol vďaka Spišskonovoveskému okrásľujúcemu spolku, ktorý vznikol v roku 1871. V roku 1873 vznikol Dobrovoľný hasičský spolok, ktorý sa okrem vlastnej činnosti zaslúžil aj o šírenie kultúry medzi najširšími vrstvami, hlavne v oblasti ľudovej hudby a ochotníckeho divadla. Prvá kníhtlačiareň v meste vznikla v roku 1874. O rozvoj športu v meste sa starali spolky: korčuliarsky (1877), biliardový, strelecký (1868) a tenisový (1901). V roku 1894 si mesto vybudovalo mestskú elektrárňu, čím sa podstatne zlepšili životné podmienky obyvateľstva a nastala modernizácia priemyselnej výroby. Mesto bolo elektrifikované už v roku 1894. V roku 1914 získalo svoj štátut kino a od roku 1922 pôsobilo v meste Spišská Nová Ves ako stále kino. V roku 1922 vznikol Spišský učiteľský spevácky zbor, ktorý pôsobí dodnes. 24. marca 1939 bombardovali Maďari tunajšie letisko, pričom prišlo o život 5 vojakov a 6 nič netušiacich civilov. Spišská Nová Ves tak bola prvým mestom v strednej Európe, ktoré hmatateľne pocítilo politickú krízu vedúcu k II. svetovej vojne a ktoré bolo bombardované ešte pred vypuknutím vojny. 27. januára 1945 skončili hrôzy II. svetovej vojny, keď po niekoľkodňovej delostreleckej prestrelke obsadila Spišskú Novú Ves sovietska armáda a vyhnala nemecké jednotky. V roku 1960 bola Spišská Nová Ves určená za sídlo okresu utvoreného zlúčením doterajších troch okresov Spišská Nová Ves, Levoča, Gelnica. V roku 2007 si pripomíname 100. výročie dokončenia Reduty. V roku 2018 si pripomíname 750. výročie 1. písomnej zmienky o Spišskej Novej Vsi (10.8.2021, <https://www.spiskanovaves.eu/o-meste/strucna-historia>).

2.1.2. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Mesto leží vo východnej časti Slovenska v Košickom kraji, na rieke Hornád v južnej časti Hornádskej kotline, na východnom okraji Slovenského raja, v mieste stretu s Volovskými a Levočskými vrchmi. Kým stred mesta leží v nadmorskej výške 430 m.n.m a zalesnený kataster mesta v južnej časti dosahuje nadmorskú výšku 1266 m.n.m (Veľká Knola) (KUCHARÍK, 2018, s. 26). Nachádzajú sa tu rozsiahle rudné ložiská v centrálnej časti Volovských vrchov. Z rúd železa sa ťažil siderit a limonit, z medených rúd chalkopyrit a tetraedrit a zo strieborných rúd tetraedrit s prímесou ortuti. Mesto je

priamou bránou do Národného parku Slovenský raj. V katastri mesta sa začína mnoho turistických ciest do celého Slovenského raja (Kucharík, 2018, s.26).

Z hľadiska cestnej dostupnosti sa mesto Spišská Nová Ves nachádza 10 km od cesty 1. triedy E50, smer Žilina – Poprad – Levoča – Prešov. Napája sa na ňu v Spišskom Štvrtku. V meste ani v okrese Spišská Nová Ves sa nenachádzajú cesty 1. triedy, len relatívne hustá sieť ciest II. triedy. Vzdialenosť a napojenie mesta Spišská Nová Ves na diaľnicu D1, ktorá po svojom dokončení spojí Bratislavu s hraničným priechodom Záhor na štátnej hranici s Ukrajinou cez Trnavu, Trenčín, Žilinu, Poprad, Prešov, Košice a Michalovce je zo smeru na Levoču 7 km a smerom na Poprad po ceste č. 536 za Spišským Štvrtkom 15 km od mesta.

Zastúpenie pôdných druhov

Dominantným pôdnym typom sú kambizeme (hnedé pôdy), ktoré z celkovej výmery poľnohospodárskych pôd zaberajú až 51,5%. Sú to pôdy stredne úrodné, vhodné pre užívanie sortimentu poľnohospodárskych plodín. Zvyšovanie ich úrodnosti vyžaduje zvýšené náklady. V nivných polohách územia sa nachádzajú čierne, ktoré zaberajú asi 17,8% poľnohospodárskych pôd. Sú to lokálne najúrodnejšie pôdy. Pomerne vysoké (15,5%) je zastúpenie prevažne štrkovitých a plytkých pôd typu rendzina. V blízkosti riek a potokov sa vyvinuli fluvizeme (8,1%). Marginálnymi pôdnymi predstaviteľmi sú pseudogleje (6,1%), luvizeme (0,7%), čo litozeme a rankre (0,3%). Podľa zrnitostného zloženia prevládajú stredne ťažké pôdy. Z nich je až 64,3 % hlinitých (obsah frakcie pod 0,01 mm je v rozmedzí 30-45%), 4,5% piesočnatohlinitých (obsah frakcie pod 0,01 mm je v rozmedzí 20-30%), 0,6% pôd je ľahkých – hlinitopiesočnatých (obsah frakcie pod 0,01 mm je v rozmedzí 10-20%) a 30,6% pôd ťažkých – ílovitohlinitých obsah frakcie pod 0,01 mm je v rozmedzí (45-60%) (RPM, 2012, s. 112). Veľkú rozlohu v čiastkovom povodí Hornádu má aj asociácia pôd, ktoré sa vyznačujú kyslou až silne kyslou pôdnou reakciou, vysokou skeletnosťou a nenasýteným sorpčným komplexom. Je to asociácia pôd združujúca aj extrémne pôdy, rankre a podzoly. Tieto pôdy sa vyskytujú na rozsiahlych vrcholových horských častiach Spišsko-gemerského krasu, Čiernej hory, Levočských vrchov a Braniska. Menšie rozšírenie majú kambizeme modálne nasýtené a kambizeme kultizemné nasýtené, sprievodné andozeme modálne, kambizeme modálne, rankre kambizemné a rankre modálne, sporadicky kambizeme pseudoglejové. Priestorovo sú viazané na Šarišskú vrchovinu, východnú časť Spišsko-gemerského krasu (10.8.2021, https://minzp.sk/files/sekcia-vod/manazment-rizik-2015/3_06-ciastkove-povodie-hornadu/pmpr-hornad-text.pdf).

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %

	ľahké piesočnaté, hlinitopiesočnaté	Kategória eróznej ohrozenosti			
		stredne ťažké piesočnatohlinité	hlinité	ťažké ílovitohlinité	veľmi ťažké ílovité, íly
Spišská N. Ves	0,85	53,52	21,89	23,75	-
Košický kraj	2,73	53,46	10,00	21,32	12,48

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetikkej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahrňa v sebe skupinu pôd charakterizovaných rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
-------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-------	-------	----	----	-------

Spišská N. Ves	5,62	4,45	-	0,87	-	0,31	72,23	-	4,47	7,30	-	-	1,67	0,81	-	2,27
Košický kraj	28,89	2,52	2,79	1,60	6,21	2,15	25,63	-	16,86	3,08	0,01	0,14	0,93	8,27	-	0,93

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Spišská N. Ves	3,37	17,28	21,62	21,28	27,31	3,16	4,97	1,02	-	-	34,31
Košický kraj	1,19	5,43	9,43	6,01	9,84	21,61	27,77	17,42	1,27	0,02	54,22

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v meste Spišská Nová Ves od roku 2010.

Výmera územia v ha.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celk. výmera úz. mesta	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2	6 667,2
Poľnohosp. pôda - spolu	1 460,1	1 451,4	1 449,1	1 447,9	1 447,0	1 446,8	1 445,2	1 443,8	1 441,8	1 439,7	1 437,4
- orná pôda	560,8	553,9	552,8	552,2	552,2	552,1	551,6	551,3	551,2	551,1	550,2
- záhrada	117,2	117,0	116,5	116,3	116,2	116,1	115,8	115,5	115,3	115,2	115,0
- ovocný sad	3,2	3,2	2,8	2,8	2,8	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5
- trvalý trávny porast	778,9	777,3	777,0	776,7	775,8	775,9	775,2	774,3	772,8	770,9	769,7
Nepoľnoh. pôda - spolu	5 207,0	5 215,8	5 218,1	5 219,2	5 220,1	5 220,4	5 221,9	5 223,3	5 225,3	5 227,5	5 229,8
- lesný pozemok	4 134,8	4 134,7	4 134,8	4 134,8	4 134,1	4 133,8	4 132,7	4 132,7	4 132,5	4 131,7	4 130,2
- vodná plocha	51,5	51,3	51,3	51,5	51,5	51,5	51,5	51,5	51,5	51,5	51,7
- zast. plocha a nádv.	744,2	749,9	753,8	755,5	756,5	759,1	761,1	762,2	762,2	764,2	766,3
- ostatná plocha	276,6	279,7	278,2	277,5	278,0	276,0	276,6	276,9	279,1	280,0	281,6

Zdroj: 20.8.2021, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne výrazne. K negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy. K výraznému nárastu došlo v prípade zastavaných plôch ostatných plôch a zastavaných plôch, ktorých výmera vzrástla do roku 2020 na 281,6 a 766,3 ha. Z poľnohospodárskej pôdy došlo k poklesu v prípade TPP. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpila na 5229,8 ha. Zmeny v štruktúre boli významné.

Vodstvo

Hlavnú hydrologickú os mesta Spišská Nová Ves predstavuje rieka Hornád. Hornád pramení na východnom svahu poniže sedla Uhliská, ktoré leží medzi vrchmi Krahulec (1 075 m n. m.) a Jedlinská (1 091 m n. m.), prameň sa nachádza v nadmorskej výške 1050 m n. m. smerom na západ od obce Vikartovce. Od prameňa vedie vodný tok dolu svahom na východ, z juhozápadnej strany obchádza vrch Nad Hornádom (974 m n. m.), z lesov vyteká na lúky rozprestierajúce sa v podcelku Hornádskej kotliny, Vikartovská priekopa západne od Vikartoviec, tečúc smerom na východ postupuje cez intravilán obce a ďalej preteká pod lesom asi 0,4 km južne od obce Kravany. Koryto Hornádu pred obcou Spišské Bystré prechádza na druhú stranu údolia, obec Hranovnica mňa vo vzdialenosti asi 0,8 km zo severnej strany a zatáča sa na juhovýchod. Rieka na nasledujúcom úseku preteká cez obec Spišský Štiavnik, z ktorej pokračuje popri západnom okraji obce Betlanovce a približne 1,1 km od južného okraja intravilánu obce Hrabušice vchádza do hôr. Vodný tok najprv zo západu a potom z juhu obteká vrch Zelená hora (654 m n. m.), pod ktorým sa zatáča smerom na východ. V úseku pri rkm 141,3 do Hornádu z ľavej strany ústi Biely potok (ID toku: 4-32-01-3203; plocha povodia: 23,558

km² ; dĺžka: 9,16 km), ktorý priteká z juhozápadu. Za vyústením Bieleho potoka začína približne 16 km dlhý úsek všeobecne známy ako prielom Hornádu, v ktorom vodný tok vytvoril úzke kaňonovité údolie so strmými svahmi spadajúcimi z okolitých vrchov, pričom ich výška nad riekou miestami presahuje až 300 m. Za prielomom Hornádu rieka preteká južne od obce Smižany, v intraviláne mesta Spišská Nová Ves sa otáča na juhovýchod a pri železničnej trati č. 180 Žilina – Košice do nej z ľavej strany ústi prítok Brusník (ID toku: 4-32-01-3125; plocha povodia: 57,360 km² ; dĺžka: 16,58 km), ktorý pramení severovýchodne od obce Hrabušice. V nasledujúcom úseku Hornád tečie popri železničnej trati do obce Markušovce, v ktorej do neho zľava ústi Levočský potok (10.8.2021, https://minzp.sk/files/sekcia-vod/manazment-rizik-2015/3_06-ciastkove-povodie-hornadu/pmpr-hornad-text.pdf).

Levočský potok a vodný tok Brusník v súčasnom stave kapacitne nepostačujú na odvedenie zrážkových vôd z navrhovaných plôch priemyslu. Výstavba v lokalitách v blízkosti toku Hornád je podmienená zabezpečením ochrany pred prietokom Q100-ročných vôd toku Hornád. Pri návrhoch umiestňovania stavieb v blízkosti vodných tokov rešpektovať obmedzenia výstavby v inundačných územiach vodných tokov. Akúkoľvek výstavbu bude potrebné umiestniť mimo prirodzené inundačné územie vodných tokov, aby pri prechode povodňových prietokov nedošlo k jej zaplaveniu. Pri ďalšom využívaní územia je potrebné chrániť koridory pre rekonštrukciu alebo výstavbu hrádzí alebo úpravu koryta toku Hornád v intraviláne mesta Spišská Nová Ves. Správca vodného toku má pri výkone jeho správy povolenie užívať pobrežné pozemky, ktorými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významných tokoch Hornád a Holubnica pozemky do 10 m od brehovej čiary, resp. päty ochrannej hrádze obojstranne a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary obojstranne (Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu, 2015, s. 83).

Pri vstupe do intravilánu mesta Spišská Nová Ves, vodný tok Hornád vybrežuje pri prietoku Q50 obojstranne, pričom na ľavej strane je zaplavený príľahlý pôdny fond a na pravej strane je ohrozovaná bytová zástavba. Rápídne vybreženie vodného toku je pozorované pri prietoku Q50 na sídlisku Mier, hlavne na pravej strane, kde sú zaplavované bytové domy a komunikácie. Na ľavej strane je zaplavený priemyselný par a futbalové ihrisko. Pri prietoku Q50 je povodňou zasiahnuté aj sídlisko Tarča, ktoré je na pravej strane vodného toku, zaplavované sú príľahlé nižšie situované bytové domy. Nižšie od sídliska je pozorované vybreženie už pri Q5 na ľavej strane, pri vyšších prietokoch je zaplavovaná značná časť priemyselného areálu, časť záhrad a miestne komunikácie. Na konci intravilánu vodný tok Hornád vybrežuje obojstranne na príľahlý pôdny fond už pri prietoku Q5 (10.8.2021, https://minzp.sk/files/sekcia-vod/manazment-rizik-2015/3_06-ciastkove-povodie-hornadu/pmpr-hornad-text.pdf).

Fauna a flóra

Z fytogeografického hľadiska patrí flóra popisovaného územia do oblasti západokarpatskej (Carpaticum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) okresu Slovenské Rudohorie, časť územia severne od Hornádu do obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), podokresu Spišské kotliny okresu Podtatranské kotliny. Súčasná vegetácia je poznačená dlhodobou činnosťou človeka, v dôsledku ktorej boli zmenené prirodzené spoločenstvá a krajinné štruktúry. Vznikali náhradné spoločenská, oráčiny, druhotné lúky a pasienky. Okolie mesta je tvorené prevažne poľnohospodárskou krajinou. Lepšia situácia je v zalesnenej časti katastra (časť Novoveská Huta). Značnú časť pôvodných lesov širšieho okolia mesta Spišská Nová Ves tvorili bučiny s primiešanou jedľou, v ktorých bol smrek zastúpený len vzácné. V lesoch sa najhodnotnejšie spoločenstvá udržali na extrazonálnych stanovištiach - skalách, prameniskách, aluviálnych mokradiach. Špecifickým prípadom vegetácie sú lesné lúky a lúčne enklávy v okrajoch lesov, na ktorých nachádzame špecifické spoločenstvá so vzácnymi druhmi. Z hľadiska zoogeografického členenia Slovenska leží predmetné územie severne od Hornádu v podtatranskom okrsku vonkajšieho obvodu Západných Karpát provincie Karpaty, južne od Hornádu sa rozprestiera rudohorský centrálny okrsek vnútorného obvodu Západných Karpát. V predmetnom území nachádzame faunu oráčino-lúčno-lesnú. Okrem bežných druhov pre širšiu oblasť sa tu vyskytujú aj významnejšie a vzácné druhy, čo je spôsobené bohatosťou biotopov a členitosťou krajiny. Človek svojou historickou baníckou činnosťou ovplyvnil rozšírenie netopierov a obojživelníkov, pre ktorých sa stali opustené štôlne vhodným biotopom. Vďaka entomologickým výskumom A. Reipricha (1950 -2000) bolo širšie okolie predmetného územia zaradené medzi územia Slovenska s najlepšou preskúmanosťou a najvyššou druhovou variabilitou motýľov (cca 2400 druhov). V lokalite Novoveská Huta bol popísaný nový druh motýľa pre vedu *Scrobipalpa reiprichii* (RPM, 2012, s. 113 - 114).

2.1.3. Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska leží Spišská Nová Ves v mierne teplom, vlhkom, dolinovom okrsku so studenou zimou, mierne vlhkej podoblasti, mierne teplej oblasti, charakterizovanej počtom letných dní pod 50, priemernou teplotou v júli nad 16 °C a v januári - 5 °C, južná časť územia leží v mierne chladnom okrsku chladnej oblasti s priemernou teplotou vzduchu v júli pod 16 °C. Mesto leží v mierne teplej kotlinovej klíme s veľkou inverziou teplôt, mierne suchej až vlhkej, severný okraj územia zasahuje do oblasti mierne chladnej kotlinovej klímy, južná časť územia zasahuje do horskej mierne chladnej až chladnej klímy s malou inverziou teplôt. Vlhkej až veľmi vlhkej, oblasť Muráňa a Knoly do studenej horskej klímy. Zrážky z dlhodobého hľadiska dosahujú ročný priemer okolo 625 mm (1901 – 1980) na meteorologickej stanici Spišská Nová Ves. Priemerná ročná teplota predstavuje 6,8 °C, v teplom polroku 13,0 °C. Prevládajúci smer vetra je severovýchodný, pričom oproti prvej polovici tohto storočia výrazne poklesol počet bezveterných dní (RPM, 2012, s. 113 - 110).

2.1.4. Technická infraštruktúra

Mesto je plne elektrifikované. Rozvodná sieť plynu je v meste vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný skupinový vodovod (s výnimkou exponovaných rímskych osád). Mesto má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Pokrytie mobilných operátorov je nedostatočné T - mobile 80 %, Orange 90 % a O2/4ka cca. 70 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet čiastočne prostredníctvom optickej siete (niektoré ulice nie sú pokryté) a 4G siete.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	áno/nie	áno	áno
Káblková televízia	áno/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	80	90
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	pramene Csáky (cca. 8,6 l/s.) v záverovej časti potoka Hnilica, pramene Fleischer (21 l/s.) v pramennej oblasti Holubnice (Čertova dolina), pramene Pod lanovkou v povodí Hutianskeho potoka (pravostranného prítoku Holubnice) a Staré pramene (3,4 l/s.) v povodí Tepličského Brusníka medzi kótami Hrnčiarka a Okružlovec	
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	40	80
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	70	100
Rozvodná sieť plynu	áno/nie	áno	áno
pripojenie na sieť internet	DSL	áno	áno
	EDGE/UMTS/4G	áno	áno
	Optická sieť	áno	áno
verejný internet	áno/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	áno/nie	áno	áno
internetová kaviareň	áno/nie	áno	áno
pokrytie signálom Orange	%	90 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	80 %	100 %
pokrytie signálom O2, 4ka	%	70 %	100 %
verejné studne	áno/nie	nie	nie
pramene pitnej vody	áno/nie	áno	áno
vodojemy	áno/nie	áno	áno
skládka TKO	áno/nie	nie	nie
separovaný zber	áno/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	áno/nie	áno	áno
kompostovisko	áno/nie	áno	áno
cintorín	počet	áno	áno
dom smútku	počet	áno	áno

Zdroj: OcÚ Spišská Nová Ves, 2021

Mesto Spišská Nová Ves je napojená na Spišská N. Veský skupinový vodovod. Mesto Spišská Nová Ves je zásobované pitnou vodou vodovodným prírodným radom z vodárenskej sústavy Poprad. Hlavným zdrojom jeho zásobovania je vodný zdroj Teplično, nachádzajúci sa pri Betlanovciach. Miestne vodárenské zdroje podzemnej vody predstavujú pramene Csáky v záverovej časti potoka Hnilica, pramene Fleischer v pramennej oblasti Holubnice (Čertova dolina), pramene Pod lanovkou v povodí

Hutianskeho potoka (pravostranného prítoku Holubnice) a Staré pramene v povodí Tepličského Brusníka medzi kótami Hrnčiarka a Okružlovec (RPM, 2012, s. 113).

Problémy sú pri zásobovaní rómskych obyvateľov pitnou vodou. V lokalitách s rómskym obyvateľstvom sú odoberané vzorky vôd zo studní, prameňov a verejného vodovodu, ktoré slúžia na hromadné zásobovanie pitnou vodou. Závažnosť vzoriek je vysoká. Pri riešení zložitej situácie v zásobovaní rómskych osád pitnou vodou sú vykonávané krátkodobé aj dlhodobé opatrenia. V osade Spišská Nová Ves Hájik a Spišská Nová Ves – Podskala je realizovaná permanentná dezinfekcia vo verejnej studni. Nedostatky sú zisťované v udržiavaní a funkčnosti verejných studní a odstraňovanie týchto nedostatkov je veľmi zdĺhavé a často neefektívne. Negatívne je potrebné hodnotiť opakované zničenie uzatvárania na studni a zásahy do prevádzky chlórovacího zariadenia. Okolie studní a výtokových stojanov je znečisťované, nie je možné vytvorenie ochranného pásma (RPM, 2012, s. 116).

Pokrytie kanalizačnou sieťou v meste Spišská Nová Ves je 99,9%, kde naprojektovaná kapacita ČOV je 20 218m³, čo predstavuje dvojnásobok čistenia terajšieho množstva a prietokové množstvo 234l/s. Odpadové vody sa čistia mechanicko - biologickým spôsobom. V prevádzke nie je ČOV v Novoveskej Hute, verejná kanalizácia z tejto časti mesta je napojená na kanalizáciu mesta Spišská Nová Ves. Kanalizačný systém v meste, rovnako ako rozvody vody, si už vyžaduje komplexnejšiu rekonštrukciu. Terajšia používaná technológia ČOV nedosahuje požadované parametre čistenia odpadových vôd a to pre odstraňovanie dusíka Ncel z odpadových vôd, preto je naplánovaná rekonštrukcia ČOV v najbližšom období. Rovnako ako v prípade verejného vodovodu, chýba kanalizácia v rómskych osadách Hájik a Podskala, kde je odvádzanie odpadových vôd riešené domovými žumpami, prevládajúce je však odvádzanie vôd do voľného priestranstva (Program Synergia, Sp. Nová Ves, 2009).

Akciová spoločnosť Východoslovenská energetika je hlavným dodávateľom elektrickej energie pre mesto Spišská Nová Ves. Táto spoločnosť zabezpečuje aj ostatné služby súvisiace s dodávkou elektrickej energie (prevádzkovanie zariadení, plánovanie a budovanie nových distribučných sietí, údržba a opravy). Územie je pokryté rozvodmi a možnosťami dodávok elektrickej energie. Prechádza ním vedenie vysokého napätia 22kV a nachádza sa tu aj elektrická rozvodňa. Čo sa týka dodávok elektrickej energie, inštalovaný výkon je dostačujúci. Rozvodné závody uskutočňujú periodické opravy a posilňovanie prenosových systémov. Meste sa nachádza elektrická rozvodná stanica 110/22kV Spišská. Nová Ves – Štrkovisko, kde sú napojené vedenia i pre okolité mestá (Levoča, Kežmarok) (RPM, 2012m, s. 144).

Dodávateľom zemného plynu je SPP, nadnárodná energetická spoločnosť. Hlavným napájacím vedením zemného plynu pre okres Spišská Nová Ves je vysokotlakový plynovod Drienovská Nová Ves – Tatranská Štrba a napojenie na Považský systém Maležnice – Žilina. Pre potreby mesta je kapacita plynovodu postačujúca. Stupeň plynifikácie (pokrytie) mesta Spišská Nová Ves je veľmi vysoký (plynifikované je centrum mesta, sídliská Tarča, Juh-Mier, Ferčkovce, Západ, Východ a Sever-Blaumont). Novoveská Huta bude napojená na celomestský plynovodný systém prostredníctvom prepojovacieho plynovodu strednotlakový v dĺžke 1 300m s následným papršlekovým rozvodom. Očakávaný optimálny rozvojový trend výstavby v meste si vyžaduje plošnú plynifikáciu okrsku Na Šajbe (letisko) a Šulerloch. Aktuálny technický stav existujúcich plynárenských zariadení vyhovuje platným normám a predpisom pre zabezpečenie spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzky. Majiteľom majetku je SPP a.s., Bratislava a prevádzkovateľom SPP a.s., odštepny závod Poprad (RPM, 2012, s. 144).

Priamo intravilánom mesta prechádza distribučný plynovod o parametroch DN 300 - 25 mm, PN 6,4 MPa. Tento plynovod slúži ako zdroj plynu pre mesto Spišská Nová Ves. Trasa plynovodu je vedená pomocou VTL plynovodu a končí RS Spišská Nová Ves. Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou. Urbanizované územie mesta vytvára integrovanú sústavu zásobovania plynom komplexného charakteru. Plynárenské zariadenia budú prepojené a komplexne využívané. Vstupy do distribučnej siete stredotlakovej zabezpečuje jedna regulačná stanica plynu: RS VTL/STL 6,4/0,4 MPa. Plošný distribučný rozvod plynu je stredotlakový s pretlakom plynu do 400 kPa s doregulovaním tlaku pri odberných miestach.

2.2. Popis lokality

2.2.1. Alokácia

Mesto Spišská Nová Ves sa rozprestiera v Hornádskej kotline, pričom zo severu je obklopené výbežkami Levočských vrchov, z juhu Spiško-gemerským Rudohorím. Na rozlohe 66,67 km² žije v súčasnosti približne 37 887 obyvateľov prevažne slovenskej národnosti. Mesto je zároveň sídlom okresu Spišská Nová Ves. Nadmorská výška mesta Spišská Nová Ves je 452m.n.m. Cez mesto preteká rieka Hornád. V blízkosti mesta Spišská Nová Ves sa rozprestiera Národný park Slovenský raj. Z hľadiska cestnej dostupnosti sa mesto Spišská Nová Ves nachádza 10 km od cesty 1. triedy E50, smer Žilina – Poprad – Levoča – Prešov. Napája sa na ňu v Spišskom Štvrtku. V meste ani v okrese Spišská Nová Ves sa nenachádzajú cesty 1. triedy, len relatívne hustá sieť ciest II. triedy. Predpokladaná vzdialenosť a napojenie mesta Spišská Nová Ves na diaľnicu D1, ktorá po svojom dokončení spojí Bratislavu s hraničným priechodom Záhor na štátnej hranici s Ukrajinou cez Trnavu, Trenčín, Žilinu, Poprad, Prešov, Košice a Michalovce bude zo smeru na Levoču 7 km a smerom na Poprad po ceste č. 536 za Spišským Štvrtkom 15 km od mesta (RPM, 2012, s. 9).

2.2.2. Reliéf, geomorfológia, geológia

Geomorfologická stavba širšieho okolia Spišskej Novej Vsi je charakterizovaná veľkou mnohotvárnosťou reliéfu, ktorého pomerne zložitý a rôznorodý vývoj ovplyvnila veľmi pestrá geologická stavba územia z pohľadu veku, genézy a geologického zloženia (tektonicko-petrografického). V zmysle geomorfologického členenia podľa Mazúra - Lukniša 1986, môžeme predmetné územie začleniť do geomorfologických jednotiek: Alpsko-himalájskej sústavy, do podsústavy Karpaty, do provincie Západné Karpaty, do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty. Spišská Nová Ves leží na rozhraní celkov Hornádska kotlina, ktorej severnú hranicu tvoria Levočské vrchy, juhovýchodný výbežok územia zasahuje do podcelku Hnilecké vrchy, južnú časť tvorí celok Volovských vrchov a západným okrajom južnej polovice územia prebieha hranica s celkom Spiško-gemerský kras, s podcelkom Slovenský raj. Najvyšším vrchom je Veľká Knola (1266 m.n.m.) a najnižšie miesto je na okraji mesta Spišská Nová Ves (492 m.n.m.). Morfológia reliéfu územia sa pohybuje od mierne až stredne zvlneného reliéfu v oblasti mesta a v údolí Hornádu, cez silne rezaný reliéf okrajov údolia Hornádu, stredne a hlboko rezaný reliéf v prevažnej časti extravilánu južne od mesta, až po veľmi hlboko rezaný reliéf v širšej oblasti Knoly. Geologická stavba popisovaného územia je pomerne zložitá. V južnej časti do územia zasahuje jednotka gemerika - zastúpená horninami mladšieho paleozoika (prvohôr) a mezozoika (druhoohôr), ktoré sú reprezentované dobšinskou skupinou (vrchný karbón), krompašskou skupinou (perm) s horninami - zlepenice, pieskovce, bridlice, fylity, metavulkanity a stratenskou skupinou (trias, jura) zastúpenou vápencami a dolomitmi. Centrálnu časť tvorí Hornádska kotlina budovaná paleogénnymi horninami (bazálne zlepenice, pieskovce, ílovce, vápenité pieskovce). Kvartér (štvrtohory) sa uplatňuje najmä v alúviu Hornádu, Brusníka, Holubnice, Tepličského Brusníka a Levočského potoka (RPM, 2012, s. 109).

Hornádska kotlina je budovaná centrálne - karpatským paleogénom tvoreným rôzne hrubými polohami pieskovcov a ílovcov, v menšej miere aj iných hornin. Najnovšie poznatky o geologických pomeroch kotliny a okolitých území podávajú práce Grossa, P. a i (1999a.b) a Melia, J. (2000a.b). Centrálne-karpatský paleogén v kotline sa člení na bazálne súvrstvie, s prevládajúcim neflyšovým vývojom a vyššie súvrstvia s flyšovým vývojom vrstiev. Podľa Grossa, P. a i. (1999a) patri paleogén Hornádskej kotliny k paleogénnym sedimentom podtatranskej skupiny. Táto skupina sa skladá zo štyroch súvrství, vytvárajúcich vrstevný sled v poradí: borovské, hutnianske, zuberecké a bielopotocké súvrstvie. Borovské súvrstvie lemuje južný okraj kotliny. Má výlučne neflyšový ráz a predstavuje najspodnejší člen paleogénu podtatranskej skupiny. Za najvýznamnejšie typy hornín v súvrství sa považujú brekcie, zlepenice, pieskovce, piesčité vápence, organodetrilitické a organogénne vápence. Tieto horniny sa laterálne i vertikálne často striedajú a zastupujú. Hutnianske súvrstvie je tvorené ílovcami s vložkami prachovcov a pieskovcov (vrchný eocén - starší oligocén). V súvrství dominujú bridličnaté, prevažne vápnité ílovce hnedej, žltohnedej, sivej a zelenosivej farby s čiernymi a hrdzavými povlakmi. Z kvartérnych sedimentov sú v kotline v najväčšej miere zastúpené fluválne sedimenty terás Hornádu obdobia stredného pleistocénu, ktoré sú tvorené štrkami a zahlinenými

piesčitymi štrkarni. Z obdoba holocénu su dominantné fluvialne sedimenty nivy Hornádu a jeho prítokov s piesčitymi a hlinítymi štrkami, pieskami a hlinami a deluvialno-fluvialne sedimenty tvoriace bezprostredné pokračovanie nív a vyplňajúce hlavne uvalinovitú záveru dolín. Tieto sú tvorené splachovými, piesčitymi a ílovitými hlinami s úlomkami hornín. Zastúpené sú aj proluvialne sedimenty náplavových kužeľov-piesčité hliny, piesčité hliny so štrkarni a úlomkami, ktoré vyúsťujú do fluvialnych sedimentov nív. Tektonická stavba paleogénu v Hornádskej kotline je podmienená sústavou zlomových línií, ktoré delia územie na rad väčších a menších krýh. V kotline sa prelínajú tri skupiny zlomových systémov (Michaeli, E. 2001). Prvú predstavujú zlomy smeru Z-V, druhú reprezentujú zlomy smeru ZSZ-V JV a do tretej patria zlomové línie smerov JZ-SV, JJZ-SSV až J-S (10.8.2021, <http://www.foliageographica.sk/public/media/26622/13-Geomorfologick%C3%A9%20pomery%20Vla%C5%A1skej%20kotliny.pdf>)

2.3. Demografický vývoj

V meste žije 86 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 60 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru obyvateľov mesta podľa pohlavia v roku 2020. Najviac obyvateľov je vo vekovej skupine od 35 do 39 rokov.

Stav trvale bývajúcего obyvateľstva k 31.12. (Osoba)

	2020			
	Muži	Ženy	Spolu	rozdiel
Spolu	17876	18853	36729	-977
4 roky alebo menej	956	888	1844	68
Od 5 do 9 rokov	922	897	1819	25
Od 10 do 14 rokov	976	898	1874	78
Od 15 do 19 rokov	982	859	1841	123
Od 20 do 24 rokov	971	914	1885	57
Od 25 do 29 rokov	1132	1140	2272	-8
Od 30 do 34 rokov	1369	1301	2670	68
Od 35 do 39 rokov	1514	1422	2936	92
Od 40 do 44 rokov	1475	1458	2933	17
Od 45 do 49 rokov	1438	1342	2780	96
Od 50 do 54 rokov	1046	1025	2071	21
Od 55 do 59 rokov	1141	1278	2419	-137
Od 60 do 64 rokov	1181	1391	2572	-210
Od 65 do 69 rokov	1145	1384	2529	-239
Od 70 do 74 rokov	773	1057	1830	-284
Od 75 do 79 rokov	391	715	1106	-324
Od 80 do 84 rokov	245	479	724	-234
Od 85 do 89 rokov	163	268	431	-105
Od 90 do 94 rokov	47	109	156	-62
Od 95 do 99 rokov	5	24	29	-19
Od 100 do 104 rokov	2	2	4	0
Od 105 do 109 rokov	2	2	4	0

Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v meste Spišská Nová Ves v roku 2020.

Bývajúce obyvateľstvo v meste Spišská Nová Ves (rok 2020)

	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
mesto Spišská Nová Ves	36729	18853	5537	6813	24379

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2020 žilo v meste celkovo 36729 obyvateľov. V tomto roku žilo v meste 18853 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 24379. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mesta Spišská Nová Ves podľa vierovyznania v roku 2011. Mesto je podľa kritéria vierovyznania homogénne s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckej cirkvi (60,48 %). Pri 15,93 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 16,95 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi sa hlási 2,4 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícka cirkev	23011	60,48	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	914	2,4	
Gréckokatolícka cirkev	1028	2,7	
Reformovaná kresťanská cirkev	34	0,09	
Pravoslávna cirkev	158	0,42	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	113	0,3	
Evanjelická cirkev metodistická	30	0,08	
Kresťanské zbory	34	0,09	
Apoštolská cirkev	5	0,01	
Bratská jednota baptistov	4	0,01	
Cirkev adventistov siedmeho dňa	19	0,05	
Cirkev bratská	20	0,05	
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	8	0,02	
Starokatolícka cirkev	3	0,01	
Cirkev československá husitská	8	0,02	
Novoapoštolská cirkev	0	0	
Bahájske spoločenstvo	6	0,02	
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	4	0,01	
Iné	136	0,36	
bez vyznania	6450	16,95	
Nezistené	6060	15,93	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 86,01 %. V okrese Spišská N. Ves žije cca. 7,23% rómskej národnosti a 0,10 % obyvateľov maďarskej národnosti. Pri 5,49 % obyvateľoch nebola zistená národnosť.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. Spišská N. Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská	89,38	85,78	85,58	85,92	85,90	85,86	85,89	85,93	85,95	85,93	86,01
Maďarská	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Rómska	7,27	6,34	6,54	6,70	6,85	6,99	7,05	7,09	7,14	7,23	7,23
Rusínska	0,21	0,37	0,37	0,36	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34
Ukrajinská	0,11	0,08	0,08	0,09	0,09	0,09	0,10	0,09	0,10	0,10	0,10
Česká	0,42	0,24	0,25	0,30	0,31	0,32	0,34	0,36	0,38	0,38	0,39
Nemecká	0,11	0,07	0,07	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Poľská	0,06	0,04	0,04	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,08	0,08	0,09
Ruská	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04
Moravská	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
Bulharská	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Rumunská	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01
Vietnamská	0,05	0,02	0,02	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Iná a nezistená	2,24	6,90	6,89	6,25	6,11	5,99	5,87	5,77	5,67	5,58	5,49

Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

2.3.1. Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade mesta Spišská Nová Ves bol zaznamenaný rovnako pokles počtu obyvateľov. Mierny pokles

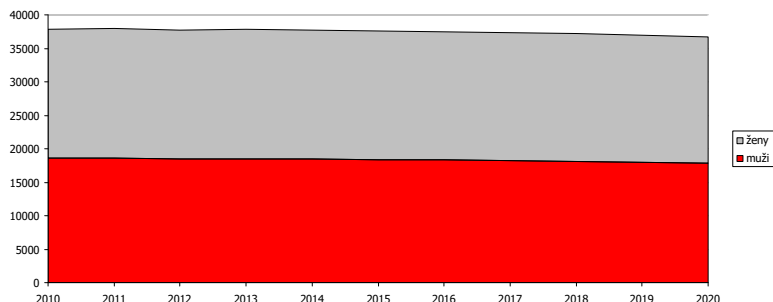
obyvateľov je spôsobený porľblematickým pracovným trhom, ktorý nie je schopný pokryť dopyt, ako aj komplikovanou sociálnou situáciou určitých skupín obyvateľstva.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

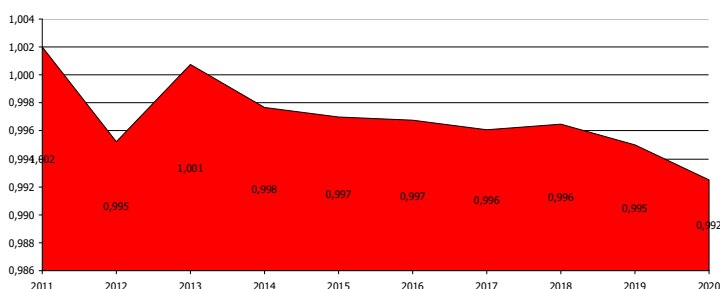
Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
k 1.1.	37995	38064	37948	37767	37795	37707	37594	37472	37326	37194	37007
k 30.6.	37942	38006	37858	37781	37751	37651	37533	37399	37260	37101	36868
k 31.12	37887	37948	37767	37795	37707	37594	37472	37326	37194	37007	36729
muži	18565	18567	18483	18468	18433	18375	18301	18211	18118	18019	17876
ženy	19322	19381	19284	19327	19274	19219	19171	19115	19076	18988	18853
Index	-	1,002	0,995	1,001	0,998	0,997	0,997	0,996	0,996	0,995	0,992

Priemer Ix

Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v meste
Zdroj: ŠÚSR, 2010-2020, DataCubes

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov klesol o 1158 (- 3,056 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 0,997, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,278 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2011, kedy stúpol počet obyvateľov o 61 osôb. K roku s najvyšším poklesom obyvateľstva patrila rok 2020, kedy klesol počet obyvateľov o - 278 (aj z dôvodu pandemickej situácie). V roku 2013 stúpol počet obyvateľov o 28. V meste žije porovnaný počet žien ako mužov.

2.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v celom okrese, ako aj prirodzený prírastok v samotnom meste Spišská Nová Ves.

Prirodzený prírastok

M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HMPP	7,18	6,84	6,17	5,59	5,8	5,33	4,63	4,89	4,89	5,29	3,9
prirodzený prírastok	136	46	45	96	41	43	50	28	84	34	-25
hrubá miera pr. prír.	3,58	1,21	1,19	2,54	1,09	1,14	1,33	0,75	2,25	0,92	-0,68

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

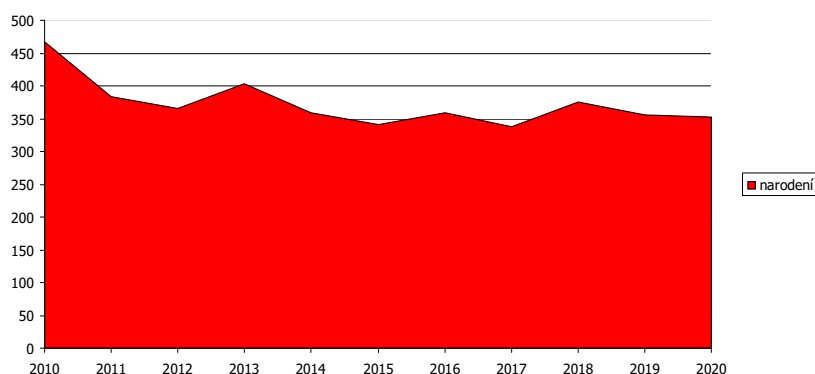
Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese Spišská Nová Ves v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Negatívna hodnota bola zaznamenaná len v prípade roku 2020, kedy prirodzený prírastok dosiahol hodnotu - 25. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2010 a 2013 a to 136 a 96 osôb.

2.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za mesto Spišská Nová Ves. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2020, kedy hrubá miera dosiahla 13,18. Do roku 2016 klesol počet na 12,18. Najvyšší počet živonarodených v meste Spišská Nová Ves bol evidovaný v roku 2010 a 2013 a to 465 a 401 osôb.

Počet živonarodených											
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	15,45	15,01	13,77	13,62	13,26	13,03	12,18	12,64	12,67	13,15	13,18
Narodení	467	384	365	403	359	341	359	337	375	356	353
Živonarodení	465	383	363	401	358	340	357	337	375	356	352
hrubá miera živorod.	12,26	10,08	9,59	10,61	9,48	9,03	9,51	9,01	10,06	9,6	9,55

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj počtu narodených

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade mestskej štatistiky. Aj keď z hľadiska trendu počet potratov v meste stúpa aj klesá. Najviac potratov bolo zaznamenaných v období rokov 2010, 2012 a 2013. Celkovo sa hodnoty nachádzajú väčšinou na okresných štatistikami. Do roku 2019 dochádzalo zväčša k znižovaniu počtu potratov, čo súviselo so zlepšovaním ekonomickej situácie v regióne.

Počet potratov											
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	3,91	3,67	3,57	3,9	3,5	3,25	2,85	2,83	3,37	2,59	2,96
Potratovosť	178	146	163	158	154	151	107	108	136	90	117
hrubá miera potratovosti	4,69	3,84	4,31	4,18	4,08	4,01	2,85	2,89	3,65	2,43	3,17
index potratovosti	38,12	38,02	44,66	39,21	42,9	44,28	29,81	32,05	36,27	25,28	33,14
ukončené tehotenstvá	645	530	528	561	513	492	466	445	511	446	470
hrubá miera uk. tehot.	17	13,95	13,95	14,85	13,59	13,07	12,42	11,9	13,71	12,02	12,75

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

2.3.4. Úmrtnosť

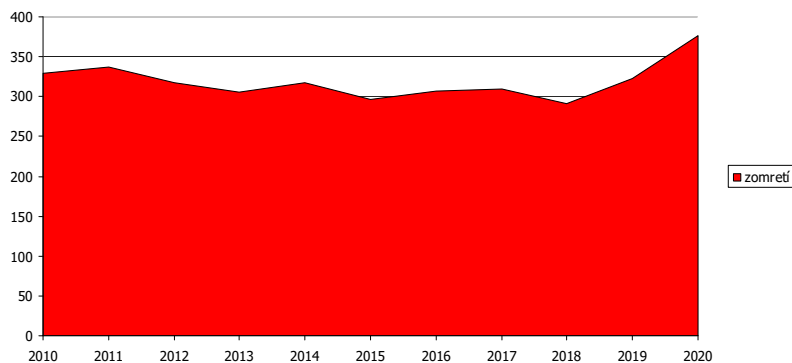
Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 7,9 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2020.

V meste Spišská Nová Ves možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2010 bolo evidovaných 8,67 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2020 to bolo 10,23. V roku 2018 to ale bolo len 7,81 zomretých na 1000 obyvateľov. V roku 2020 boli vyššie hodnoty ovplyvnené aj zhoršením dostupnosti zdravotníckych služieb z dôvodu COVID - 19 opatrení.

Počet zomretých

M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	8,27	8,17	7,6	8,03	7,47	7,7	7,56	7,76	7,78	7,86	9,29
Zomretí	329	337	318	305	317	297	307	309	291	322	377
hrubá miera úmrtnosti	8,67	8,87	8,4	8,07	8,4	7,89	8,18	8,26	7,81	8,68	10,23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj počtu zomretých

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

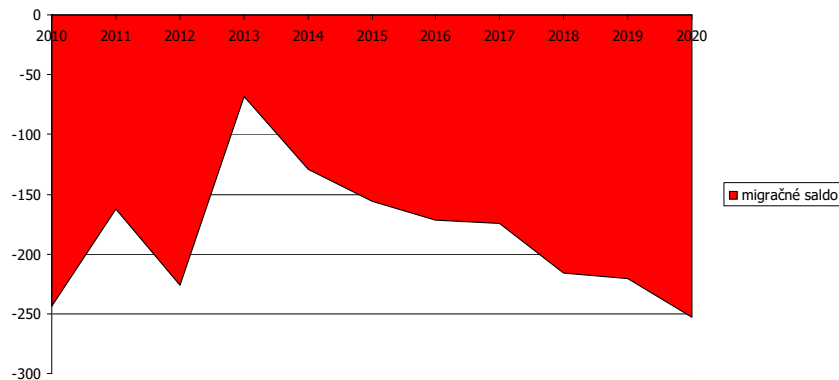
2.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v meste pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend. V každom roku sledovaného obdobia presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2010 - 244 a v roku 2020 - 253.

Saldo sťahovania

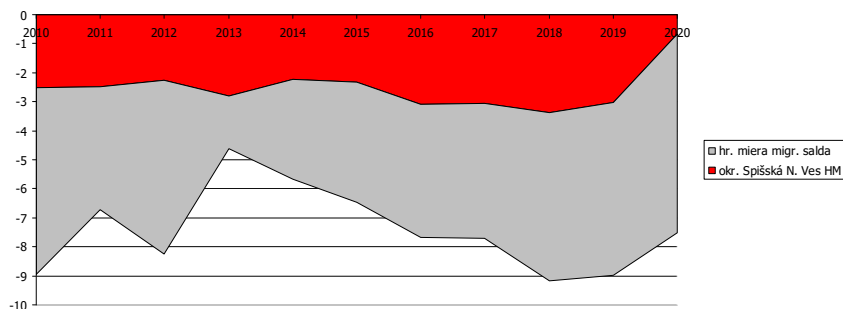
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	-2,52	-2,47	-2,27	-2,81	-2,24	-2,33	-3,09	-3,06	-3,36	-3,03	-0,67
migračné saldo	-244	-162	-226	-68	-129	-156	-172	-174	-216	-221	-253
hr. miera migr. salda	-6,43	-4,26	-5,97	-1,8	-3,42	-4,14	-4,58	-4,65	-5,8	-5,96	-6,86

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj migračného salda

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

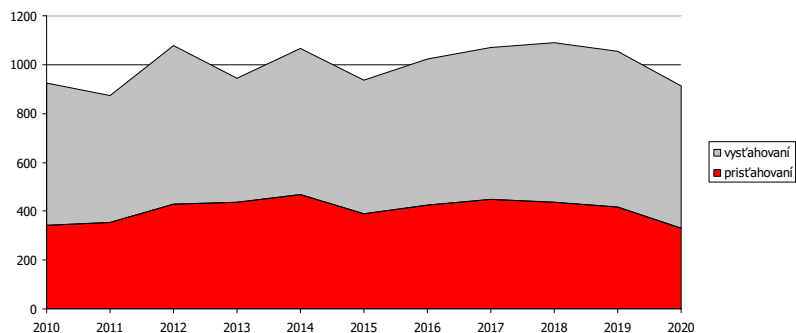

Obrázok: Vývoj hrubej miery migračného salda mesto a okres
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Najnižší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2013 a to 68 osôb (nastalo ekonomické zotavenie po dlhoročnej ekonomickej kríze z roku 2009). Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za mesto Spišská Nová Ves. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
prist'ahovaní	341	355	427	438	469	390	426	448	436	417	329
vyst'ahovaní	585	517	653	506	598	546	598	622	652	638	582

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj počtu prist'ahovaných a odst'ahovaných v meste
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2012 a 2018 - celkovo až 653 a 652 vyst'ahovaných. V roku 2020 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 582. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2014 kedy sa do mesta prist'ahovalo celkovo 469 obyvateľov. Od roku 2016 do roku 2019 možno badať vyrovnaný trend.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za mesto. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období vždy kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	4,66	4,37	3,9	2,79	3,56	3	1,53	1,83	1,53	2,27	3,23
celkový prírastok	-108	-116	-181	28	-88	-113	-122	-146	-132	-187	-278
hrubá miera celk. pr.	-2,85	-3,05	-4,78	0,74	-2,33	-3	-3,25	-3,9	-3,54	-5,04	-7,54

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Celkový prírastok v meste vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu a zároveň jedinému prírastku došlo v roku 2013, kedy prírastok obyvateľov dosiahol hodnotu 28. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2020 a to 278 obyvateľov.

2.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v meste Spišská Nová Ves. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2010 pripadalo 5,62. Do roku 2020 bol ich počet na hodnote 4,74.

Počet sobášov											
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	5,62	5,56	4,97	4,97	5,3	5,02	5,65	5,19	5,51	5,19	4,74
sobášnosť	212	210	226	195	204	211	224	197	223	199	172
hrubá miera sobášnosti	5,59	5,53	5,97	5,16	5,4	5,6	5,97	5,27	5,98	5,36	4,67

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v meste podobná (v priemere o niečo vyššia), ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2012 a 2016. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad aj pod úrovňou okresu. K vyšším počtom došlo v roku 2010 a 2014.

Počet rozvodov											
M. Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
okr. Spišská N. Ves HM	1,87	1,42	1,72	1,65	1,63	1,11	1,45	1,4	1,55	1,34	1,23
rozvodovosť	98	81	89	79	92	47	69	66	82	63	57
hrubá miera roz.	2,58	2,13	2,35	2,09	2,44	1,25	1,84	1,76	2,2	1,7	1,55
index rozvodovosti	46,23	38,57	39,38	40,51	45,1	22,27	30,8	33,5	36,77	31,66	33,14

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

2.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

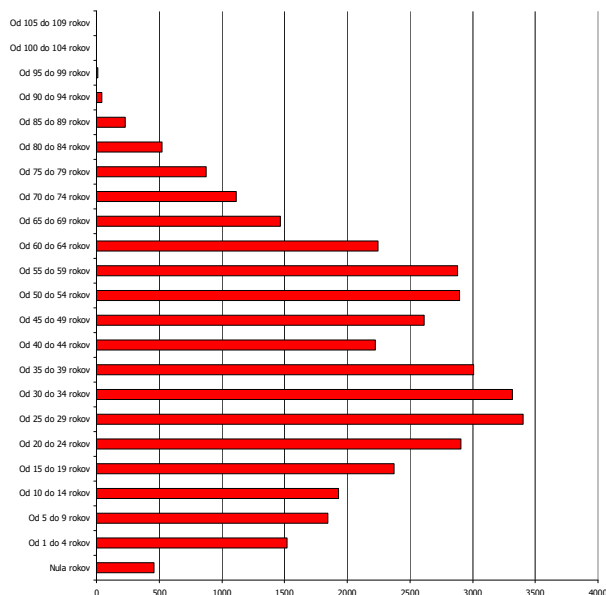
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	37887	37948	37767	37795	37707	37594	37472	37326	37194	37007	36729
0	460	373	371	421	369	351	366	354	379	368	355
1-4	1521	1622	1604	1605	1626	1549	1503	1501	1425	1468	1489
5-9	1843	1892	1887	1908	1917	1935	1980	1947	1970	1898	1819
10-14	1930	1941	1895	1874	1872	1893	1861	1858	1863	1860	1874
15-19	2374	2265	2161	2022	1996	1942	1899	1867	1845	1829	1841
20-24	2904	2792	2640	2604	2484	2339	2229	2118	1977	1954	1885
25-29	3401	3365	3244	3112	2978	2870	2753	2631	2554	2425	2272
30-34	3318	3341	3369	3349	3234	3170	3103	3025	2897	2776	2670
35-39	3006	3049	3108	3133	3169	3146	3128	3128	3111	2981	2936
40-44	2222	2242	2365	2535	2745	2892	2972	2997	3003	2986	2933
45-49	2615	2496	2350	2272	2152	2142	2176	2315	2462	2671	2780
50-54	2898	2786	2689	2611	2581	2515	2421	2292	2217	2099	2071
55-59	2878	2903	2914	2912	2814	2744	2659	2588	2512	2501	2419
60-64	2246	2461	2578	2581	2703	2714	2744	2738	2753	2637	2572
65-69	1466	1477	1578	1743	1832	2042	2255	2390	2398	2526	2529
70-74	1117	1158	1162	1208	1262	1310	1314	1402	1540	1637	1830
75-79	877	877	909	943	944	951	982	991	1030	1073	1106
80-84	523	564	588	594	646	668	671	692	724	724	724
85-89	230	270	260	273	279	310	340	368	391	436	431
90-94	44	62	85	83	92	97	99	97	111	125	156
95-99	9	10	10	10	9	10	11	22	25	27	29

100-104	0	2	0	2	3	4	6	5	4	3	4
105-109	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4

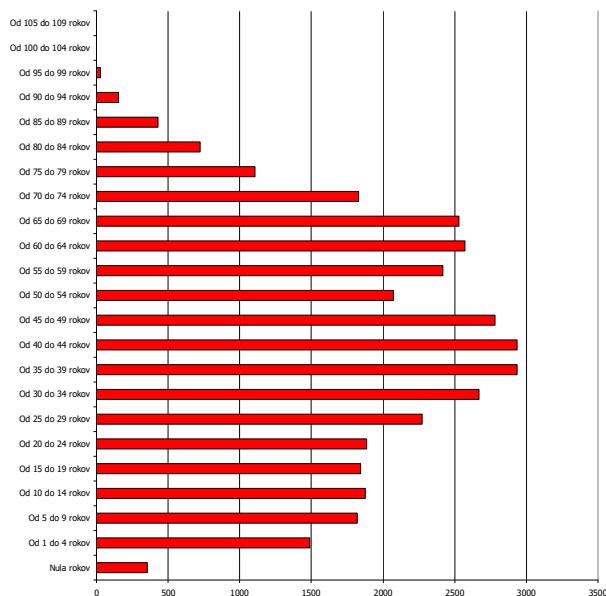
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 65 - 74. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v meste Spišská Nová Ves.

Veková štruktúra obyvateľstva 2010

2020

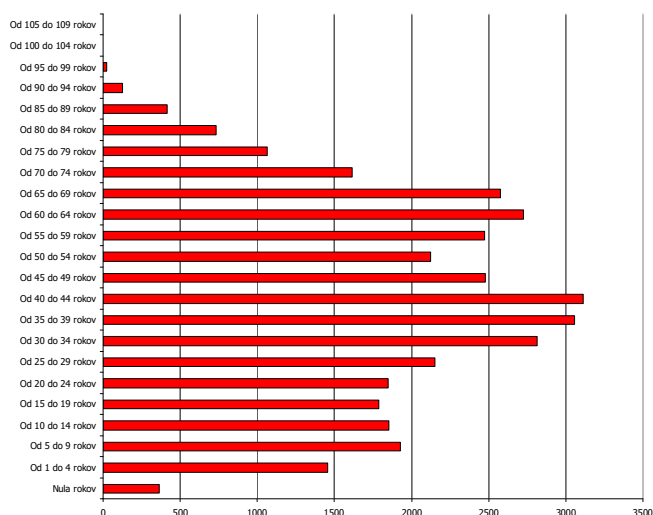
Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov hlavne v poprodukčnom veku. Do roku 2031 by mal celkový počet obyvateľov mierne stúpnuť na 36831 obyvateľov. Bude sa meniť hlavne veková štruktúra obyvateľov. K najvyššiemu nárastu by malo dôjsť vo vekovej skupine 65 až 89. V mladších vekových štruktúrach od 15 do 35 bol zaznamenaný pokles. Ostatné vekové skupiny by mali mať rovnomerný a miernejší vývoj.

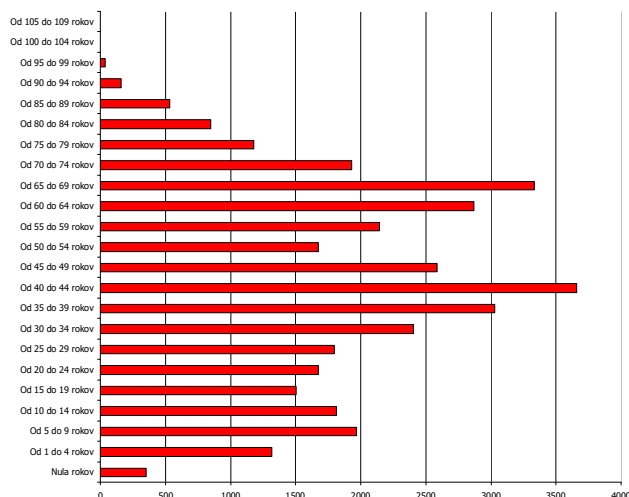
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spolu	36731	36726	36752	36757	36768	36778	36789	36799	36810	36820	36831
0	362	361	360	358	357	356	355	354	352	351	350
1-4	1454	1440	1427	1413	1400	1386	1373	1359	1346	1332	1319
5-9	1929	1933	1937	1940	1944	1948	1952	1955	1959	1963	1967
10-14	1853	1849	1845	1841	1837	1832	1828	1824	1820	1816	1811
15-19	1786	1758	1730	1702	1674	1645	1617	1589	1561	1533	1505
20-24	1850	1832	1815	1797	1780	1762	1745	1727	1710	1692	1675
25-29	2150	2100	2080	2040	2005	1970	1935	1900	1865	1830	1795
30-34	2812	2771	2731	2690	2650	2609	2569	2528	2488	2447	2407
35-39	3058	3055	3052	3049	3046	3044	3041	3038	3035	3032	3029
40-44	3112	3167	3221	3276	3331	3386	3441	3496	3551	3606	3661
45-49	2480	2491	2501	2512	2522	2532	2543	2553	2564	2574	2585
50-54	2125	2080	2035	1990	1945	1900	1854	1809	1764	1719	1674
55-59	2474	2441	2408	2375	2343	2310	2277	2244	2211	2178	2145
60-64	2728	2742	2756	2771	2785	2800	2814	2828	2843	2857	2872
65-69	2575	2651	2727	2803	2879	2955	3032	3108	3184	3260	3336
70-74	1613	1645	1677	1709	1740	1772	1804	1835	1867	1899	1931
75-79	1062	1074	1085	1097	1108	1120	1132	1143	1155	1167	1178
80-84	735	746	758	769	781	792	804	815	827	838	850
85-89	416	428	440	451	463	475	487	499	511	523	535
90-94	126	129	132	136	139	142	146	149	152	156	159
95-99	25	26	28	29	30	31	33	34	35	36	38
100-104	5	5	5	5	6	6	6	6	7	7	7
105-109	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva
2021

2031

Dalšie demografické charakteristiky

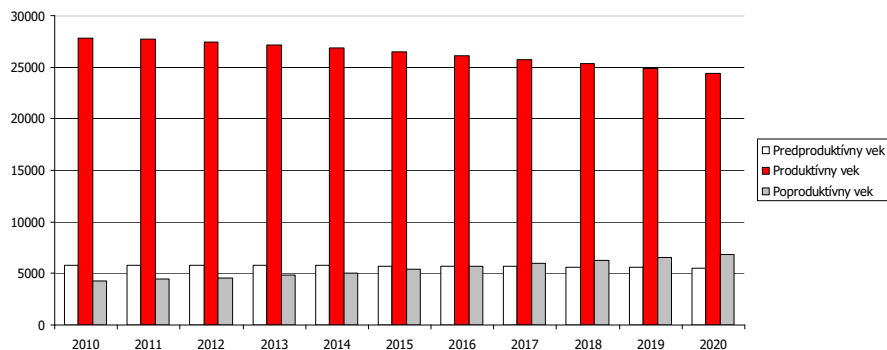
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov poproduktívneho veku o 59,51 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 217 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal výrazný pokles o 3483.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Predproduktívny vek	5754	5828	5757	5808	5784	5728	5710	5660	5637	5594	5537
Produktívny vek	27862	27700	27418	27131	26856	26474	26084	25699	25331	24859	24379
Poproduktívny vek	4271	4420	4592	4856	5067	5392	5678	5967	6226	6554	6813

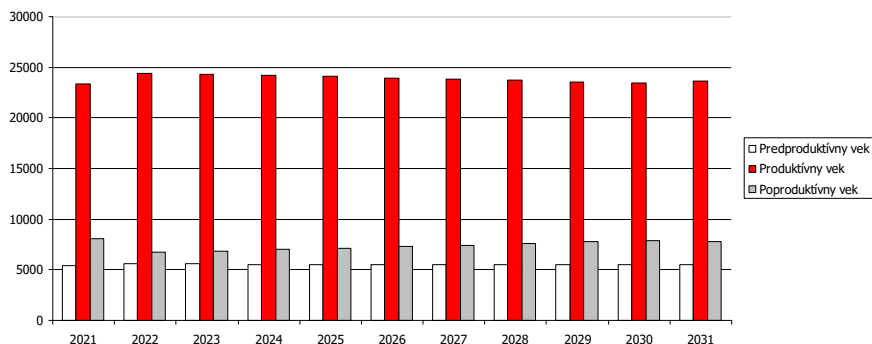
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2031.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2031

Do roku 2031 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 1479 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2031

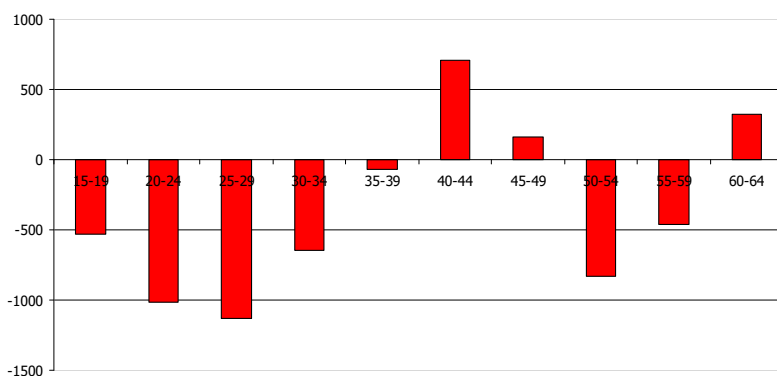
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Predproduktívny vek	5598	5583	5569	5552	5538	5522	5508	5492	5477	5462	5447
Produktívny vek	24575	24437	24329	24202	24081	23958	23836	23712	23592	23468	23348
Poproduktívny vek	6559	6706	6854	7002	7149	7296	7447	7592	7741	7890	8038

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2010 až 2020 bol zaznamenaný v skupine 15 až 39 rokov a od 50 do 59 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2010 a 2020

Vek	2010	2020	rozdiel 2020 -2010
15-19	2374	1841	-533
20-24	2904	1885	-1019
25-29	3401	2272	-1129
30-34	3318	2670	-648
35-39	3006	2936	-70
40-44	2222	2933	711
45-49	2615	2780	165
50-54	2898	2071	-827
55-59	2878	2419	-459
60-64	2246	2572	326

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

2.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2009 do roku 2019 o 40,73 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na podpriemernej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Slovenská republika	350,61	348,95	361,77	366,34	369,92	390,13	422,83	440,91	455,83	473,35	495,84
Bratislavský kraj	441,32	442,79	452,51	468,54	486,75	509,32	554,09	576,47	587,56	609,09	635,11
Trnavský kraj	359,39	373,21	376,65	384,57	387,67	419,9	440,17	458,62	475,82	494,78	517,08
Trenčiansky kraj	347,04	355,47	364,55	370,95	375,67	403,21	440,72	460,27	478,42	497,58	513,92
Nitriansky kraj	345,28	343,98	361,81	352,16	353,67	384,8	412,3	436,35	451,22	469,25	482,7
Žilinský kraj	345,47	337,53	356,26	367,01	362,08	372,15	395,15	410,52	423,79	440,21	456,99
Banskobystrický kraj	323,81	335,25	349,62	353,07	355,83	368,72	420,93	435,52	450,62	467,59	499,14
Prešovský kraj	327,03	305,47	327,08	327,65	328,33	344,31	359,36	375,8	390,3	404,7	425,18
Košický kraj	331,15	322,07	330,44	333,77	337,33	350,93	393,01	406,85	421,27	437,52	466,06

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (77,98 €) a bývanie (cca. 68,79 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva mesta) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže dôležité pracovné trhy sa nachádzajú mimo mesta Spišská Nová Ves (Prešov, Košice, Poprad, Bratislava).

Čisté peňažné výdavky (od r. 2009) v eurách											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu	308,38	286,55	292,18	289,27	289,59	286,37	306,17	308,66	314,91	322,17	338,34
Potraviny a nealko. nápoje	64,00	66,56	65,59	67,02	68,87	67,43	66,45	67,72	70,78	73,59	77,98
Alkoholické nápoje a tabak	8,39	9,19	8,73	7,75	8,00	8,27	9,53	9,51	9,54	9,86	9,84
Odievanie a obuv	13,55	14,15	13,91	15,13	15,17	14,58	9,75	9,84	10,46	10,43	10,78
Bývanie, voda, elektr., plyn ...	58,35	61,30	63,45	61,43	60,88	59,32	65,71	64,92	63,44	64,56	68,79
Nábytok, bytové vybavenie...	13,16	10,72	10,59	10,30	10,16	10,53	13,90	13,97	13,89	14,29	14,57
Zdravotníctvo	7,88	8,02	7,09	8,00	8,17	8,12	8,14	8,42	8,75	8,89	9,49
Doprava	24,37	18,72	23,97	23,30	22,58	22,33	29,72	30,41	32,88	34,29	36,26
Pošty a telekomunikácie	16,08	15,61	16,12	15,19	14,99	15,01	16,13	16,18	16,25	16,20	16,59
Rekreácia a kultúra	18,37	21,34	18,66	18,58	18,64	18,86	17,24	17,51	17,77	18,10	18,94
Vzdelávanie	1,08	1,05	1,19	1,68	1,77	1,66	2,71	2,79	2,81	2,82	3,10
Hotely, kaviarne a reštaurácie...	13,46	9,19	13,28	13,26	13,15	13,03	12,86	13,47	14,37	14,87	15,98
Rozličné tovary a služby	21,16	18,45	19,34	17,90	17,67	17,17	22,19	22,23	22,13	22,46	23,84
Ostatné výdavky	48,54	32,26	30,25	29,75	29,55	30,08	31,85	31,69	31,82	31,82	32,18

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie (3,10 €) a zdravotníctvo (9,49 %), čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k vyšším vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na poštové a telekomunikačné služby (16,59 €).

2.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

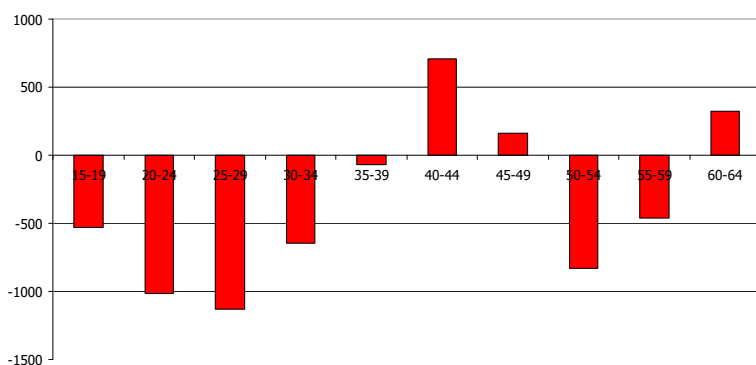
Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej –

rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v jednotlivých častiach mesta. Väčšina obyvateľov dochádza za prácou mimo mesta Spišská Nová Ves.

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2010 až 2020 bol zaznamenaný v skupine 15 až 39 rokov a od 50 do 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2010 a 2020					
Vek	2010	2020	rozdiel 2020 -2010		
15-19	2374	1841	-533		
20-24	2904	1885	-1019		
25-29	3401	2272	-1129		
30-34	3318	2670	-648		
35-39	3006	2936	-70		
40-44	2222	2933	711		
45-49	2615	2780	165		
50-54	2898	2071	-827		
55-59	2878	2419	-459		
60-64	2246	2572	326		

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

2.3.10. Náboženská charakteristika

Mesto je podľa kritéria vierovyznania homogénne s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckej cirkvi (60,48 %). Pri 15,93 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 16,95 % obyvateľov. K evanjelickej cirkvi sa hlási 2,4 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícka cirkev	23011	60,48	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	914	2,4	
Gréckokatolícka cirkev	1028	2,7	
Reformovaná kresťanská cirkev	34	0,09	
Pravoslávna cirkev	158	0,42	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	113	0,3	
Evanjelická cirkev metodistická	30	0,08	
Kresťanské zbory	34	0,09	
Apoštolská cirkev	5	0,01	
Bratská jednota baptistov	4	0,01	
Cirkev adventistov siedmeho dňa	19	0,05	

Cirkev bratská	20	0,05
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	8	0,02
Starokatolícka cirkev	3	0,01
Cirkev československá husitská	8	0,02
Novoapostolská cirkev	0	0
Bahájske spoločenstvo	6	0,02
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	4	0,01
iné	136	0,36
bez vyznania	6450	16,95
nezistené	6060	15,93

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

2.3.11. Národnostné zloženie

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 86,01 %. V okrese Spišská N. Ves žije cca. 7,23% rómskej národnosti a 0,10 % obyvateľov maďarskej národnosti. Pri 5,49 % obyvateľoch nebola zistená národnosť.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. Spišská N. Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská	89,38	85,78	85,58	85,92	85,90	85,86	85,89	85,93	85,95	85,93	86,01
Maďarská	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Rómska	7,27	6,34	6,54	6,70	6,85	6,99	7,05	7,09	7,14	7,23	7,23
Rusínska	0,21	0,37	0,37	0,36	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34
Ukrajinská	0,11	0,08	0,08	0,09	0,09	0,09	0,10	0,09	0,10	0,10	0,10
Česká	0,42	0,24	0,25	0,30	0,31	0,32	0,34	0,36	0,38	0,38	0,39
Nemecká	0,11	0,07	0,07	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Poľská	0,06	0,04	0,04	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,08	0,08	0,09
Ruská	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04
Moravská	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
Bulharská	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Rumunská	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01
Vietnamská	0,05	0,02	0,02	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Iná a nezistená	2,24	6,90	6,89	6,25	6,11	5,99	5,87	5,77	5,67	5,58	5,49

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

2.4. Vzdelanie a zamestnanosť

2.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

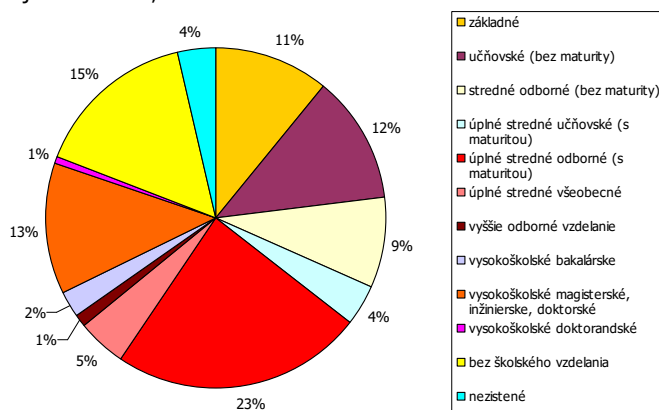
V meste majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s úplným stredným odborným vzdelaním 23,9 %, bez školského vzdelania - 15,34 %, magisterským vzdelaním - 12,51 % a učňovským vzdelaním - 12,16 %. Obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním I stupňa boli zastúpení 2,44 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
základné	4160	10,93	
učňovské (bez maturity)	4627	12,16	
stredné odborné (bez maturity)	3272	8,6	
úplné stredné učňovské (s maturitou)	1511	3,97	
úplné stredné odborné (s maturitou)	9094	23,9	
úplné stredné všeobecné	1742	4,58	
vyššie odborné vzdelanie	478	1,26	
vysokoškolské bakalárske	929	2,44	
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	4759	12,51	
vysokoškolské doktorandské	232	0,61	
bez školského vzdelania	5835	15,34	

nezistené
Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

1406

3,7

Zdroj: statistics.sk, 10.6.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v meste ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

2.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou častokrát bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu.

V meste je početne zastúpená uvedená komunita.

2.4.3. Štruktúra zamestnanosti v meste

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne obchod, vzdelávanie a priemysel. Silne zastúpené je aj doprava a skladovanie. Od roku 2010 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (30,4 %). Najvýraznejší nárast nastal v prípade obchodu a vzdelávania.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pol'nohospodárstvo, lesní....	2,0	1,8	3,4	2,4	2,5	1,7	2,6	1,9	1,7	1,7	2,4
Priemysel spolu	38,8	31,9	34,6	39,2	40,4	38,5	35,2	36,4	31,0	30,4	32,8
Ťažba a dobývanie	3,0	1,0	1,4	1,3	1,2	1,1	0,9	0,8	1,3	0,5	0,2
Priemyselná výroba	30,3	28,5	29,9	35,5	36,6	35,1	32,0	33,4	27,6	28,0	30,4
Dodávka elektriny, plynu, ...	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
Dodávka vody; čistenie a	4,8	1,6	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6
Stavebníctvo	2,9	2,8	2,5	3,9	5,3	6,4	6,4	5,6	5,8	4,9	7,6
Veľ'koobchod a maloobchod;	6,5	18,5	17,0	13,7	12,8	11,9	16,3	19,0	21,8	18,0	12,9
Doprava a skladovanie	9,0	10,3	7,8	9,3	9,1	8,5	7,9	7,6	6,7	7,0	6,8
Ubytovacie a stravovacie ..	5,5	4,2	1,8	1,5	1,1	1,2	0,3	0,7	0,7	1,4	1,1

Informácie a komunikácia	0,1	1,4	0,6	0,5	0,5	0,7	0,9	1,5	1,0	1,8	2,3
Finančné a poisťovacie čin..	0,8	0,7	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,5	0,6	0,6
Činnosti v oblasti nehnú...	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,2	1,7	1,5	2,7	2,6	1,4
Odborné, vedecké a tech....	0,7	0,8	0,6	0,8	0,4	0,4	0,7	0,6	1,0	0,3	0,3
Administratívne a podporné.	0,5	1,3	0,7	0,3	0,4	1,1	1,5	0,5	0,7	1,1	1,1
Verejná správa a obrana	12,2	9,2	10,0	9,4	9,0	10,0	9,6	7,5	8,5	8,9	9,1
Vzdelávanie	8,7	6,4	7,1	6,1	7,1	7,1	6,2	6,5	8,1	9,6	11,4
Zdravotníctvo a sociálna	6,8	5,8	6,3	6,2	6,8	7,5	7,3	7,7	7,3	7,2	7,3
Umenie, zábava a rekreácia	3,3	2,8	4,3	2,4	1,7	2,1	1,6	1,5	1,9	3,6	2,1
Ostatné činnosti	0,7	0,8	1,0	1,2	0,9	1,1	1,1	1,0	0,8	0,8	0,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v meste Spišská Nová Ves, Prešov, Levoča, prípadne hlavnom meste Bratislava, resp. v zahraničí (Anglicko, Nemecko). Pracovné príležitosti priamo v meste ponúkajú výrobné a manipulačné prevádzky, verejný sektor - školstvo, administratíva, komerčné služby a obchodné prevádzky.

Nasledujúca tabuľka prezentuje orientačnú štruktúru (sčítanie 2011, výsledky 2021 nie sú počas spracovania KPSS k dispozícii) ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov bolo zamestnaných v terciárnom sektore – služby a sekundárnom sektore - výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (2011)						
	Spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. Sektor	hosp. domácnosti
<i>Novoveská Huta</i>	<i>553</i>	<i>365</i>	<i>64</i>	<i>173</i>	<i>265</i>	<i>349</i>
Podzámčiská dolina	154	48	14	47	69	51
Novoveská Huta	399	317	50	126	196	298
<i>Spišská Nová Ves</i>	<i>17950</i>	<i>14456</i>	<i>701</i>	<i>5364</i>	<i>10349</i>	<i>12678</i>
Spišská Nová Ves - stred	2789	2306	94	809	1702	2202
Pri trati	348	279	11	84	231	367
Pri Hornáde I	284	248	9	82	181	242
Tarča I	1158	993	48	354	670	1010
Za Šestnástkou I	1312	705	75	374	696	720
Štefánikovo námestie	698	604	59	157	292	637
Sídlisko Mier I	1566	1277	49	481	901	1222
Pri Hornáde II	227	176	8	68	133	158
Priemyselný obvod	87	82	5	18	58	88
Dlhé hony I	0	0	0	0	0	0
Kolónia	110	88	4	30	72	80
Levočský potok I	8	7	2	2	3	6
Nový domov	36	29	0	16	17	23
Holubie hony	0	0	0	0	0	0
Ferčkovce	963	825	46	266	591	580
Na Šajbe	41	37	0	12	23	21
Za Šestnástkou II	698	572	20	160	484	539
Levočský potok II	0	0	0	0	0	0
Kúdelník	122	14	10	42	43	81
Pri sade mládeže	13	13	0	4	7	12
Sídlisko - západ	3505	2918	127	1150	1976	1763
Skladový areál	2	1	0	0	2	1
Dlhé hony II	219	182	8	61	141	121
Za tehelňou	30	7	4	14	8	18
Sídlisko Mier II	3043	2538	96	943	1746	2114
Tarča II	691	555	26	237	372	673

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádzala za prácou mimo mesta Spišská Nová Ves.

Zamestnanosť Rómov v Spišskej Novej Vsi je rozdielna aj podľa miesta ich bydliska. Podľa zistení terénnych sociálnych pracovníkov je možné zovšeobecniť, že rómske obyvateľstvo, ktoré žije rozptýlené v meste, tvoria väčšinou zamestnaní občania, ktorí vedú k práci aj mladšiu generáciu. V osadách a koncentráciách prevláda vysoká dlhodobá nezamestnanosť rómskych obyvateľov. Hlavnými príčinami sú nezáujem Rómov o prácu, nepostačujúce vzdelanie pre umiestnenie na trhu práce a chýbajúce pracovné príležitosti. Je málo Rómov z osád, ktorí sú zamestnaní. Je ale pozitívne, že v osade Hájik nájdeme riadne zamestnaných Rómov v elektrotechnickom a automobilovom priemysle a rómskych podnikateľov v oblastiach stavebnej činnosti, v obchode, službách a v sprostredkovaní práce prostredníctvom pracovných agentúr. Životná úroveň v tejto lokalite je na dobrej úrovni (MSZ, 2010, s. 11).

2.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

2.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia, opatrenia vlády SR.

Nezamestnanosť aj v meste mala za posledných 5 rokov (do roku 2019) klesajúcu tendenciu. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v meste a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	12,46	13,59	14,44	13,5	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57
Košický kraj	16,78	18,76	19,58	17,23	15,92	14,39	12,76	9,94	8,17	7,57	10,55
Okres Spišská N. Ves	16,28	18,83	19,14	15,91	15,12	14,1	11,31	8,34	6,86	6,46	10,01
Muži	16,6	19,21	19,32	15,35	14,66	13,17	10	6,51	5,3	4,87	8,71
Ženy	15,89	18,36	18,9	16,65	15,71	15,31	13,03	10,73	8,74	8,46	11,57

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet zo 4718 na 2141 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Spišská N. Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	254	323	288	255	259	311	245	149	176	135	188
B	552	644	611	540	518	436	319	219	159	139	227
C	213	230	186	68	84	56	46	33	30	29	31
D	4 718	5 251	5 457	5 000	4 778	4 263	3 466	2 491	1 956	1 538	2 141

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2009-2019

2.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 - 49 a riziková skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel postupne klesá. Pokles bol evidovaný aj v skupine od 15 do 24 rokov.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku											
Okr. Spišská N. Ves	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
15-24	1 791	1 908	2 152	1 645	1 501	1 388	1 046	711	556	518	771
25-34	2 481	2 608	2 533	2 211	2 133	2 004	1 572	1 156	951	849	1 204
Spolu	3 259	3 311	3 387	3 046	2 808	2 793	2 216	1 728	1 494	1 357	1 798
50 a viac	1 769	1 908	1 781	1 712	1 715	1 832	1 499	1 189	1 103	1 043	1 415
Spolu	9 300	9 735	9 853	8 614	8 157	8 017	6 333	4 784	4 104	3 767	5 188
15-24	1 059	1 123	1 308	986	904	766	542	339	276	242	422
25-34	1 404	1 461	1 434	1 203	1 175	1 068	806	523	396	371	592
Muži	1 667	1 705	1 746	1 499	1 348	1 300	1 010	702	563	529	770
50 a viac	973	1 043	1 001	919	907	922	704	544	461	445	613
Spolu	5 103	5 332	5 489	4 607	4 334	4 056	3 062	2 108	1 696	1 587	2 397
15-24	732	785	844	659	597	622	504	372	280	276	349
25-34	1 077	1 147	1 099	1 008	958	936	766	633	555	478	612
Ženy	1 592	1 606	1 641	1 547	1 460	1 493	1 206	1 026	931	828	1 028
50 a viac	796	865	780	793	808	910	795	645	642	598	802
spolu	4 197	4 403	4 364	4 007	3 823	3 961	3 271	2 676	2 408	2 180	2 791

Zdroj: 15.7.2021, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

2.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Vychádzajúc z ponuky VPM (voľných pracovných miest) na trhu práce regiónu sú najrizikovejšou skupinou občania s nízkym stupňom vzdelania v kombinácii s dlhodobou evidenciou. Záujem nie je ani o vytváranie pracovných príležitostí pre občanov so zdravotným postihnutím, ponuky VPM pre túto kategóriu sa v evidencii takmer nevyskytujú (Šed'ová, M., s.23-24, 2010).

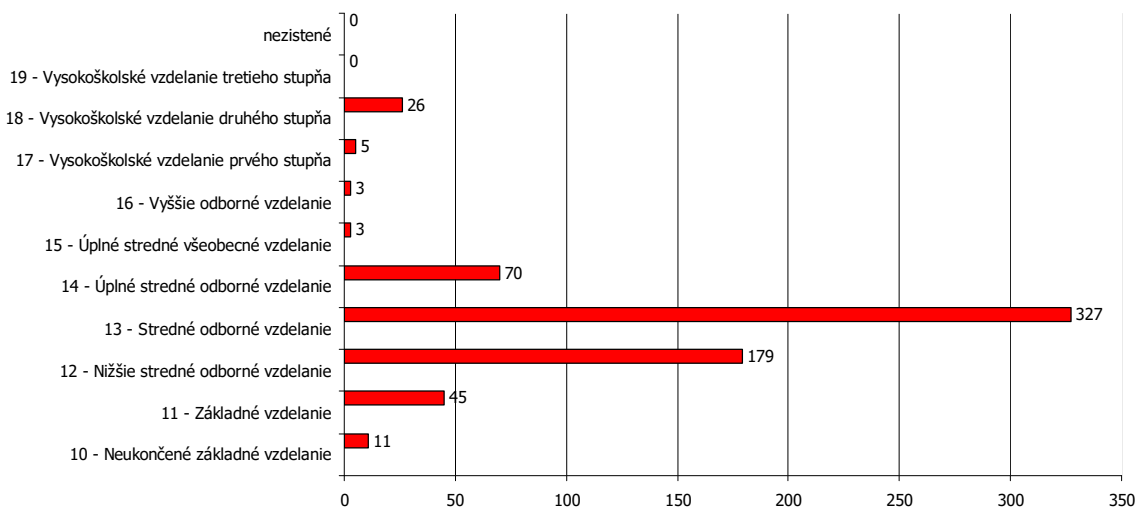
Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným odborným vzdelaním.

Nezamestnaní podľa vzdelania v %											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu											
Základné a bez vzdelania	18,9	30,0	21,2	21,1	18,0	22,1	17,8	21,5	38,6	29,1	24,2
Nižšie stredné	41,6	35,9	36,2	31,3	36,7	30,3	30,0	31,0	25,2	26,6	19,5
Úplné stredné	33,2	27,9	35,3	37,0	35,9	35,3	42,0	39,8	32,4	34,8	47,7
Vysokoškolské	6,3	6,0	7,2	10,5	9,3	12,1	10,1	7,7	4,0	9,5	8,6
Muži											
Základné a bez vzdelania	20,0	29,0	23,8	20,8	18,7	24,4	21,0	22,7	40,3	35,2	26,7
Nižšie stredné	45,2	40,0	38,4	37,9	43,1	31,6	32,2	33,9	31,3	32,1	19,3
Úplné stredné	28,7	24,8	31,9	31,4	33,5	34,2	38,8	36,4	23,2	25,3	41,6
Vysokoškolské	5,9	6,3	6,1	9,9	5,0	9,8	8,4	7,4	5,2	7,4	12,4
Ženy											
Základné a bez vzdelania	16,8	31,7	18,1	21,7	17,6	19,7	15,1	20,7	36,4	22,7	21,4
Nižšie stredné	35,9	29,5	33,9	23,4	28,9	29,4	28,2	27,7	17,6	20,8	20,0
Úplné stredné	40,5	32,8	39,4	43,7	38,7	36,4	44,8	43,7	43,9	44,8	55,0
Vysokoškolské	6,9	5,9	8,6	11,1	14,8	14,5	11,5	8,0	2,1	11,7	4,3

Zdroj: 20.7.2021, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

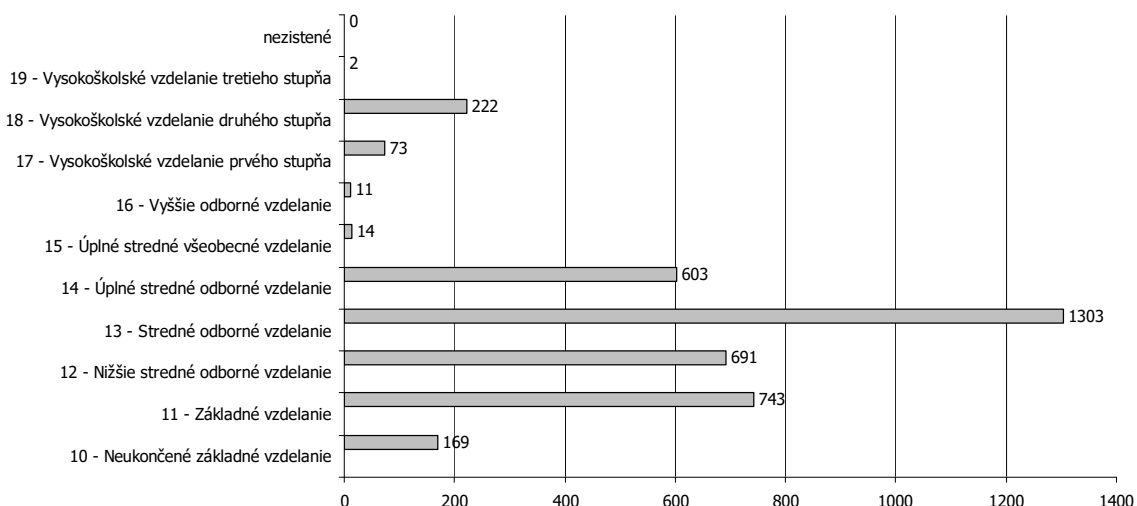
Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 24,2 %.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Spišská N. Ves v roku 2021 júl (vzdelanie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Štruktúra nezamestnaných v Košickom kraji v roku 2021 júl (vzdelanie)

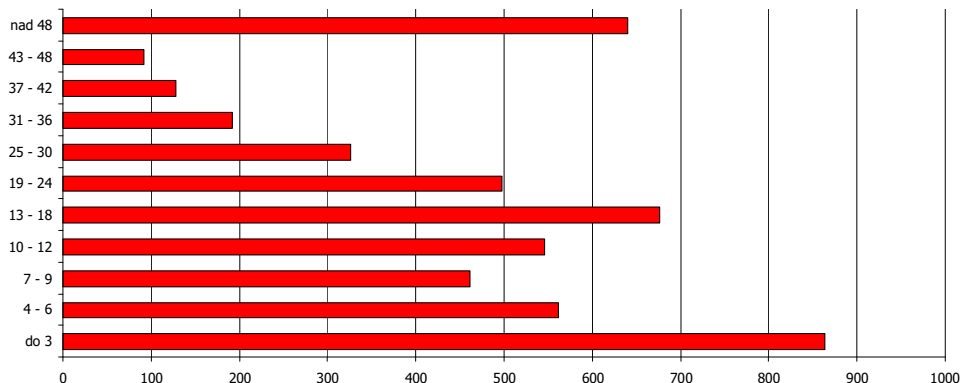
Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre túto kategóriu, nakoľko zamestnávateľia zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce (Šed'ová, M., s.30, 2010). Za rizikovú skupinu UoZ (uchádzačov o zamestnanie) najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

2.5.4. Dĺžka evidencie

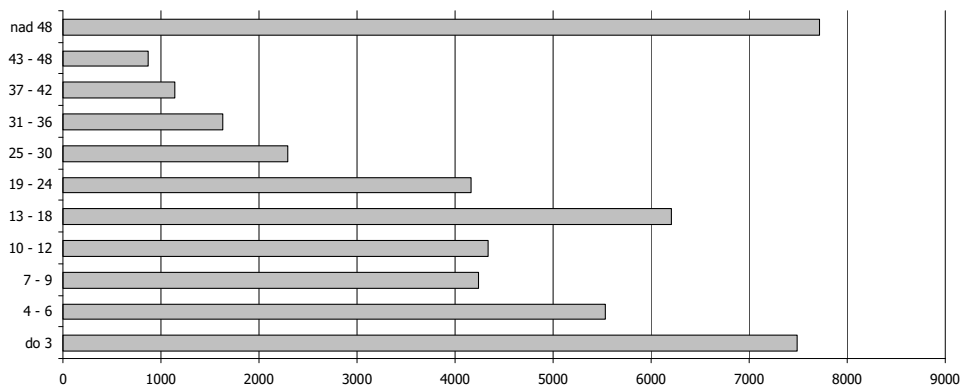
Pre mesto Spišská Nová Ves i okres Spišská N. Ves ako celok najpočetnejšiu skupinu tvoria krátkodobó nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu od 0 do 3 mesiacov. Ďalšou početnou skupinou je skupina od 13 do 18 mesiacov. V týchto skupinách v sledovanom období trend značne kolíše. Dlhodobá nezamestnanosť v meste a okrese je problémom vzhľadom na obmedzený trh práce.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Spišská N. Ves v roku 2021 júl (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Štruktúra nezamestnaných v Košickom kraji v roku 2021 júl (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

2.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Mesto spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce s ÚPSVaR Spišská N. Ves.

2.5.6. Aktivačná činnosť

Mesto v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti môže dočasne zamestnávať nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. V roku 2020 bolo na aktivačných prácach evidovaných 30 osôb. Z toho 27 žien a 3 muži. Najviac aktivačných pracovníkov bolo evidovaných v roku 2017.

Aktivačné práce (UoZ zaradené podľa §52/§54 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a podľa §12 zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi)

Ukazovateľ	2016	2017	2018	2019	2020
Vstupný ukazovateľ					
Počet administratívnych pracovníkov	4	4	4	4	4
Výstupový ukazovateľ					
Počet účastníkov aktivačných prác.					
ženy	115	122	62	45	27

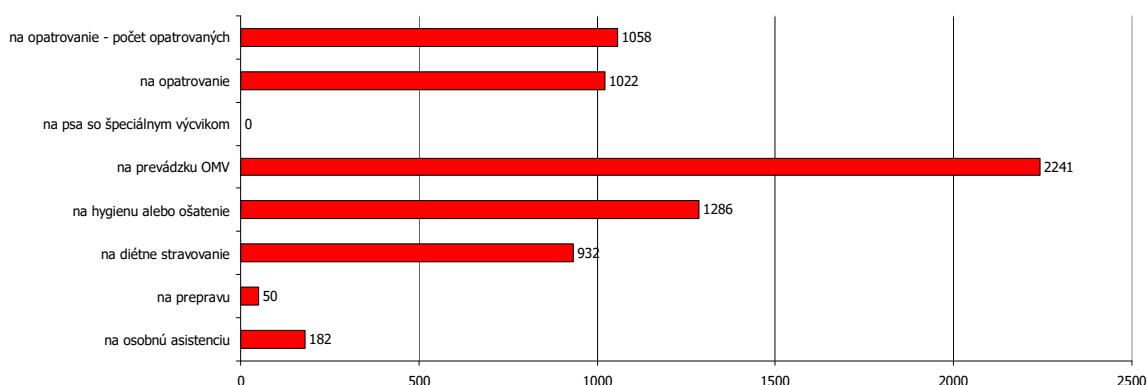
muži	20	13	10	7	3
Priem. počet odpracovaných hodín	80 hod / 1 účastník	80 hod / 1 účastník	80 hod / 1 účastník	80 hod / 1 účastník	80 hod / 1 účastník
Výsledkový ukazovateľ udržiavané verejné plochy v m ²	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Zdroj: MsÚ Spišská Nová Ves, 2021					

2.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

2.6.1. ŤZP občania

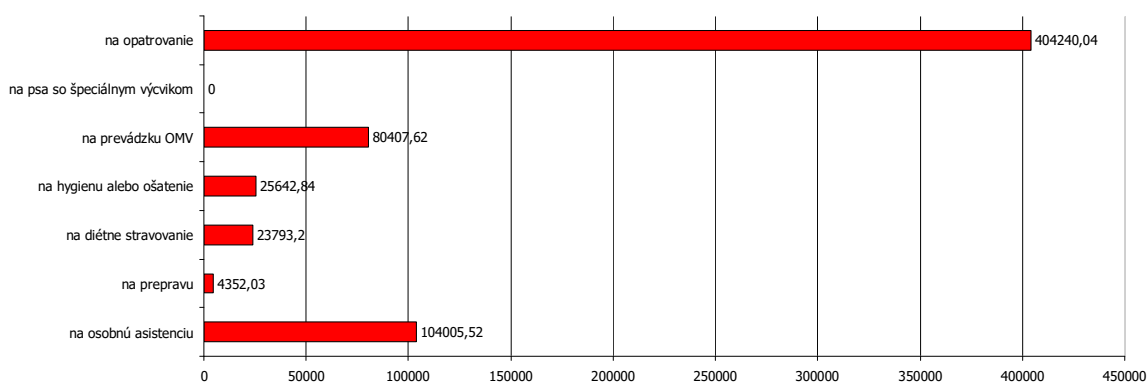
Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40%. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia. Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Nasledujúci graf prezentuje štruktúru poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu ZŤP v júni 2021.

Poberatelia príspevkov ZŤP jún 2021

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Štruktúra výdavkov na príspevky ZŤP jún 2021

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2020).

ŽTP občania v meste Spišská Nová Ves v roku 2021 jún.

Ukazovateľ	počet	ženy	Muži
Celkový počet osôb / obyvateľov obce, ktorí sú nositeľmi preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím	2571	1391	1180
Celkový počet opatrovaných osôb, u ktorých bol blízkeho členovi rodiny poskytovaný príspevok za opatrovanie:	300	168	132
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok za opatrovanie:	290	215	75
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na osobnú asistenciu	91	44	47
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytnutý príspevok na kúpu pomôcky	1	1	0
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný peňažný príspevok na kúpu zdvihacieho zariadenia	0	0	0
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na prepravu	43	30	13
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na prevádzku motorového vozidla	890	502	388

Zdroj: MsÚ Spišská Nová Ves, 2021

V júni v roku 2021 bolo evidovaných v meste celkovo 2571 osôb s preukazom ŽTP. Z toho žien bolo 1391. Celkový počet osôb, ktorým bol poskytnutý príspevok na osobnú asistenciu bol 91.

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

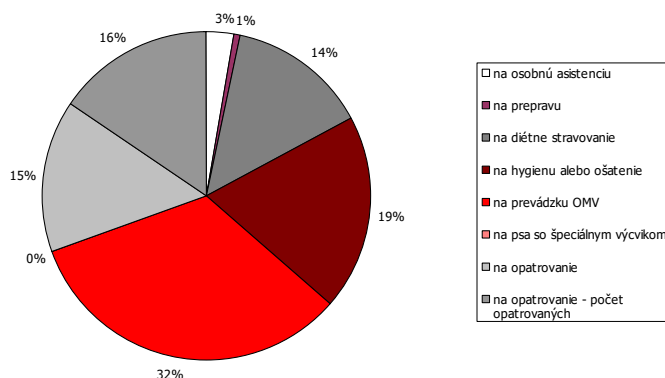
V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2020).

2.6.2. Opatrovaní

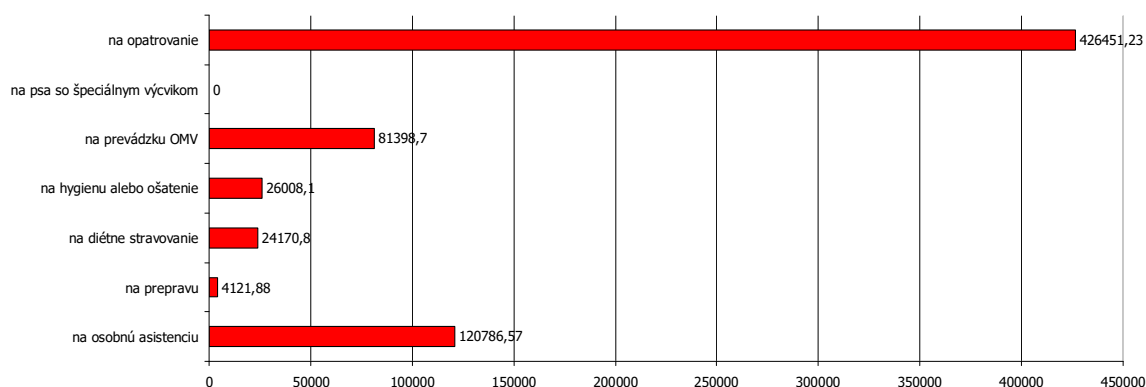
Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Mesto Spišská Nová Ves poskytuje občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, opatrovateľskú službu občanom mesta. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom v Spišskej Novej Vsi, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Obrázok: Počet poberateľov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŽPZ v okrese v aug. 2021
Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Obrázok: Čerpanie finančných prostriedkov opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŽPZ (€) v okrese v aug. 2021
Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

Zariadenia opatrovateľskej služby v meste Spišská Nová Ves				
Obchodné meno	Druh služby	Kraj	Forma	Poskytovateľ
Slovenský Červený kríž územný spolok Spišská Nová Ves, Námestie SNP 2258/2, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00416258	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Domov dôchodcov Spišská Nová Ves, Brezová 2666/32, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00691909	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	zriadený alebo založený obcou/mestom
Domov dôchodcov Spišská Nová Ves, Brezová 2666/32, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00691909	zariadenie opatrovateľskej služby	Košický kraj	pobytová - ročná	zriadený alebo založený obcou/mestom
BETEZDA n.o., Letná 35/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 31257356	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
ARELLA, s.r.o., Hviezdoslavova 29, Sp. Nová Ves, sídl. SNP 273/29, Harichovce	opatrovateľská služby	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Slnčný domov OZ, Štefánikovo nám. č. 5, Sp. Nová Ves, sídl. Rudňany 131	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov, 2021

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č.

140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z.(nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 355/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 150/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 87/2018 Z. z., 475/2019 Z. z., 69/2020 Z. z., 119/2020 Z. z., 125/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 242/2020 Z. z., 286/2020 Z. z., 318/2020 Z. z., 319/2020 Z. z., 220/2021 Z. z., 252/2021 Z. z., 304/2021 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

2.6.3. Osoby v kríze

V súčasnosti mesto nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

Osoby v kríze		
Ukazovateľ	počet	info
Počet maloletých detí s poruchami správania	248	Údaj za rok 2020 za okres SNV
Počet mladistvých delikventov	230	Údaj za rok 2020 za okres SNV
Počet detí v náhradnej starostlivosti NOS / ÚS	173 / 76	Stav k 31.12.2020 za okres SNV
Počet pestúnskych rodín	9	Stav k 31.12.2020 za okres SNV
Počet detí v pestúnskej starostlivosti	10	Stav k 31.12.2020 za okres SNV

Zdroj: MsÚ Spišská Nová Ves, 2021

V meste môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácejmu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

Jedným z hlavných problémov v súčasnosti v celej spoločnosti je narastanie sociálno-patologických javov už v cieľovej skupine mladých ľudí v súvislosti s užívaním legálnych a nelegálnych drog a to už žiakmi základných škôl.

Primárna protidrogová prevencia na úrovni škôl mesta Spišská Nová Ves je v súčasnosti zabezpečovaná hlavne Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Spišskej Novej Vsi. Centrum realizuje primárnu protidrogovú prevenciu na základe požiadaviek ZŠ a rodičov a to individuálnou a skupinovú formou prostredníctvom svojich odborných zamestnancov z radov psychológov, sociológov a špeciálnych pedagógov. Preventívnym činnostiam sa venujú i existujúce občianske združenia, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Spišská Nová Ves, Policajný zbor a Mestská polícia. Úroveň preventívnej činnosti z hľadiska potreby (kvantita, kvalita) je však nepostačujúca tak, ako je nepostačujúca resp. nevybudovaná spoločná platforma a kooperácia uvedených zainteresovaných subjektov protidrogovej politiky na lokálnej i regionálnej úrovni.

Preventívna činnosť na školách prostredníctvom peer aktivistov

Jednou z foriem zdravotnej prevencie na školách sú besedy a iné aktivity na prelomenie slabej informovanosti v oblastiach, napr.: HIV/AIDS, pohlavné prenosné choroby, gynekológia a antikoncepcia, drogy, sexualita a partnerské vzťahy, týranie, psychické problémy mladých ľudí, prvá pomoc. Tieto aktivity realizujú peer aktivisti pod záštitou centra voľného času ADAM v Spišskej Novej Vsi, ktorých je v súčasnosti (2021) 14. Ich hlavnou úlohou je pomoc mladým ľuďom (14-18 rokov) na základných a stredných školách nielen v meste ale aj na stredných školách v Levoči a v Smižanoch. Okrem besied realizujú rôzne športové aktivity pre mladých ľudí, výtvarné, divadelné a iné súťaže. S pomocou rôznych organizácií pripravujú kampane a projekty za účelom zmeniť mladým ľuďom pohľad na svet, zvýšením informovanosti a rozvojom aktivít u mladých ľudí.

Peer aktivisti organizovali besedy, ktoré boli určené žiakom 9. ročníkov základných škôl a študentom 1. a 2. ročníkov stredných škôl v Spišskej Novej Vsi, Krompachoch a Gelnici, s veľkou podporou riaditeľov a koordinátorov primárnej prevencie základných a stredných škôl. Počas týchto aktivít bolo

vykonaných 54 konzultácií zameraných na obsah a termín besied. (Správa o plnení programov a projektov).

Preventívna činnosť na školách prostredníctvom územného spolku Slovenský červený kríž „SPIŠ“ Organizuje výučbu prvej pomoci v predškolských zariadeniach v rámci projektu Mládeže Slovenského Červeného kríža (SČK) s názvom „Evička a deti“. Na základných školách sa žiaci venujú problematike prvej pomoci. Pre základné školy 1 a 2 stupeň – družstvá mladých záchranárov ZŠ a na stredných školách sú to družstvá prvej pomoci. V rámci škôl organizujú súťaže mladých záchranárov. Do týchto súťaží sa zapája ročne viac ako 55 % všetkých základných škôl a takmer 36% stredných škôl (RPM, 2012, s. 90).

Deti a mladiství v sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele

K nárastu počtu detí a mladistvých ako prípadov pre sociálnoprávnú ochranu a sociálnu kuratelu, dochádza v rodinách v prevažnej miere z dôvodu rôznych vzťahových a finančných problémov, rozvodov, úpravy práv a povinností rodičov vo vzťahu k maloletým deťom, porúch správania u detí, umiestňovania detí do zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Vyskytuje sa aj problém násillia v rodine, či už psychického, alebo fyzického. Problémové sú najmä deti zo sociálno-patologického a málo podnetného sociálneho prostredia, aj vplyvom nesprávnych výchovných postupov rodičov a blízkeho okolia (rómske komunity a rodiny s nižším a nízkym sociálnym statusom).

Medzi deťmi a mládežou vzrastá požívanie drog, najmä prchavých látok. Tento problém je akútny, nakoľko aj pod vplyvom prchavých látok sa deti dopúšťajú protiprávneho konania a sociálno-patologických javov. Výkon sociálnej kurately pre okres a mesto Spišská Nová Ves zabezpečuje Úrad práce a sociálnych vecí so sídlom v Spišskej Novej Vsi. Medzi najčastejšie dôvody evidencie detí a mladistvých ako opatrenie sociálnej kurately patria trestná činnosť u maloletých osôb, priestupkové konania, zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a pod. Z hľadiska realizácie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately narastá umiestňovanie detí v ústavnej starostlivosti. Jedná sa najmä o deti, ktorým rodičia nedokážu vo svojich podmienkach a prostredí zabezpečiť primeranú starostlivosť či už zo subjektívnych alebo objektívnych dôvodov. Pretrvávajú situácia, že matky opustia deti už v pôrodnici po narodení a odmietajú ich prevziať do svojej starostlivosti. Rodičovská zodpovednosť je na nízkej úrovni. V nemalej miere ovplyvňuje konanie rodičov aj ich problematická bytová, či finančná situácia. Nadálej sa rozširuje počet žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť, pre ktorých Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny realizuje prípravu v tíme, v rozsahu stanovenom zákonom, ako aj počet žiadateľov o prípravu na vykonávanie profesionálneho rodičovstva, čo predstavuje vcelku priaznivú situáciu z hľadiska umiestňovania detí z detských domovov do náhradnej rodinnej starostlivosti, i keď i v danej oblasti existujú rezervy. Stále nedostatočná je propagácia náhradnej rodinnej starostlivosti, angažovanosť rodinných príslušníkov v prípade riešenia situácie ohrozeného dieťaťa a vyhľadávanie občanov vhodných pre výkon náhradnej rodinnej starostlivosti a profesionálnych rodičov. Existuje tu priestor pre spoluprácu formou spoločných propagačných programov – napr. spolupráca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi, Detského domova Mlynky - Biele Vody a firmy Embraco Slovakia so sídlom v Spišskej Novej Vsi (RPM, 2012, s. 75).

Pomoc a služby v prípade problémov s rodinami s využitím krízovej intervencie poskytovalo aj Krízové stredisko Alžbetka n.o., ktoré tvorilo záchytnú sieť a ambulantnou formou pracovalo s úzkou skupinou detí. Ani toto však nerieši prvotnú príčinu problémov detí a rodiny a je nepostačujúce pre takýto typ práce. V súčasnosti po zmene legislatívy je z krízového strediska dnes Centrum pre deti a rodiny.

V záujme riešenia danej situácie na tomto úseku je nevyhnutná:

- intenzívna práca v prirodzenom rodinnom prostredí a v otvorenom prostredí, to znamená pôsobenie na rodičov, deti,
- osvetová činnosť,
- rozvoj záujmových aktivít priamo v teréne, s aktívnym využitím komunitných pracovníkov a dobrovoľných aktivistov z komunity, cirkevných aktivít a misijnej práce.

Ďalej je potrebná popri práci škôl rozšírená výchova k manželstvu a rodičovstvu, rozvoj rodičovských zručností a zodpovednosti pri výchove detí, učiť starostlivosti o deti a rodinu od najelementárnejších

vecí a to aj priamo v teréne. Taktiež je tu priestor pre efektívnejšiu vzájomnú komunikáciu a spoluprácu pri riešení uvedených problémov (RPM, 2012, s. 75).

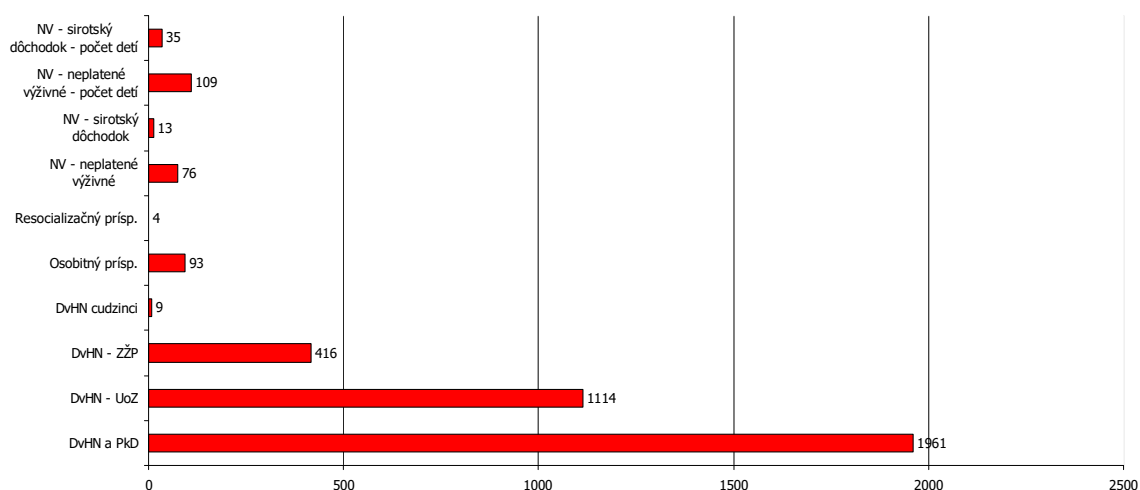
Občania v ťažkých životných situáciách a osoby sociálne neprispôsobivé

Do tejto cieľovej skupiny patria najmä osamelí rodičia, týrané ženy, bezdomovci a osoby so závislosťou. V meste, na základe poznatkov najmä mestskej polície, žije cca 30 bezdomovcov. Z toho v v nocľahárni pre bezdomovcov (Dom humanity Nádej) s kapacitou 15 je ich priemerne ubytovaných 13. Dom humanity je zariadením mesta poskytujúcim sociálne služby záujemcom, ktorí požiadajú o umiestnenie, a ktorí sú ochotní dodržiavať podmienky ubytovania, domový poriadok a režim života v ňom, čo je dôvodom, že kapacita tohto zariadenia nie je zvyčajne naplno využitá. Neexistuje v tejto oblasti systémový mechanizmus pomoci týmto ľuďom. Vzhľadom na kapacity Domu humanity Nádej a záujmu bezdomovcov o ubytovanie je možné konštatovať, že táto kapacita je pre bezdomovcov v súčasnosti postačujúca pre kategóriu mužov od 18-60 rokov. Len v individuálnych prípadoch je riešená starostlivosť o ženy bez domova/bez prístrešia prostredníctvom Spišskej katolíckej charity. Na území mesta sa okrem kapacity nocľahárne pre bezdomovcov nachádza aj 14 miest v zariadení núdzového bývania (Spišská katolícka charita – Dom charitas sv. Jozefa) pre osoby vyžadujúce azylové ubytovanie. Prostredníctvom nešťátnych subjektov sú zabezpečované služby pre skupinu matky s deťmi formou prechodného ubytovania (18 miest v rámci zariadenia núdzového bývania) v dostatočnej kapacite. Chýbajú však služby pre opätovnú integráciu týchto rodín do ich prirodzeného prostredia. V meste, ale aj okrese takmer úplne absentujú služby pre osoby závislé na drogách. Sociálne služby pre drogovu závislých občanov sú medzirezortné – nastupujú po liečení v zdravotníckych zariadeniach a resocializačné zariadenia sú zatiaľ veľmi málo rozvinuté, hoci je vysoký predpoklad, že počet drogovu závislých občanov sa bude zvyšovať. Najúčinnějšíou pomocou pre túto skupinu občanov je jednoznačne sociálna prevencia a poradenstvo poskytované rôznymi subjektmi, ktorú drogovu závislým poskytuje napr. Humanitná spoločnosť Prijatie Spišská Nová Ves. Pre osoby závislé (alkohol, drogy, hráči) je zo strany psychológov a psychiatrov už viac rokov návrh zriadenia psychologického poradne - Linky dôvery na úrovni mesta (RPM, 2012, s. 75).

2.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

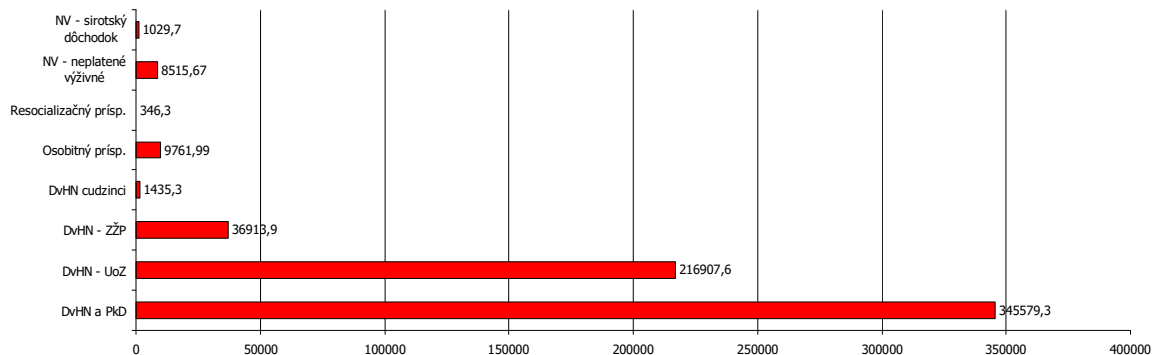
Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Poberatelia príspevkov DHN júl 2021

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Štruktúra výdavkov na DHN júl 2021

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

V meste Spišská Nová Ves sú uvedené skupiny zastúpené. Stav z arok 2021 za mesto a 2020 za okres prezentuje nasledujúca tabuľka.

Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)				
Ukazovateľ	počet	ženy	muži	info
Celkový počet osôb, ktorým bol vyplácaný rodičovský príspevok pre zlý zdravotný stav dieťaťa do 6 rokov	36	34	2	za mesto k 30.6.2021
Celkový počet rodín, v ktorých boli vykonávané opatrenia SPO a SK (sociálno-právna ochrana, sociálna kuratela)	1232	-	-	Údaj za rok 2020 za okres SNV
Celkový počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	342	208	134	za mesto k 30.6.2021
Celkový počet odkázaných osôb na dávku v hmotnej núdzi	827	415	412	za mesto k 30.6.2021
Celkový počet osôb, ktorým bol poskytovaný príspevok na bývanie	144	89	55	za mesto k 30.6.2021

Zdroj: MsÚ Spišská Nová Ves, 2021

2.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Mesto Spišská Nová Ves je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa ((v znení č. 485/2004 Z. z., 532/2007 Z. z., 554/2008 Z. z., 516/2009 Z. z., 336/2010 Z. z., 180/2011 Z. z., 388/2011 Z. z., 411/2011 Z. z., 468/2011 Z. z., 384/2012 Z. z., 433/2013 Z. z., 450/2013 Z. z., 125/2016 Z. z., 234/2017 Z. z., 232/2018 Z. z., 226/2019 Z. z.) a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení č. 258/2020 Z. z.). Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestu mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mesto vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 25,50 € (rok 2021).

Sumu prídavku na dieťa vyhlási Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky opatrením, ktorého úplné znenie sa uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra kalendárneho roka. Mesto Spišská Nová Ves zriadilo osobitný účet rodinných prídavkov v banke, kde úrad zasiela rodinné prídavky. Mesto Spišská Nová Ves pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo mestu. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Nepriítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak nepriítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci

odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčast' na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa meste, v ktorej má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

2.7. Analýza verejných sociálnych služieb

2.7.1. Sociálne služby

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom mesta Spišská Nová Ves.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská N. Ves, oddelenie posudkových činností a peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažko zdravotne postihnutých občanov poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklopenie zdravotných ťažkostí. Občania Spišskej Novej Vsi žiadajú tieto peňažné príspevky na kompenzáciu (peňažný príspevok na prepravu a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, príspevok na kúpu/úpravu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne

stravovanie, na osobnú asistenciu, na opatrovanie, na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky, na opravu pomôcky, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom a pod.), v rámci ktorých vydáva mesto Spišská Nová Ves potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom mesta.

Nasledujúca tabuľka prezentuje prehľad poskytovaných sociálnych služieb podľa druhu v meste Spišská Nová Ves.

Druh	Zariadenie / služba	existujúci stav
Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb	nocľaháreň -	áno
	útulok útulok	nie
	domov na pol ceste -	nie
	nízkoprahové denné centrum -	nie
	zariadenie núdzového bývania	18
Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi	pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladzovania rodinného života a pracovného života	jasle
	zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	jasle
	nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu	nie
	zariadenie podporovaného bývania- zariadenie chráneného bývania	nie
	zariadenie pre seniorov	175
	pre dôchodcov	
	zariadenie opatrovateľskej služby	18
	rehabilitačné stredisko	nie
	domov sociálnych služieb	áno
	špecializované zariadenie	nie
Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	denný stacionár	55
	opatrovateľská služba	áno 4 poskytovatelia
	prepravná služba	nie
	sprievodcovská a predčitateľská služba	nie
	tlmočnícka služba	nie
	sprostredkovanie tlmočnickej služby	nie
	sprostredkovanie osobnej asistencie	nie
	požičiavanie pomôcok	áno
	monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	áno
	krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom	
	telekomunikačných technológií	nie áno
	odľahčovacia služba	áno
	pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	
	denné centrum	áno
Podporné služby	integračné centrum	nie
	Jedáleň	2
	Práčovňa	nie
	stredisko osobnej hygieny	nie

Zdroj: Spišská Nová Ves, 2021

Najväčším neverejným poskytovateľom sociálnych služieb v meste a okolí je Spišská katolícka charita. Priamo v meste má niekoľko zariadení zameraných na poskytovanie širšieho rozsahu sociálnych služieb.

Mesto Spišská Nová Ves poskytuje sociálne služby v zmysle zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách, na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku v zariadeniach:

- Zariadenie pre seniorov (Domov dôchodcov Brezová ulica v Spišskej Novej Vsi)

Domov dôchodcov je rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Spišská Nová Ves, ktorá poskytuje sociálne služby pre starých občanov v zmysle zákona 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Domov dôchodcov (DD) v Spišskej Novej Vsi spravuje dva objekty a sídli v dvoch budovách – na Brezovej ulici a na Slovenskej ulici. Stavba DD je v užívaní od roku 1986. V roku 1992 bola zrealizovaná prístavba administratívno-hospodárskej časti a v roku 2007 bola zrealizovaná nadstavba ubytovacej

časti, ktorou sa zvýšila kapacita zariadenia o 25 osôb na 175 klientov. Zlepšenie technického stavu budov DD a ZOS, ako aj vnútorné vybavenie vrátane nového komunikačného systému v Domove dôchodcov je predmetom v súčasnosti už realizovaného projektu Rekonštrukcia a modernizácia DD a ZOS. Ubytovanie je zabezpečované v jednoposteľových, dvojposteľových, trojposteľových izbách a apartmánoch. Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje zmluvný lekár, ktorý prichádza dvakrát týždenne. V rámci zdravotníckej starostlivosti sa zabezpečuje aj rehabilitačná starostlivosť, ktorá je zameraná na liečebný telocvik. V rámci záujmovej činnosti prebiehajú aktivity zamerané na besedy, prednášky, kultúrne vystúpenia detí, pracovnú terapiu, spoločenské hry, posedenia, výlety a vychádzky do blízkeho okolia. Súčasťou domova dôchodcov sú aj kaplnky, ktoré slúžia na bohoslužby. V domove však chýbajú špeciálne lôžka pre jednotlivé diagnózy, ktoré si vyžadujú špecifický prístup (napr. so špecializáciou na Alzheimer a pod.) (RPM, 2012, s. 80).

- Zariadenie opatrovateľskej služby (Domov dôchodcov Brezová ulica v Spišskej Novej Vsi)

Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) sa nachádza v blízkosti centra mesta na Slovenskej ulici. Služi na poskytnutie sociálnej služby na určitú dobu. Jedná sa o trojpodlažnú budovu s kuchyňou, jedálňou (pre vlastných i externých klientov s kapacitou 120), práčovňou a terasou. ZOS má kapacitu 18 ľudí pre lôžkovú starostlivosť, pričom je dostatočná. Dostatočne kvalitné je aj vybavenie zariadenia a počet pracovníkov. Plánom v budúcnosti je v budove zriadiť najmä denný stacionár (RPM, 2012, s. 80).

Mesto Spišská Nová Ves poskytuje prostredníctvom Domova dôchodcov okrem ZPS a ZOS aj tieto sociálne služby:

- Poskytovanie opatrovateľskej služby v prirodzenom domácom prostredí klientov v Dome opatrovateľskej služby na Levočskej ulici,
- Poskytovanie sociálnej služby v jedálni - osobne alebo formou rozvozu alebo donášky do domácnosti

Mesto Spišská Nová Ves poskytuje prostredníctvom oddelenia sociálnych vecí MsÚ aj tieto sociálne služby:

- Poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni Domu humanity Nádej,
- Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci pomocou SOS náramkov,
- Komunitné centrum,
- Terénna služba krízovej intervencie,
- Odláhčovacia služba,
- Denné centrá – tri kluby dôchodcov,

Výška úhrady za sociálne služby sa vypočíta v zmysle VZN 1/2019 "O poskytovaní sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Spišská Nová Ves a o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby".

V zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby sa vykonávajú tieto odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti:

- a) Základné sociálne poradenstvo – poskytuje sa pri prvom kontakte s klientom v rámci sociálneho prieskumu, hľadaním vhodných spôsobov riešení sociálnej núdze. Po umiestnení klienta v zariadení pre seniorov poradenstvo spočíva v riešení individuálnych problémoch.
- b) Pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby – poskytovanie pomoci na zabezpečovanie nevyhnutných úkonov sebaobsluhy – pomoc inej osoby pri úkonoch osobnej hygieny, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri presune na lôžko, kŕmenie. Primárna starostlivosť je zabezpečovaná praktickým lekárom, ktorý lekársku starostlivosť poskytuje priamo v zariadení pre seniorov. Špeciálna zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná externými odbornými lekármi – stomatológom, gynekológom, oftalmológom, diabetológom, psychiatrom, očným a kožným lekárom.
- c) Stravovanie – celodenné stravovanie je zabezpečované prípravou stravy vo vlastnej kuchyni a a výdajom v jedálni. Pripravujú sa 4 druhy stravy – racionálna, diabetická, šetriaca a neslaná. Strava sa pripravuje podľa jedálneho lístka, ktorý zostavuje vedca úseku stravovania a pripomienkuje ho stravovacia komisia, ktorej členom je aj zástupkyňa prijímateľov sociálnej služby zariadenia. Pri zostavovaní jedálneho lístka sa dodržiavajú zásady zdravej výživy s prihliadnutím na zdravotný stav a vek prijímateľov sociálnej služby. Výdaj stravy na ležiace oddelenia sa realizuje prostredníctvom moderného tabletového systému v jedálničkách na oddeleniach.
- d) Ubytovanie – je zabezpečené v jedposteľových, dvojposteľových, trojposteľových izbách a moderných apartmánoch. Väčšina izieb je vybavená novým moderným nábytkom, kúpeľňou s vaňou alebo sprchovacím kútom, apartmány menšou kuchynskou linkou s chladničkou.

- e) Upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva a bielizne – sú zabezpečované vo vlastnej pracovni. Samostatnejší prijímatelia sociálnej služby majú možnosť použitia automatickej práčky.

Zabezpečenie záujmovej činnosti – záujmová a kultúrna činnosť sa uskutočňuje v súlade s celoročným plánom kultúrno – záujmovej činnosti a taktiež od aktuálnych alebo individuálnych požiadaviek prijímateľov sociálnej služby. Túto činnosť zabezpečujú pracovníčky sociálneho úseku.

V Zariadení opatrovateľskej služby sa vykonávajú všetky činnosti ako v zariadení pre seniorov s výnimkou zabezpečenia záujmovej činnosti (15.8.2021, <http://www.ddsnv.sk/stranka/poskytovane-sluzby/>).

Obchodné meno	Druh služby	Kraj	Forma	Poskytovateľ
GeriaCentrum Szilber n.o., F.Rákócziho 435/22, 077 01 Kráľovský Chlmec, IČO: 51272814	sociálne poradenstvo - základné	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Stanislav Vladimír, Fraňa Kráľ 2544/12, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 33061980	sociálne poradenstvo - špecializované	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	sociálne poradenstvo - špecializované	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	denný stacionár	Košický kraj	ambulantná	neverejný poskytovateľ
Správa školských zariadení, Štefánikovo námestie 1358/1, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35546611	zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	Košický kraj	ambulantná	zriadený alebo založený obcou/mestom
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	nocľaháreň	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	zariadenie pre seniorov	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Domov dôchodcov Spišská Nová Ves, Brezová 2666/32, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00691909	zariadenie pre seniorov	Košický kraj	pobytová - ročná	zriadený alebo založený obcou/mestom
ALŽBETKA, n. o., Školská 429/4, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35581131	zariadenie pre seniorov	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	domov sociálnych služieb	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 673/13, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 31274838	domov sociálnych služieb	Košický kraj	ambulantná	neverejný poskytovateľ
Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 673/13, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 31274838	domov sociálnych služieb	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 673/13, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 31274838	domov sociálnych služieb	Košický kraj	pobytová - týždenná	neverejný poskytovateľ
Slovenský Červený kríž územný spolok Spišská Nová Ves, Námestie SNP 2258/2, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00416258	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Domov dôchodcov Spišská Nová Ves, Brezová 2666/32, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00691909	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	zriadený alebo založený obcou/mestom
Domov dôchodcov Spišská Nová Ves, Brezová 2666/32, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00691909	zariadenie opatrovateľskej služby	Košický kraj	pobytová - ročná	zriadený alebo založený obcou/mestom
BETEZDA n.o., Letná 35/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 31257356	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	opatrovateľská služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	požičiavanie pomôcok	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
PROAUTISTIK, n.o., Hutnícka 3038/18, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35583291	rehabilitačné stredisko	Košický kraj	ambulantná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	zariadenie núdzového bývania	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	zariadenie podporovaného bývania	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	jedáleň	Košický kraj	ambulantná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	špecializované zariadenie	Košický kraj	pobytová - ročná	neverejný poskytovateľ
Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 35514221	prepravná služba	Košický kraj	terénna	neverejný poskytovateľ
Mesto Spišská Nová Ves, Radničné námestie 1843/7, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00329614	komunitné centrum	Košický kraj	ambulantná	obec/mesto
Domov dôchodcov Spišská Nová Ves, Brezová 2666/32, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00691909	jedáleň	Košický kraj	ambulantná	zriadený alebo založený obcou/mestom
Mesto Spišská Nová Ves, Radničné námestie 1843/7, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00329614	monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	Košický kraj	terénna	obec/mesto

Zdroj: CRPSS, 2021

Spišská katolícka charita pôsobí a vyvíja svoju činnosť na území Spišskej diecézy, tzn. v regiónoch Oravy, Liptova a Spiša, príp. na území ostatných diecéz Slovenska alebo v zahraničí, prednostne pri humanitárnej pomoci so súhlasom diecézneho biskupa príslušnej diecézy. Spišskú katolícku charitu na základe jej poslania neoddeliteľne tvoria jej organizačné útvary najmä: Oblastné charity (Oravská, Liptovská, Podtatranská, Dolnospišská, Hornospišská), ktoré koordinujú a riadia činnosť farských charít vo svojej oblasti.

Na základe hodnôt kresťanskej lásky k blížnemu a vedomia ľudskej dôstojnosti Spišská katolícka charita pomáha ľuďom, ktorí sa nemôžu sami o seba postarať, či už je to v dôsledku starnutia, fyzického alebo duševného handicapu alebo nepriaznivých sociálnych podmienok. Hlavným poslaním Spišskej katolíckej charity je poskytovať všeobecne prospešné služby všetkým ľuďom bez akéhokoľvek obmedzenia:

- zdravotnícke služby – primárnej a sekundárnej zdravotnej starostlivosti, mobilných hospicov a paliatívnej (hospicovej) starostlivosti
- riešenie problematiky sociálnych nerovností a marginalizovaných skupín
- sociálnu inklúziu a sociálnu pomoc (sociálne služby, prevenciu a sociálne poradenstvo)
- pedagogické služby, výchovno-vzdelávacie služby a aktivity
- miernenie a riešenie problémov chudoby – materiálnej a duchovnej
- činnosť v stavebných a inžinierskych prácach, chránené dielne, tvorivé dielne, chránené pracoviská a iné agentúry na podporu a rozvoj zamestnanosti a uchovania pracovných návykov
- poradenstvo v oblasti práva, psychológie, bioetiky, morálky a iných príbuzných vied
- organizovanie zbierok a darčovstva
- aktivity v oblasti azylovej politiky, ústretovosť pri riešení problémov migrantov a utečencov
- šírenie náboženskej a krásnej literatúry, hudby, umenia, devocionálií a paramentov
- službu solidarity v akútnej núdzi
- hospodárske aktivity súvisiace so všetkými službami a pomocou Spišskej katolíckej charity (20.8.2021, <https://caritas.sk/o-charite/>).

Nezisková organizácia ALŽBETKA, n. o., so sídlom Školská 429/4, Spišská Nová Ves, ktorú založila Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, vznikla dňa 12. 8. 2004 rozhodnutím Krajského úradu v Košiciach, odboru všeobecnej vnútornej správy a živnostenského podnikania ako nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby podľa § 11 ods. 1 zák. č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.

- zariadenia:
- Centrum pre deti a rodiny
- Súkromná materská škola Alžbetka
- Zariadenie pre seniorov DOM SV. JOZEFA, Raslavice
- Zariadenie pre seniorov VYKUPITEĽ, Nesvady

V priebehu rokov sa postupne profiluje konkrétna činnosť sestier, zamestnancov a dobrovoľníkov v ALŽBETKE, n. o., od pomoci tým najmenším až po najstaršiu generáciu, zvlášť službou tým, ktorí sú odkázaní na pomoc druhých. Činnosti:

- Zriadenie Centra pre deti a rodiny, kde nachádzajú svoj nový domov deti odkázané na pomoc iných.
- Zriadenie zariadení pre seniorov - kde sa poskytuje sociálna a duchovná pomoc starým a chorým ľuďom v pobytovom zariadení.
- Zriadenie Súkromnej materskej školy Alžbetka pre deti z nášho mesta a okolia.
- Organizovanie voľného času detí a mládeže prostredníctvom krúžkovej činnosti zo sociálne slabých rodín - zvlášť v prvom období vzniku organizácie.
- Duchovné obnovy a iné náboženské aktivity, usporadúvanie stretnutí, seminárov, kurzov a prednášok.
- Vydávanie občasníka "ALŽBETKA".
- Možnosť čítania a zapožičiavania si duchovnej literatúry.

DSS "Náš dom"

Víziou organizácie je komplexná, adresná a integrovaná podpora činností a opatrení, zameraných v prospech detí, mládeže, dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a poskytovanie pomoci im, aj ich rodinám. Dlhodobým a základným cieľom združenia je začleňovanie ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti, zabezpečovanie ich ľudských práv a osobnostného rozvoja. Najdôležitejšou aktivitou organizácie je činnosť a prevádzka Domova sociálnych služieb „Náš dom“. ZPMP v SNV poskytuje v DSS „Náš dom“ sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie prijímateľa sociálnych služieb (ďalej v texte len „prijímateľ“) z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby v domove sociálnych služieb v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Základným etickým princípom, ktorý sa uplatňuje v rámci práce v ZPMP v SNV, je rešpektovanie a ochrana ľudských práv.

Práca s prijímateľom je založená na ľudskej dôstojnosti a vnímaní klienta ako celostnej bytosti (záujem o celého človeka, jeho rodinu, komunitu, prirodzené a spoločenské prostredie, v ktorom žije). Pri práci sa podporuje participácia a aktivizácia prijímateľov, s cieľom aktívnej podpory prijímateľov k zachovaniu ich maximálnej možnej kontroly nad vlastným životom. V DSS „Náš dom“ sa poskytujú sociálne služby v pobytovej – celoročnej, týždennej a ambulantnej forme dospelým s mentálnym postihnutím. Celková kapacita zariadenia predstavuje 25 miest, (a to 11 miest v celoročnej forme, 2 miesta v týždennej forme a 12 miest v ambulantnej forme sociálnej služby). V kalendárnom roku 2015 organizácia poskytovala sociálne služby v DSS 23 prijímateľom sociálnych služieb, z toho bola poskytovaná 11 prijímateľom pobytovou formou – celoročnou a 12 prijímateľom ambulantnou formou (konkrétne desiatim z nich v rozsahu 8 hodín denne, dvom v rozsahu 4 hodín denne) (10.8.2021, <http://www.zpmpnasdom.sk/o-nas/dss-nas-dom/kapacita-a-poloha/>).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevládajúcej existujúcej pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiadava a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Plán obnovy

KOMPONENT 13: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť

Hlavnými výzvami Plánu obnovy sú:

1. Absencia funkčného prepojenia sociálnej a zdravotnej starostlivosti a vertikálna fragmentácia kompetencií
2. Neefektívny spôsob financovania
3. Nejednotné a nesytemové posudzovanie zdravotného postihnutia a potreby dlhodobej starostlivosti
4. Nefunkčný systém dohľadu nad sociálnou starostlivosťou, vrátane starostlivosti v domácom prostredí
5. Nedostatok služieb dlhodobej a paliatívnej starostlivosti, najmä služieb komunitného typu

Cieľom navrhovaných reforiem a investícií je zabezpečiť kvalitnú a dostupnú komplexnú podporu ľudí s potrebou dlhodobej a paliatívnej starostlivosti. Poskytovaním takejto starostlivosti sa zvýši inklúzia osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti v súlade s ich právami obsiahnutými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako aj miera ich sociálnej ochrany.

V nadväznosti na uvedené výzvy sú hlavnými cieľmi reforiem a investícií:

1. Funkčné prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti
2. Systém financovania, ktorý zohľadňuje preferencie odkázanej osoby, podporuje rozvoj komunitnej starostlivosti a podporuje nábor personálu
3. Spravodlivo a systematicky posúdená miera zdravotného postihnutia a potreby starostlivosti
4. Funkčný dohľad a garantovaná kvalita sociálnej starostlivosti
5. Ponuka služieb následnej, dlhodobej a paliatívnej starostlivosti zohľadňujúca preferencie ľudí s potrebou starostlivosti a ich ľudské práva.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
60-64	2728	2742	2756	2771	2785	2800	2814	2828	2843	2857	2872
65-69	2575	2651	2727	2803	2879	2955	3032	3108	3184	3260	3336
70-74	1613	1645	1677	1709	1740	1772	1804	1835	1867	1899	1931
75-79	1062	1074	1085	1097	1108	1120	1132	1143	1155	1167	1178
80-84	735	746	758	769	781	792	804	815	827	838	850
85-89	416	428	440	451	463	475	487	499	511	523	535
90-94	126	129	132	136	139	142	146	149	152	156	159
95-99	25	26	28	29	30	31	33	34	35	36	38
100-104	5	5	5	5	6	6	6	6	7	7	7
105-109	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4

2.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným

postihnutím, alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci zdravotnícky pracovník“). Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri vykonávaní zdravotnej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom mesta.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

2.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V meste sa nachádzajú materské školy. Ako vyplýva z predpokladov demografického vývoja, v priebehu nasledujúcich 10 rokov pravdepodobne dôjde k miernemu poklesu počtu detí predškolského veku hlavne do 1 roka, a teda nebude vytvárať tlak na udržanie, prípade rozšírenie zariadenia.

Materská škola

Na území mesta pôsobí v súčasnosti spolu 14 MŠ (bez právnej subjektivity) v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ktoré sú riadené a spravované Správou školských zariadení (rozpočtová organizácia mesta). Ďalej sa v meste nachádzajú 2 cirkevné a 2 súkromné materské školy s právnou subjektivitou.

Podľa školského zákona každá materská škola v meste realizuje vlastný školský vzdelávací program, ktorého súčasťou je okrem iného aj vlastné zameranie školy. Materské školy sa v rámci školského vzdelávacieho programu ISCED O zameriavajú na: environmentálnu výchovu, počítačovú gramotnosť, zdravie a zdravý životný štýl, telesnú výchovu a aktivity s ňou spojené.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materských školách od roku 2010 do roku 2020.

Materská škola	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Materské školy spolu	15	16	16	16	17	18	18	18	18	18	18
spolu – deti	1112	1184	1183	1 222	1 252	1 231	1 232	1 237	1202	1229	1172
Štátne	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
štátne – deti	1094	1134	1123	1 160	1 169	1 104	1 099	1 097	1059	1085	1031
štátne – triedy	57	59	57	55	55	55	56	56	56	52	52
štátne - učitelia	133	135	129	126	125	123	124	124	127	117	114
Cirkevné	0	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Cirkevné - deti	0	35	39	42	44	77	83	88	88	88	83
Cirkevné - triedy	0	2	2	2	2	4	4	4	4	4	4
Cirkevné - učitelia	0	4	4	4	4	7	8	8	8	8	9
Súkromné	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Súkromné - deti	18	15	21	20	39	50	50	52	55	56	58

Súkromné - triedy	1	1	1	1	3	4	4	4	5	4	4
Súkromné - učitelia	3	3	3	2	7	8	8	9	8	8	8

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Technický stav budov materských škôl je vzhľadom na vek a opotrebovanosť v niektorých prípadoch nevyhovujúci. V materských školách bolo obnovené zastarané interiérové zariadenie (výmena nábytku v triedach – stoly, stoličky, ležadlá, skrinky, výmena podlahových krytín). Je potrebná ďalšia modernizácia sociálnych zariadení (doplnenie a výmena sanity, obkladov) a v školských jedálňach pri materských školách je potrebné ďalej postupne riešiť hygienické požiadavky na stavebno-technické riešenie, vybavenie zariadení spoločného stravovania v súlade s platnou legislatívou. Vybavenie materských škôl a školských jedální pri MŠ výpočtovou technikou je na dobrej úrovni. Všetky PC používané riaditeľkami MŠ sú s prístupom na internet a so službou e-mailu.

Detské jasle

Od 1. januára 2003 boli do pôsobnosti Správy školských zariadení z Mestského úradu preradené detské jasle. V súčasnosti v meste pôsobia dva detské jasle, každé s kapacitou 20 miest, ktoré sa nachádzajú v priestoroch tried MŠ Stolárska ulica a MŠ ulica Z. Nejedlého. V jaslách pracujú sestry vrátane vedúcej na dvoch oddeleniach. Správa školských zariadení Spišská Nová Ves poskytuje sociálnu službu na podporu zosúladienia rodinného a pracovného života v dvoch zariadeniach starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, sú to detské jasle, ktoré sa stali pri zmene legislatívy sociálnou službou.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
0	362	361	360	358	357	356	355	354	352	351	350
1-4	1454	1440	1427	1413	1400	1386	1373	1359	1346	1332	1319
5-9	1929	1933	1937	1940	1944	1948	1952	1955	1959	1963	1967

Základné školy

V samotnom meste sa nachádza 8 základných škôl (ZŠ). V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je 7 ZŠ, a jednu spravuje Spišská katolícka charita v Spišskej Novej Vsi.

V školách sa nachádza 188 tried, v ktorých sa vyučuje 3607 + 335 detí. Počet detí v základnej verejnej aj súkromnej škole ostáva relatívne stabilný. V školách vyučuje 245 + 25 pedagogických zamestnancov.

Základná škola	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZŠ spolu	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
ZŠ spolu - deti	4029	3951	3929	3 845	3 874	3 864	3 880	3 899	3934	3891	3942
ZŠ štátne	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
ZŠ - štátne - deti	3694	3620	3610	3 538	3 579	3 582	3 592	3 603	3633	3586	3607
ZŠ - štátne - triedy	173	174	173	166	175	174	170	171	170	170	172
ZŠ - štátne - učitelia	248	249	250	249	254	248	242	242	242	243	245
ZŠ cirkevné	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ cirkevné deti	335	331	319	307	295	282	288	296	301	305	335
ZŠ cirkevné triedy	17	18	17	17	16	15	15	15	15	15	16
ZŠ cirkevné učitelia	25	26	26	25	23	23	23	22	23	23	25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Všetky ZŠ mesta Spišská Nová Ves ponúkajú rozšírené vyučovanie cudzích jazykov (jazykové triedy), pretože najväčší záujem žiakov je o jazykové vzdelávanie, najmä o jazyk anglický, potom športové činnosti a tak matematiku. Niektoré ZŠ, majú určité špeciálne zameranie, prostredníctvom vytvorených špecializovaných tried zameraných na športovú činnosť (basketbal, volejbal, hokej, futbal, športová strelba, plávanie, atletika), špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím, pre deti s autizmom, pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami), matematické triedy, triedy pre

intelektovo nadané deti. Špeciálnymi triedami pre deti s mentálnym postihnutím disponujú ZŠ Z. Hutnícka. ZŠ Z. Nejedlého má vytvorenú triedu pre zdravotne oslabené deti (alergikov s oslabenou imunitou) a ZŠ Hutnícka má vytvorené podmienky pre deti s autizmom. Pre intelektovo nadané deti a aj pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami je k dispozícii ZŠ Ing. O. Kožucha.

Vzhľadom na zlý stavebno-technický stav prešli rekonštrukciou objekty všetkých ZŠ mesta a to hlavne výmenou okien, zateplením budov, rekonštrukciou sociálnych zariadení, opravou striech, modernizáciou škôl, ako aj výmenou školského nábytku. Najmä s finančnou podporou Európskych štrukturálnych fondov prešli 4 ZŠ kompletnou rekonštrukciou a 3 boli čiastočne zrekonštruované. Mesto plánuje pokračovať v zateplňovaní budov našich základných škôl. Týka sa to ZŠ Lipová, ktorá je spolu so ZŠ Hutníckou jednou z posledných nezateplených škôl a objekt má doteraz vymenené iba okná a dvere. Predmetom druhého projektu na základnej škole Hutnícka je zateplenie obvodového plášťa všetkých šiestich pavilónov objektu. V prípade tejto školy boli tiež už skôr vymenené okná a dvere za plastové a mesto vyregulovalo systém ústredného kúrenia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacity školského stravovania.

Školské jedálne											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	16
Kapacita	1 700	1 696	1 682	1 634	1 676	1 716	1 810	1 760	1 698	1 714	1 691
Stravníci	5 736	5 600	5 764	5 524	5 756	5 770	5 520	5 573	5 534	5 636	5 339

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Školské jedálne majú kapacitu 1691 osôb. V roku 2020 bolo v 16 školských jedálňach 5339 stravníkov.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
5-9	1929	1933	1937	1940	1944	1948	1952	1955	1959	1963	1967
10 - 14	1853	1849	1845	1841	1837	1832	1828	1824	1820	1816	1811

Záujmová činnosť

Na území mesta Spišská Nová Ves mimoškolskú činnosť vykonávajú:

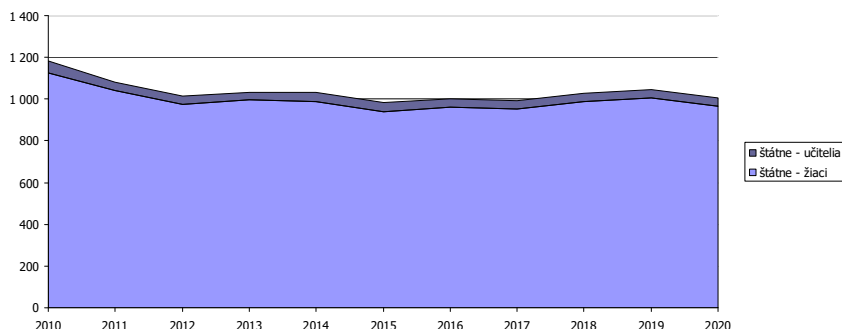
- Školské kluby detí - zriadené pri každej ZŠ
- Základná umelecká škola (organizácia s právnou subjektivitou zriadená Mestom)
- Centrum voľného času Adam v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Sp. Nová Ves (organizácia s právnou subjektivitou)

Základná umelecká škola v Spišskej Novej Vsi už dlhé desaťročia vychováva deti a mládež k umeniu. Formuje mladých ľudí, ktorí sa venujú rôznym umeleckým záľubám. Okrem vedomostí a umeleckých zručností získavajú u nás žiaci aj vlastné umelecké názory a pestujú si návyky a suverénne vystupovanie pred verejnosťou prostredníctvom pravidelných koncertov, vystúpení, rôznych predstavení, festivalov a súťaží. Kvalitu a systematickosť vyučovania garantujú učebné osnovy schválené MŠ SR, prepracovaná metodika a kontrola Štátnou školskou inšpekciou. Dôležitou spoločenskou funkciou ZUŠ je aj výchova budúcich divákov, poslucháčov, návštevníkov galérií, všeobecne záujemcov o kultúru. Hudobný odbor ZUŠ má najdlhšiu tradíciu. Vyučujú tu vysoko odborne kvalifikovaní pedagógovia, ktorí majú mimoriadne dobré výsledky nielen v rámci tried, ale ich žiaci sa predstavujú na verejných koncertoch školy, na rôznych kultúrnych akciách mesta a okresu ale aj na celoslovenských a medzinárodných súťažiach a festivaloch, kde sa pravidelne umiestňujú na popredných miestach. Žiaci hudobného odboru majú možnosť, okrem sólového hrania, účinkovať v dvoch ľudových hudbách Spišanček a Spišanček Junior, môžu pôsobiť v speváckej zložke týchto ľudových hudieb, spievať komornom či speváckom zbore, hrať alebo spievať v hudobnej skupine Rubikon, zahrať si v Sláčikovom orchestri, alebo v rôznych iných komorných zoskupeniach či už dychových, sláčikových, gitarových alebo akordeónových.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu žiakov v ZUŠ.

ZUŠ											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Žiaci	1 125	1 040	973	998	988	939	961	952	988	1005	966

Učiteľia 56 40 41 35 43 45 41 42 41 41 41
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj počtu žiakov a učiteľov V ZUŠ
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Triedy sú zabezpečené základnými materiálnymi pomôckami nevyhnutnými na realizáciu vyučovacieho procesu. Pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním prihliadame na základné fyziologické potreby žiakov, zaistíme bezpečnosť a ochranu zdravia detí, prevenciu pred úrazmi a požiarom. Každá individuálna hudobná trieda je vybavená potrebnými hudobnými nástrojmi, CD prehrávačmi, stojanmi, metronómami, hudobnou literatúrou, ktorá sa nachádza v notových archívoch každého oddelenia a inými povinnými pomôckami. Triedy hudobnej náuky sú vybavené lavicami, stoličkami, stierateľnou tabuľou s notovou osnovou, zvonkohrami, rytmicko a melodicko ľahko ovládateľnými nástrojmi aj školským notebookom. Okrem toho máme zriadenú odbornú učebňu hudobnej náuky, ktorá je vybavená počítačmi, edukačným hudobným softvérom, interaktívnou tabuľou a tiež prístupom na internet. Spevácke triedy sú navyše vybavené školským notebookom pre vyučujúcich, mikrofónom, combom a prístupom na internet, čo umožňuje ľahší a efektívny prístup ku speváckym sprievodom. Bicná trieda je vybavená okrem povinných pomôcok aj reproduktormi, mix pultom a potrebnou technikou na zapojenie zvukovej techniky, ktorú bicisti používajú pri hre populárnych a iných skladieb. V odbornej učebni pre komornú, súborovú a orchestrálnu hru sa nachádza materiálne vybavenie na požadovanej úrovni. Náhradné struny a kolofóniu má každý vyučujúci vo vlastnej triede, preto nie sú uložené v odbornej učebni. Koncertné sály sú vybavené klavírnymi krídlami so stoličkou ku klavíru, stojanmi, pódium a stoličkami pre divákov. Každý vyučujúci vlastní školský flash disk, tablet/notebook alebo PC a v každej triede je umožnený prístup na internet a wifi. Pedagógovia majú prístup aj k 3 školským počítačom, ktoré sú umiestnené v zborovni. Všetky počítače majú pripojenie na internet a sú napojené na tlačiarne. Výtvarný odbor má v základných požiadavkách uvedené tieto vyučovacie priestory: výtvarný ateliér, trieda vybavená počítačmi, modelovňa, odborná knižnica a skladový priestor. Každý vyučujúci má svoj vlastný výtvarný ateliér = výtvarná trieda. Sú zabezpečené maliarskymi stojanmi/kozami, pracovnými lavicami, prenosnými svietidlami, podložkami na kreslenie, regálmi, zásuvkami a skriňami na archiváciu práce žiakov. Namiesto televízora je v triedach nainštalovaná interaktívna tabuľa a školský počítač. Všetky triedy, okrem jednej mali zabezpečené umývadlo. Vo výtvarnom odbore máme zriadenú jednu triedu vybavenú počítačmi, farebnou tlačiarňou, kompaktným fotoaparátom, premietacím plátnom, animačnými programami a tiež aj videokamerou s kamerovým statívom. Do triedy majú prístup všetci vyučujúci VO. Od začiatku školského roku 2019/2020 sa v rámci výtvarného odboru začal vyučovať odbor Multimediálna tvorba so zameraním na fotografiu, digitálnu kresbu, animáciu a elektronické média. Ako hlavný odbor je začlenený do výtvarného odboru. Pod tento odbor sa začlenil aj nepovinne voliteľný predmet multimediálna tvorba-PC-Grafika. Ďalej má škola zriadenú jednu triedu – modelovňu, kde sú umiestnené pracovné stoly, modelovacie hmoty a tiež aj keramická pec. V tejto triede sa vyučuje ďalší voliteľný predmet keramika (8.9.2021, <http://zussnv.sk/wp-content/uploads/2020/11/vyroca-19-20.pdf>).

rekonštrukcie, opravy a revízie v školskom roku 2019/2020:

- nová kabeláž na zavedenie internetu do všetkých tried a posilnenie wifi
- zavedenie elektronického systému na vedenie pedagogickej dokumentácie
- inštalácia 3 parkovacích zábran na odstavnom parkovisku v areáli školy
- vytvorenie knižných stánkov na prízemí, poschodí, v čakacej miestnosti pre rodičov
- vymaľovanie chodby na prízemí
- vodárenské práce.

Budova si vyžaduje minimálne tieto opravy:

- oprava strechy, ktorá preteká,
- oprava pivničných priestorov – zatekanie
- výmena okien (pri výdatných dažďoch sú zatečené chodby),
- narušená statika medzi poschodiami,
- vypracovanie statického posudku na celú budovu,
- výmena elektrickej siete, ktorá nevyhovuje súčasným normám,
- výmena odkvapových rúr,
- škola dodnes nemá vydané platné kolaudačné rozhodnutie napriek tomu, že v budove sídli už od roku 1995/1996.

Centrum voľného času je samostatná rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou, ktorá hospodári samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré mu určí zriaďovateľ. Činnosť Centra voľného času detí a mládeže vychádza zo Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. z 22.mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon), z vyhlášky MŠ SR č.306/2009 Z.z. o

školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe, z nariadenia vlády SR č.276/2010 Z.z., z Výchovného programu Centra voľného času ako aj z aktuálnych Pedagogicko – organizačných pokynov pre školy a školské zariadenia pre tento školský rok. V ich zmysle sa CVC posudzujú ako jeden z najvýznamnejších činiteľov realizácie štátnej starostlivosti o deti a mládež v ich voľnom čase. Centrum voľného času je výchovno-vzdelávacie zariadenie pre deti a mládež s celoročnou prevádzkou. Zabezpečuje výchovno -vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí a mládeže. Usmerňuje rozvoj záujmov, vytvára podmienky na rozvíjanie praktických zručností, podieľa sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času. Centrum voľného času bude vytvárať podmienky, organizovať a zabezpečovať výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť pre deti a mládež v priebehu celého kalendárneho roka, vrátane školských prázdnin (8.9.2021, <https://www.cvcadam.sk/m/o-nas-19/>).

CVČ

S platnosťou od 1.1.2013 na základe Zákona NR SR č. 245/2008 Z. z o výchove a vzdelávaní a jeho dodatkov je zmenený názov organizačnej zložky Školské stredisko záujmovej činnosti pri Gymnáziu, Javorová 16, Spišská Nová Ves na Centrum voľného času pri Gymnáziu, Javorová 16, Spišská Nová Ves. Centrum voľného času zabezpečuje podľa výchovného programu školského zariadenia výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí a iných osôb do veku 30 rokov v ich voľnom čase počas celého školského roka. Centrum voľného času sa spravidla člení podľa záujmových oblastí na záujmové útvary. Ponuka krúžkov v CVC je členená do štyroch kategórií:

Krúžky zamerané na záujmovú činnosť žiakov.
Krúžky zamerané na doplnkovú prípravu študenta na vysoké školy.
Krúžky zamerané na konverzácie v cudzích jazykoch.
Krúžky zamerané na prípravu v predmetových súťažiach.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
5-9	1929	1933	1937	1940	1944	1948	1952	1955	1959	1963	1967
10 - 14	1853	1849	1845	1841	1837	1832	1828	1824	1820	1816	1811

Špeciálne školy

V samotnom meste sa nachádzajú 2 špeciálne školy (ŠŠ). Štátnych bolo v roku 2020 5 a neštátnych - cirkevných 4.

V školách vyučuje 57 učiteľov. Počet detí v špeciálnej štátnej aj súkromnej škole postupne klesá. V školách sa vyučuje 268 + 337 detí.

Základná škola											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ŠŠ spolu	5	6	6	5	6	6	6	8	8	8	9
ŠŠ spolu - deti preškol.	13	12	12	10	0	0	4	13	11	21	29
ŠŠ spolu - deti školsk.	378	453	456	443	430	449	379	352	339	344	337
ŠŠ štátne	3	4	4	3	4	4	4	5	5	4	5
ŠŠ - štátne - deti predšk.	13	12	12	10	0	0	4	13	11	12	10
ŠŠ - štátne - deti škol.	318	388	394	380	365	382	312	281	266	270	268
ŠŠ - štátne - učitelia	42	45	44	40	34	45	40	37	32	33	33
ŠŠ cirkevné	2	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4
ŠŠ cirkevné deti predšk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	19
ŠŠ cirkevné deti škol.	60	65	62	63	65	67	67	71	73	74	69
ŠŠ cirkevné učitelia	12	12	13	13	13	12	14	16	34	24	24

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Stredné školstvo

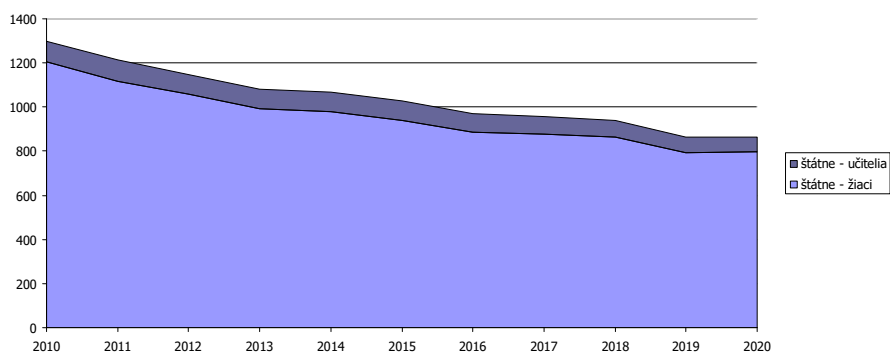
V meste sa nachádza 8 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC KSK a Cirkevné gymnázium, ktorého zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Spišské Podhradie.

Gymnázia

V roku 2020 boli v meste Spišská Nová Ves 3 gymnázia, z toho 2 štátne v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a jedno cirkevné. Celkovo počet žiakov v týchto gymnáziách výrazne klesá. V roku 2020 bolo evidovaných len 868 žiakov.

Gymnázia											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
spolu	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
spolu - žiaci	1352	1250	1177	1096	1 053	1 010	940	935	922	862	868
štátne	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
štátne - žiaci	1204	1116	1058	994	979	939	887	878	865	791	797
štátne - triedy	42	40	38	36	37	36	35	36	34	31	30
štátne - učitelia	96	96	89	85	88	87	82	79	75	71	69
Cirkevné	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Cirkevné - žiaci	148	134	119	102	74	71	53	57	57	71	71
Cirkevné - triedy	7	7	6	5	4	4	4	4	4	4	4
Cirkevné - učitelia	14	14	15	13	11	11	10	10	9	11	12

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj počtu žiakov a učiteľov v gymnáziách
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Gymnázium, Javorová ulica:

Gymnázium vzniklo transformáciou zo základnej školy 1. 9. 1992. V prvom roku boli otvorené dve triedy osemročného a jedna trieda štvorročného štúdia so zameraním na cudzie jazyky. Neskôr bola ponuka zameraní rozšírená o zameranie na informatiku. Javorka sa od svojho vzniku na základe svojho zamerania profilovala na centrum jazykového vzdelávania, čo v roku 2001 viedlo k myšlienke ponúknuť svoje možnosti okrem vlastných žiakov aj širokej verejnosti. Tak pri gymnázii vznikla štátna jazyková škola, ktorá ponúka vyše 50 kurzov v 6 cudzích jazykoch. Dôležitým impulzom pre rozvoj školy v rámci svetového vývoja informačných a komunikačných technológií bolo zapojenie do projektu INFOVEK v roku 1998 a následné otvorenie sieťovej akadémie v rámci projektu CISCO Networking Academy Program. Od školského roku 2011/2012 ponúkame nový odbor – bilingválne štúdium v anglickom jazyku. Výučba cudzích jazykov je podporovaná pobytmi v zahraničí. Od roku 2014 sa gymnázium zapája do tréningových kurzov spojených s pobytom študentov v krajinách Európskej únie, ktoré sú financované z projektu Erasmus+ (8.8.2021, <http://www.gjavsnv.edu.sk/?sekcia=7-historia>).

Na škole sa nachádza 22 kmeňových učební. Vo vyučovacom procese boli využívané ďalšie odborné učebne fyziky, chémie, biológie, biologické laboratórium, učebňa IKT, CNAP, 2 učebne anglického jazyka a 3 učebne nemeckého jazyka. Ďalej škola využívala budovu bývalej ZŠ, kde boli zriadené 3 ďalšie odborné učebne anglického jazyka a chemické laboratórium. V objekte školy je k dispozícii športový areál s telocvičňou, posilňovňou a vonkajšími ihriskami. Škola poskytuje školské stravovanie v jedálni s vlastnou kuchyňou. Vybavenosť učebniami pomôckami je štandardná (RPM, 2012, s. 30).

Gymnázium, Školská ulica

Gymnázium na Školskej ulici v Spišskej Novej Vsi je najstaršou strednou školou v okrese s vyše 140 – ročnou tradíciou. Vo vzťahu k zvýšeniu kvality vzdelávania vedenie gymnázia vyhlásilo politiku kvality, ktorá je základom stratégie riadenia tohto gymnázia. Budova má suterén, prízemie a jedno poschodie. Súčasťou školy je okrasná záhrada, jedno asfaltové ihrisko, jedno ihrisko s umelou trávou, tartanová bežecká dráha, telocvičňa, dve posilňovne a školská jedáleň. V hlavnej budove je 17 kmeňových učební a 19 odborných učební. Odborné učebne: jazykové učebne – 6, učebne IVT – 2, laboratórium chémie a fyziky, odborné učebne fyziky s didaktickou technikou – 2, odborná učebňa biológie, odborná učebňa geografie a dejepisu, odborná učebňa prírodovedných predmetov, telocvičňa, posilňovne – 2. Všetky kmeňové triedy, odborné učebne a laboratória sú osvetlené priamym svetlom a umelým osvetlením, vykurované ústredne a sú priamo vetrateľné. Vo všetkých odborných učebniach sa vyučujú príslušné odborné predmety a súvisiace voliteľné predmety.

Učebné pomôcky, ktoré potrebujú vyučujúci ku svojej práci, sú evidované v 14 zbierkach a sú za ne zodpovední vyučujúci, ktorí sú správcami týchto zbierok. Mnohé učebné pomôcky (fyzika, biológia) sú zastarané, dalo by sa povedať archaické. Škola eviduje 38 počítačov vďaka projektom INFOVEK a v školskom roku 2019/2020 k nim pribudlo vďaka projektu Maturita on-line ďalších 21 počítačov a jedna tlačiareň. Občianske združenie EPEUS zakúpilo 18 počítačov a cez projekty ESF a SLSP pribudlo ďalších 12 počítačov. V rámci projektu Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách škola získala 8 počítačov pre žiakov, jeden dataprojektor a 8 notebookov pre učiteľov. Z UIPŠ získala škola 8 notebookov pre učiteľov a z SPP ďalšie počítače. Spolu je v škole cca 125 počítačov, všetky s prístupom na internet a s e-mailovou službou. Na škole je učebňa IKT,

ktorú využívajú v rámci vyučovania vyučujúci všetkých predmetov. Počítačmi zakúpenými z prostriedkov OZ EPEUS sa vybavila nová učebňa IKT (HS, 2020, s. 27 - 30).

Cirkevné gymnázium

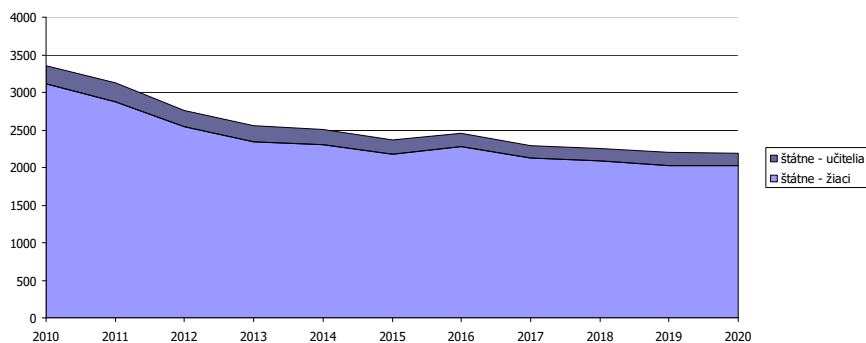
Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v kresťanskom duchu, vyučovanie rímskokatolíckeho náboženstva je povinné pre každého žiaka školy. Na škole môžu študovať žiaci s rôznym vierovyznaním, prípadne bez vierovyznania s podmienkou, že budú rešpektovať ducha školy (RM, 2012, s. 29).

Stredné odborné školy

V meste Spišská Nová Ves bolo v roku 2020 celkovo 5 stredných štátnych odborných škôl. Počet žiakov rovnako ako v prípade gymnázií klesá. Do duku 2020 klesol počet žiakov na 2022.

SOŠ											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
spolu	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5
štátne - žiaci	3109	2871	2546	2348	2 308	2 183	2 274	2 126	2083	2023	2022
štátne - triedy	125	117	107	102	99	102	100	99	97	93	95
štátne - učitelia	248	256	213	210	194	182	178	171	168	174	165

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

Obrázok: Vývoj počtu žiakov a učiteľov v SOŠ

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2021

SPŠ Strojnícka

Po roku 1989 sa s novými študijnými odbormi menia aj vnútorné priestory školy. Klasické triedy sa prestavujú na odborné a špecializované učebne. Zmeny sú viditeľné najmä v objekte bývalých školských dielní. V roku 2003 sú prebudované prvé tri miestnosti na tzv. Operačné rozvojové stredisko, kde sa zaškolujú zamestnanci spoločnosti Embraco Slovakia. Následne rekonštrukciou a zmenami prechádzajú ďalšie haly. Pre vyučovací proces začínajú slúžiť odborné učebne mechatroniky, strojového obrábania, programovania CNC strojov, metrológie, stavby automobilov, elektrotechniky, elektroniky, priemyselnej informatiky, digitálnych technológií, počítačovej grafiky, počítačových sietí a ďalšie. Kvalita a rozsah priestorového a technologického vybavenia umožnili škole, aby 11.09.2009, ako prvá na Slovensku, otvorila Centrum odborného vzdelávania a prípravy (COVaP). K tomu, že COVaP má súčasnú podobu a najmodernejšie technické vybavenie prispeli okrem finančných zdrojov školy a zriaďovateľa (KSK) aj finančné zdroje z rôznych projektov, do ktorých sa škola aktívne zapojila:

vybudovanie centra informačných technológií - ESF - 2005,
vybudovanie učebne mechatroniky - ESF - 2006,
vybudovanie učebne programovanie CNC strojov - ESF - 2007,
zriadenie laboratória elektroniky - Rozvojový projekt MŠVVaŠ SR - 2015,
technické vybavenie odborných učební - Rozvojový projekt MŠVVaŠ SR - 2012-2016,
technické vybavenie odborných učební mechatroniky a priemyselnej informatiky - projekt Socrates a Erasmus - 2013-2018,
3D tlačiarne - podpora od partnerského mesta Youngstown v USA - 2019,
technické vybavenie odborných učební v hodnote 657 tisíc € - najväčší projekt v histórii školy financovaný z prostriedkov EÚ, štátneho rozpočtu a zriaďovateľa školy - 2019-2020,
technologické zariadenia do učebne počítačových sietí - za 1. a 3. miesto v súťaži Úradu vlády SR - 2019.

V súčasnosti škola vzdeláva žiakov v 6 študijných odboroch:

2381 M strojárstvo - grafické systémy a programovanie CNC strojov
2387 M mechatronika - programovanie robotov a CNC strojov
2561 M informačné a sieťové technológie
2675 M elektrotechnika - počítačové systémy a siete
2675 M elektrotechnika - inteligentné technológie - od 01.09.2021
3918 M technické lýceum - programovanie

3968 M logistika

Vzdelávanie prebieha v 44 odborných a špecializovaných učebniach. Žiaci a učitelia majú k dispozícii 370 počítačov s napojením na internet. K IT infraštruktúre školy patrí optické pripojenie s rýchlosťou 2 x 1 Gb/s, 3 servery a WIFI pokrytie priestorov školy voľne prístupné pre žiakov a zamestnancov školy. V školskom roku 2020/2021 sa vyučuje 68 rôznych predmetov, týždenne sa odučí 1057 vyučovacích hodín, vzdeláva sa 501 žiakov denného štúdia v 20 triedach. Vyučovanie zabezpečuje 45 pedagogických zamestnancov. Škola má k dispozícii vlastnú školskú jedáleň, telocvičňu aj vonkajší športový areál (15.8.2021, <https://strojsnv.edupage.org/about/>).

Stredná priemyselná škola, Markušovská cesta 2

Od 01.09.2007 sa škola presťahovala do nových priestorov a to do bývalého nábytkárskeho učilišťa na Markušovskej ceste 2. Ponúka nasledujúce vzdelávacie programy: geológia, geotechnika a environmentalistika, polytechnika, stavitel'stvo, geodézia - kartografia a kataster, elektrotechnika v doprave a telekomunikácie, technické a informatické služby.

Hotelová akadémia:

Hotelová akadémia ponúka študijné odbory: hotelová akadémia a manažment regionálneho cestovného ruchu a učebné odbory: kuchár, čašník. Výchovno-vzdelávací proces škola vykonáva v 4 budovách – škola, odborné učebne na Zimnej 95, telocvičňa a školský internát. V priestoroch školy sa nachádza školská jedáleň.

Stredná odborná škola ekonomická, Stojan 1

Spojená stredná škola pozostáva zo Strednej odbornej školy poľnohospodárstva a služieb na vidieku a Obchodnej akadémie. Pedagogickí zamestnanci školy sú v posledných rokoch pravidelne doplňovaní mladými učiteľmi, čo sa priaznivo odráža vo vekovej štruktúre a dáva záruku plynulého pokračovania a rozvoja aj do nasledujúcich rokov. Ponúka tieto vzdelávacie programy: obchodná akadémia, agropodnikanie – agroturistika (RPM, 2012, s. 29). V súčasnosti škola má: 13 kmeňových tried, všetky triedy sú pripojené na internet, 2 multimediálne učebne pre odborné predmety, 1 multimediálnu učebňu pre všeobecnú vzdelávaciu predmet, 5 učební s interaktívnou tabuľou, 4 učebne pre výučbu cudzích jazykov, 1 učebňu s tabletmi, 4 učebne informatiky, 2 učebne administratívy a korešpondencie jazykové laboratórium, 12 kabinetov vybavených počítačmi, notebookmi s pripojením na internet, učebne pre výučbu predmetov cvičná firma a aplikovaná ekonómia, telocvičňu, polyfunkčné ihrisko, školskú včelnicu, výdajnú školskú kuchyňu, ktorá zabezpečuje stravovanie žiakov a zamestnancov školy, 3 D tlačiareň a poslucháreň (malá aula) (15.8.2021, <https://cloud5q.edupage.org/>).

SOŠ drevárska, Filinského 7:

Združená stredná škola, Filinského 7, Spišská Nová Ves vznikla 1. 9. 2007 splnutím Strednej priemyselnej školy drevárskej, Filinského 7, Spišská Nová Ves a s časťou študijných a učebných odborov Spojenej školy s organizačnými zložkami SOUN, DOŠ a SPV, Markušovská cesta 2, Spišská Nová Ves.

UMELECKÉ ŠTUDIJNÉ ODBORY

INTERIÉROVÝ DIZAJN

študijný odbor 3348 M TVORBA NÁBYTKU A INTERIÉRU

4-ročné štúdium - maturitné vysvedčenie

Odborné zameranie: Dizajn nábytku a prvkov bytového, verejného a mestského interiéru. Dizajn bytového, verejného a mestského interiéru, čalúnnictvo a dekoratérstvo. Počítačová 2D a 3D vizualizácia, dizajn produktovej fotografie.

Pozície v praxi: Dizajnér, asistent dizajnéra, projektant, samostatný konštruktér, interiérový konzultant, komunikačný most architekt – dizajnér – konštruktér, technológ, výroba – marketing, bytový architekt, interiérový konzultant, pracovník marketingu, B2B, B2C.

Absolventi študijného odboru sú perfektne pripravení pre štúdium na vysokých školách (architektúra, dizajn, iné výtvarné disciplíny).

TECHNICKÉ ODBORY

3336 M 02 DREVÁRSTVO A NÁBYTKÁRSTVO - NÁBYTKÁRSTVO (S ROZŠÍRENÝM VYUČOVANÍM ŠPORTOVEJ PRÍPRAVY)

3345 K 02 TECHNIK DREVÁRSKÝCH CNC ZARIADENÍ - NÁBYTKÁRSKA VÝROBA

3345 K 02 TECHNIK DREVÁRSKÝCH CNC ZARIADENÍ - NÁBYTKÁRSKA VÝROBA

3349 K TECHNIK DREVOSTAVIEB

Športové vybavenie školy je na vysokej úrovni. Dve telocvične, moderná posilňovňa, bazén, futbalové trávnaté i betónové ihrisko dávajú škole predpoklad pre výchovu a vzdelávanie drevárov, nábytkárov s rozšíreným vyučovaním športovej prípravy. Škola môže ponúknuť regiónu aj športové triedy pre dievčatá, napr. so zameraním na volejbal. Budova školských dielní spĺňa parametre pre výkon činností, ktoré súvisia s realizáciou praxe a odborného výcviku žiakov i pre výrobnú činnosť a podnikateľské aktivity školy (RPM, 2012, s. 29).

SOŠ, Markušovská cesta 4:

Je strednou školou, ktorá pripravuje žiakov na výkon odborných robotníckych činností, zabezpečuje rekvalifikáciu pracovníkov a praktické vyučovanie. Ponúka tieto vzdelávacie programy: auto opravár – mechanik, elektromechanik - silnoprádová technika, mechanik, elektrotechnik, krajčír – dámske odevy, výroba konfekcie, spracúvanie dreva, murár, montér suchých stavieb, maliar, inštalatér, strechár, stavebná výroba (RPM, 2012, s. 29).

Materiálne – technické podmienky školy sú na dobrej úrovni. Škola je vybavená dostatočným množstvom moderných a aktuálnych učebných pomôcok a didaktickej techniky. Teoretické vyučovanie prebieha v odborných učebniach, ktoré sú vybavené PC, dataprojektorom, interaktívnymi tabuľami a tiež sú ozvučené. Počítače sú prepojené sieťou a napojené na

internet. Praktické vyučovanie sa realizuje v dielňach, ktoré sú vybavené podľa noriem. Všetky učebne sú esteticky upravené a neustále sa snažíme ich modernizovať (15.8.2021, <https://cloud6x.edupage.org/>).

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
15-19	1786	1758	1730	1702	1674	1645	1617	1589	1561	1533	1505

Celoživotné vzdelávanie

Európska iniciatíva pre celoživotné vzdelávanie charakterizuje CZV ako priebežný proces stimulovania a povzbudzovania jednotlivca, aby si osvojil všetky poznatky, hodnoty, zručnosti a vedomosti, ktoré bude potrebovať počas svojho života s následnou aplikáciou v praxi. Celoživotné vzdelávanie je utváranie a poskytovanie možností vzdelávať sa všetkým záujemcom o vzdelávanie počas celého ich života. Celoživotné vzdelávanie (CZV) sa uskutočňuje v školskom systéme cez základné, stredné a vysoké školy, ktoré umožnia získať určitý stupeň vzdelania a v ďalšom vzdelaní, ktorého úlohou je rozvoj poznatkov získaných v školskom systéme. Na území mesta Spišská Nová Ves pôsobia niekoľko inštitúcií, ktoré obyvateľom poskytujú možnosť ďalšieho vzdelávania:

Akadémia vzdelávania - je najväčšou a najstaršou organizáciou celoživotného vzdelávania na Slovensku. Pracuje ako nezávislé občianske združenie. Akadémia vzdelávania pôsobí prostredníctvom siete 36 pobočiek a pracovísk prakticky na celom území Slovenskej republiky. Široká ponuka jej vzdelávacích aktivít je zameraná predovšetkým na rozvoj kvalifikácie, rekvalifikáciu a výcvik zamestnancov a nezamestnaných. Realizuje manažérsku prípravu, tréningy zamerané na rozvoj zručností, systematické jazykové vzdelávanie pre všetky vekové kategórie, profesijné kurzy pre robotnícke povolania. Zabezpečuje prípravné kurzy na výkon špeciálnych odborných činností, vyžadujúcich si odbornú spôsobilosť či poradenstvo pre trh práce.

Inštitút vzdelávania - Inštitút vzdelávania ako súkromné vzdelávacie zariadenie vznikol 1. 9. 1999 transformáciou z podnikového vzdelávacieho zariadenia „Podnikovej internátnej školy“ Železoružných baní, štátneho podniku v Spišskej Novej Vsi. Inštitút vzdelávania zabezpečuje ďalšie vzdelávanie dospelých na základe príslušných udelených oprávnení. Hlavnou náplňou je organizovanie odborných kurzov pre robotnícke profesie (obsluha stavebných strojov, zdvíhacích zariadení, vysokozdvíhacích vozíkov, lešenárov, kuričov, obsluha tlakových nádob a pod.) kurzy pre prípravu bezpečnostných technikov, požiarnych technikov, lektorské minima, kurzy účtovníctva, výpočtovej techniky, sprievodcov cestovného ruchu, kurzy pre prípravu strelmajstrov, kurzy pre banské profesie, jazykové kurzy a semináre a krátkodobé doškoľovacie kurzy. Ročne vyškolí cca 1000 poslucháčov.

Univerzita tretieho veku (so sídlom v Prešove), zriadená v rámci Prešovskej univerzity v Prešove - Univerzita tretieho veku je záujmovo-vzdelávacia inštitúcia primárne orientovaná na seniorov, avšak otvorená aj pre ľudí v pred dôchodkovom veku. Je založená v súlade s koncepciou celoživotného vzdelávania v Slovenskej republike. Základnou úlohou UTV pri PU je optimálnym spôsobom sprostredkovať vedecké poznatky vo vybraných odboroch starším ľuďom a ľuďom, ktorí sa nemôžu z rôznych dôvodov aktívne zapájať do každodenného pracovného procesu.

Jazyková škola na Javorovej ulici ponúka súvislé jazykové vzdelávanie na všetkých stupňoch v jazyku anglickom, nemeckom, španielskom, talianskom a francúzskom pre širokú verejnosť – žiakom základných škôl od 10 rokov veku, študentom stredných škôl a dospelým, v rámci všeobecných ako aj konverzačných kurzov, ktoré je škola schopná prispôbiť potrebám svojich študentov. Na základe záujmu občanov v regióne, škola zriadila detašované pracoviská v Gelnici (anglický a nemecký jazyk) a v Spišských Vlachoch (anglický jazyk).

Geodata s.r.o. - je súkromná vzdelávacia a poradenská spoločnosť, ktorá vznikla v roku 1998 so zámerom podporovať regionálne prevádzkové aktivity slovenských firiem so zahraničným kapitálom. Firma ponúka školenia, kurzy a tréningy s odbornou spôsobilosťou v oblasti manažérského vzdelávania, v témach osobnostného rozvoja, obchodných zručností, nákupu a logistiky, informačných technológií a účtovníctva.

GWA poskytuje svojim klientom široký výber služieb na slovenskom aj zahraničnom trhu tak v oblasti personalistiky ako aj cestovného ruchu už od roku 1997. Okrem iného táto spoločnosť ponúka možnosti štúdia jazyka v zahraničí v krajinách ako: Veľká Británia, Írsko, Malta, Juhoafrická republika, Kanada, USA, Austrália, Nový Zéland, Rakúsko, Nemecko, Španielsko, Mexiko, Taliansko, Francúzsko. Okrem základných svetových jazykov zabezpečuje aj štúdium japončiny v Tokiu, kórejštiny v Soule, thajčiny v Bangkoku a čínštiny v Šanghaji a Xi'an.

Úrad práce Spišská Nová Ves – Poskytuje občanom možnosť vzdelávania a prípravy pre trh práce uchádzača o zamestnanie a záujemcu o zamestnanie, kde sa jedná o teoretickú, alebo praktickú prípravu, ktorá umožňuje získať nové vedomosti a praktické zručnosti na účel pracovného uplatnenia vo vhodnom zamestnaní (RPM, 2012, 32).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to

znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.7.4. Zdravotnícke služby

Zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov mesta poskytuje hlavne Nemocnica Svet zdravia Spišská Nová Ves a Poliklinika pri Hornáde. V meste sa nachádza samostatné transfúziologické a hematologické oddelenie, 20 lekární a 2 výdajne zdravotníckych pomôcok. Počet samostatných ambulancií praktického lekára pre dospelých postupne klesá. V súčasnosti je v meste činných 18 takýchto ambulancií a 9 samostatných ambulancií praktického lekára pre deti a dorast. Mesto a jeho obyvatelia majú k dispozícii celkovo 90 špecializovaných ambulancií a 2 zariadenia Rýchlej zdravotníckej pomoci.

Zdravotnícke zariadenia v meste											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
B	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
C	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	20	17	20	22	19	21	17	17	19	20	20
F	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2
G	22	24	23	19	20	21	18	16	16	18	18
H	6	5	8	7	7	7	6	6	6	9	9
I	27	27	28	22	25	23	24	23	24	22	22
J	12	13	10	11	13	11	11	13	12	10	10
K	102	104	101	103	101	99	100	97	92	90	90
L	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
A	Polikliniky samostatné (úz. a zvl.)										
B	Nemocnice všeobecné a špecializované										
C	Transfúziologické a hematologické oddelenia										
D	Liečebne, domy ošet. starost., hospice, zar. biomed. výskumu										
E	Lekárne a výdajne liekov										
F	Výdajne zdravotníckych pomôcok spolu										
G	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých										
H	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti										
I	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga										
J	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa										
K	Samostatné ambulancie lekára špecialistu										
L	Rýchla zdravotnícka pomoc										

Zdroj: ŠÚ SR, 2021, Dacacubes,

NEMOCNICA SPIŠSKÁ NOVÁ VES - ČLEN SIETE NEMOCNÍC SVET ZDRAVIA

Nemocnica zabezpečuje ústavnú zdravotnú starostlivosť vrátane ústavnej pohotovostnej služby na 9 lôžkových oddeleniach a 5 špecializovaných JIS oddeleniach. Súčasťou oddelení je tiež 15 špecializovaných ambulancií. V roku 2020 získala nemocnica ocenenie „Najlepšia všeobecná nemocnica na Slovensku“. Toto ocenenie vyplýva z prieskumu zdravotnej poisťovne Dôvera, ktorá zostavila patientsky rebríček zdravotníckych zariadení na základe spokojnosti jej poistencov.

V súčasnosti je Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves všeobecnou nemocnicou, ktorej hlavným cieľom je poskytovanie zdravotnej starostlivosti a zabezpečovanie liečebno-preventívnej starostlivosti pacientom zo spádovej oblasti, ktorou je predovšetkým dolného a stredného Spiša a teda pacientov okresov Spišská Nová Ves a čiastočne Gelnica, Kežmarok, Levoča, Poprad. V rámci svojich činností Nemocnica zabezpečuje ústavnú zdravotnú starostlivosť vrátane ústavnej pohotovostnej služby na 9 lôžkových oddeleniach a 5 špecializovaných JIS oddeleniach. Súčasťou týchto oddelení je 15 špecializovaných ambulancií. Zdravotná starostlivosť je poskytovaná tiež v rámci spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek a formou stacionára pri neurologickom oddelení. NsP Spišská N. Ves poskytuje aj jednodňovú zdravotnú starostlivosť na chirurgicko-traumatologickom a gynekologicko-pôrodníckom oddelení. Ambíciou nemocnice je poskytovanie kvalitných zdravotníckych služieb, ktorých

konečným cieľom je zlepšovanie zdravotného stavu, zvyšovanie kvality života a spokojnosti ľudí, o ktorých sa naša nemocnica stará. Nemocnica má nasledovné oddelenia a ambulancie:

Ambulancia anestézie a intenzívnej medicíny
Ambulancia cievnej chirurgie
Ambulancia hematológie a transfúziológie
Ambulancia klinickej onkológie
Ambulancia vnútorného lekárstva
Chirurgická príjmová ambulancia
Detská príjmová ambulancia
FBLR ambulancia (rehabilitačná)
Fyziatricko-rehabilitačné oddelenie
Gynekologická ambulancia
Gynekologicko-pôrodná ambulancia
Gynekologicko-pôrodné oddelenie
Hematologicko-transfúziologické oddelenie
Kardiologická ambulancia
Neurofyziologické laboratórium
(20.8.2021, <https://www.procare.sk/nemocnica/nemocnica-s-poliklinikou-spisska-nova-ves-s/>)

Neurologická ambulancia
Neurologické oddelenie
OAMIS - oddelenie anestéziológie a multiodborovej intenzívnej starostlivosti
Oddelenie dlhodobých chorých
Oddelenie funkčnej diagnostiky
Oddelenie pediatrie
Oddelenie urgentnej medicíny
Oddelenie vnútorného lekárstva
Oddelenie všeobecnej a úrazovej chirurgie
Pľúcna ambulancia
Rádiologické oddelenie
Traumatologická ambulancia
Urologická ambulancia
Ambulancia všeobecného lekára pre dospelých

Poliklinika pri Hornáde

Projekt Polikliniky pri Hornáde v Spišskej Novej Vsi sa realizoval v roku 2008 so zámerom vybudovať dobre dostupnú, bezbariérovú, centralizovanú, pre pacienta maximálne komfortnú, modernú polikliniku s vysokým štandardom zdravotnej starostlivosti ako aj kvalitnými doplnkovými službami – po vzore Polikliniky ADUS. V súčasnosti poliklinika disponuje: 30 ambulancií, lekárňou, bufet, elektronický objednávací systém. Poliklinika má nasledovné ambulancie:

Diabetologická ambulancia
Detská ambulancia
Endokrinologická ambulancia
Gastroenterologická ambulancia
Gynekologická ambulancia
Interná ambulancia
Kožná ambulancia
Neurologická ambulancia
Očná ambulancia
Nefrologická ambulancia pre deti
ORL ambulancia

EEG
Ortopedická ambulancia
Praktický lekár pre dospelých
Psychiatrická ambulancia
Psychologická ambulancia
Stomatologická ambulancia
Urologická ambulancia
RTG- stomatologické
Klinické biochemické laboratórium
(21.8.2021, <http://info.adus.sk/poliklinika-pri-hornade/lekari/>)

Laboratória

Hematologické a biochemické laboratória sa nachádzajú v Nemocnici Svet zdravia, kde sa vykonávajú všetky odborné vyšetrenia. Hematologické a biochemické laboratória prevádzkuje aj súkromná spoločnosť KLINICKÁ BIOCHÉMIA, s. r. o. so sídlom v Spišskej Novej Vsi. Na území mesta sa nachádza aj Ekologické laboratórium, ktoré vykonáva skúšky a analýzy vzoriek včítane odberov vzoriek. Laboratórne skúšky a analýzy sa týkajú materiálov: vody - pitné, povrchové, podzemné, bazénové, odpadové, minerálne, stolové a liečivé potraviny, nápoje, ostatné potraviny, tabakové a kozmetické výrobky, lieky, liečivá, farmaceutické suroviny a pomocné látky krmív, ostatné poľnohospodárske produkty a rôznorodé biologické materiály, odpady a kaly pôdy, zeminy, horniny, nerastné suroviny, uhlie a popol hnojivá, priemyselné výrobky a chemické látky. Jedná sa o fyzikálno-chemické analytické skúšky, mikrobiologické a biologické skúšky a skúšky ekotoxikity včítane vzorkovacích prác (RPM, 2012, s. 87).

Iní poskytovatelia zdravotnej pomoci a starostlivosti

Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS) sú zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnú starostlivosť o chorých v ich domácych podmienkach. Ponúkajú kompletnú ošetrovateľskú starostlivosť kvalifikovanými zdravotníkmi sestrami v domácom prostredí pre ľudí všetkých vekových skupín na základe odporúčania ošetrojúceho lekára. Väčšinou ide o chronicky chorých, čiastočne alebo úplne imobilných, bez rozdielu veku. Služby sa tiež poskytujú aj krátkodobo chorým, ktorí nemôžu chodiť. V Spišskej Novej Vsi pôsobia nasledovné agentúry:

- Spišská katolícka charita, ADOS Caritas Spišská Nová Ves

- Spišská katolícka charita, Mobilný hospic Charitas Spišská Nová Ves
- ADOS Monika Kraková

Dopravná zdravotná služba – Spôľahlivosť a DZS Svet zdravia

DZS Spôľahlivosť - táto spoločnosť vznikla v roku 2005. Služby poskytovateľa sú orientované na prepravu chorých, starších, imobilných a ZŤP osôb. DZS Svet zdravia zabezpečuje prevoz pacientov na medicínske výkony. V roku 2019 najazdili 7,5 mil. km a previezli 336 tisíc pacientov.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárli obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
0	362	361	360	358	357	356	355	354	352	351	350
1-4	1454	1440	1427	1413	1400	1386	1373	1359	1346	1332	1319

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
60-64	2728	2742	2756	2771	2785	2800	2814	2828	2843	2857	2872
65-69	2575	2651	2727	2803	2879	2955	3032	3108	3184	3260	3336
70-74	1613	1645	1677	1709	1740	1772	1804	1835	1867	1899	1931
75-79	1062	1074	1085	1097	1108	1120	1132	1143	1155	1167	1178
80-84	735	746	758	769	781	792	804	815	827	838	850
85-89	416	428	440	451	463	475	487	499	511	523	535
90-94	126	129	132	136	139	142	146	149	152	156	159
95-99	25	26	28	29	30	31	33	34	35	36	38
100-104	5	5	5	5	6	6	6	6	7	7	7
105-109	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4

V pláne obnovy

Cieľ	Opatrenia
Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti (ambulantné a pobytové služby)	Zriadenie nových kapacít sociálnych služieb komunitného typu - pobytové a ambulantné zariadenia. Vykonávateľ: MPSVR, prijímatelia budú vyberaní prostredníctvom výzvy.
Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti: Rozšírenie a obnova domácej ošetrovateľskej starostlivosti	Vybavenie nových a dovybavenie existujúcich ADOS. Vykonávateľ: MZ SR, prijímatelia budú vyberaní prostredníctvom výzvy.
Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti: Rozšírenie a obnova siete mobilných hospicov	Vybavenie nových a dovybavenie existujúcich mobilných hospicov. Vykonávateľ: MZ SR, prijímatelia budú vyberaní prostredníctvom výzvy.

2.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

Mesto Spišská Nová Ves poskytuje svojim obyvateľom i návštevníkom mesta širokú škálu možností aktívneho oddychu a krátkodobej rekreácie spojeného s pohybovými aktivitami priamo v meste, v blízkom okolí a počas celého roka. Medzi najvyužívanejšie a najľahšie dostupné patrí pešia turistika. Atrakcie, prírodné zaujímavosti a kultúrno-historické pozoruhodnosti sú sprístupnené sieťou značených turistických trás. V blízkosti mesta sú využívané najmä turistické trasy a chodníky do lokalít Šulerloch, Rittenberg, Blaumont. Mesto v posledných rokoch eviduje zvyšujúci sa záujem obyvateľov po celoročnej aktivite – cykloturistike (požiadavky mestských výborov, rokovania zastupiteľstva a komisií, otázky v rámci web stránky mesta a pod.). V zimnom období má mesto pomerne dobré klimatické podmienky pre rozvoj-behu na lyžiach. V bežeckom areáli Grajnár pripravujú trate na zimnú sezónu zamestnanci Lesov mesta SNV, pričom im pomáhajú aj zamestnanci mestského podniku MEPOS.

Uvedený areál je čoraz viac obľúbený medzi vyznávačmi bežeckého lyžovania hlavne v období pandémie. Na spoločnom pracovnom stretnutí sa preto zástupcovia Lesov mesta SNV, Oblastnej organizácie cestovného ruchu Slovenský raj & Spiš a mesta Sp. Nová Ves dohodli, že bude mať jedného správcu. Na základe tohto rozhodnutia vytvorili Občianske združenie Les pre ľudí. Na parkovisku je v pláne zriadiť občerstvenie.

Takmer všetky športoviská, aj keď slúžia najmä športovým klubom a ich činnostiam, sú za určitého časového a finančného režimu (za úhradu) dostupné aj širšej verejnosti. Obyvatelia často využívajú takmer všetky školské telocvične (ZŠ i SŠ) a ihriská, prípadne vonkajšie plochy na sídliskách. Významným miesto pre prímestskú rekreáciu v meste, najmä pre rodiny s deťmi, je Zoologická záhrada s rozlohou 8 ha. V areáli zoologickej záhrady sa nachádzajú dve detské ihriská. Počas letnej sezóny si najmenší návštevníci môžu zaskákať na nafukovacej žirafe, nafukovacím hrade alebo sa tešiť z iných atrakcií. Každý rok organizuje ZOO množstvo podujatí.

S cieľom sprístupniť obyvateľom mesta športové a pohybové aktivity, mesto pravidelne organizuje podujatia pre cieľovú skupinu detí a mládeže: Zimná kalokagatia, Mestská športová olympiáda žiakov I. stupňa ZŠ, Športová olympiáda MŠ, Plavecká štafeta, Spišské športové hry detí a mládeže. Pre dospelých sú v meste organizované Večerný beh mestom, Beh Novoveskou hutou, Dni cyklistiky. Každoročne mesto Spišská Nová Ves s cieľom motivácie dosahovania čo najlepších športových výkonov, organizuje vyhlásenie najlepších športovcov mesta na návrh nominantov všetkých športových klubov v meste.

Správa telovýchovných zariadení (STEZ) je zriadená ako príspevková organizácia mesta Spišská Nová Ves, ktorej základným predmetom činnosti je: správa objektov mesta Spišská Nová Ves a zabezpečenie služieb spojených s ich prevádzkou, a to: letného kúpaliska, krytej plavárne s hotelom, zimného štadióna, športovej haly, futbalového štadióna, atletického štadióna a kolkárne, prevádzka hotelov Preveza a Šport, organizovanie a zabezpečovanie športových podujatí v meste a združovanie športových klubov mesta a zabezpečenie ich činnosti v súlade so samostatným štatútom schváleným Mestským zastupiteľstvom. Reprezentatívnymi a nosnými stánkami pre šport v meste sú najmä Zimný štadión, Športová hala, Futbalový štadión, atletický štadión TATRAN, Tenisové kurty a tenisová hala, jazdecké areály.

Zimný štadión má kapacitu 3 800 miest na sedenie a 1700 miest na státie. Pre svoju činnosť ho využívajú tunajšie kluby hokejistov, rýchlokorčuliarov (short - trackárov) i krasokorčuliarov. Každoročne sa tu koná mnoho zápasov, súťaží a podujatí lokálneho, regionálneho, celonárodného i medzinárodného významu. Zimný štadión má k dispozícii šatne, saunu a posilňovňu. V zadnom trakte sa nachádza i vonkajšia ľadová plocha, kde je možnosť verejného korčuľovania (hokeja, hokejbalu).

Celoročne je využívaná krytá plaváreň s 25 metrovým bazénom s hĺbkou vody max. 380 cm, s parnou a klasickou saunou, s možnosťami rôznych druhov masáží. Krytá plaváreň je využívaná denne na plavecký výcvik študentmi zo základných a stredných škôl z mesta a okolia. V odpoľudňajších hodinách plaváreň využíva plavecký klub a verejnosť (RPM, 2012, s. 65 - 68).

V letnom období obyvatelia i návštevníci mesta využívajú služby letného kúpaliska (50 metrový bazén s hĺbkou vody 180 cm, 3 malé bazény, plážové ihrisko), ktoré je súčasťou komplexu s celoročne využívanou krytou plavárňou a športovou halou. Z hľadiska vývoja konkurencie v okolitých mestách (napr. Aquacity Poprad, Tatralandia Liptovský Mikuláš) je však letné kúpalisko málo atraktívne.

Športová hala je využívaná celoročne v priemere 11 hodín denne vrátane víkendov, Poskytuje ideálne podmienky pre všetky druhy loptových hier ako sú basketbal, volejbal, hádzaná, futbal, tenis a ďalšie, najmä pre športové triedy a družstvá Basketbalového a Volejbalového klubu. Kapacita haly je 800 miest na sedenie. Konajú sa tu významné európske podujatia v basketbale a volejbale, ale aj mnohé kultúrne podujatia ako napr.: Majstrovstvá Slovenska v basketbale kadetov a juniorov, sústredenie a zápasy reprezentačných družstiev Slovenska v basketbale mužov, žien, kadetov a juniorov, kde sa predstavili družstvá z Portugalska, Holandska, Švédska, Gruzínska, Chorvátska, Slovinska a Rakúska, - Futbalový Memoriál Andreja Franka, basketbalový turnaj mužov o Memoriál Vladimíra Jasenčáka, Veľká cena mesta v judo a medžištátne zápasy Slovenska s Austráliou, finále slovenského pohára mužov a žien vo volejbale.

Športové kluby mesta Spišská Nová Ves využívali halu bezplatne, čo predstavuje príspevok mesta na ich činnosť. Mimomestské kluby, organizácie mesta a verejnosť využívali športovú halu za úhradu v zmysle platného cenníka. Z hľadiska technického stavu budovy je potrebná rozsiahlejšia rekonštrukcia.

Zrekonštruovaný futbalový štadión.

Jeho obnova si vyžiadala 1,3 milióna eur. Samotné mesto do neho investovalo 551-tisíc eur, Slovenský futbalový zväz prispel sumou 750-tisíc eur. Mesto vybudovalo novú prestrešenú tribúnu s kapacitou 995 miest na severnej strane štadióna, oproti hlavnej tribúne. Celkovo sa kapacita miest na sedenie zvýšila po rekonštrukcii na 1 650. Na hlavnej tribúne dostali novú podobu šatne, sociálne zariadenia, chodby, rozvody vody, kúrenie a elektrické rozvody. V celom areáli sú zmodernizované inžinierske siete. Popri rekonštrukcii futbalového štadióna sa podarilo vybudovať automatický zavlažovací systém v hodnote 18-tisíc eur.

Futbalový štadión ponúka od roku 2008 priestory hlavnej a vedľajšej trávnej plochy, basketbalové a hokejbalové asfaltové ihriská, ako aj ihrisko aj ihrisko s umelou trávou III. generácie s osvetlením-

Zámerom mesta je vytvoriť športovo-oddychovú zónu pre všetky vekové kategórie obyvateľov mesta. Pracovne zatiaľ toto riešené územie nazývame SHAPE - Šejp park, teda Park tvarov, keďže celý koncept je postavený na troch funkčných celkoch, tvaroch. Bude tam rekonštruovaný skejtbordový park, veľké multifunkčné ihrisko s dvomi basketbalovými ihriskami, priestor pre volejbal a florbal a tretia zmiešaná zóna. Tu nájdú rodiny s deťmi workout, fitness, detské ihrisko, šmýkačku alebo hojdačky. Okrem týchto hlavných celkov bude v areáli aj pumptrack a lezecká stena. Riešený bude aj nový vstup na futbalový štadión, ktorý sa posunie bližšie ku hracej ploche.

Stále viac obyvateľmi vyhľadávanou možnosťou aktívneho oddychu sú kolky a bowling. V priestoroch Kolkárne je aj pre verejnosť pripravených 6 dráh. Kolkáreň využívali bezplatne družstvá Tatran Spišská Nová Ves, dorast, mestské organizácie a za finančnú úhradu hlavne Mestská liga v kolkoch MKK Svit a iné organizácie.

Areál atletického štadióna Tatran ponúka okrem škvarového povrchu so šiestimi dráhami aj guliarsky, skokanský, žrdkárske, výškarske a diskárske sektory, avšak tieto sú vo veľmi zlom technickom stave, bude potrebné dobudovať tribúnu. Areál využívajú najmä atléti TJ Tatran, družstvá FK, iné kluby – volejbalový, basketbalový, kynologický, hokejový klub, short track, lyžiari a krasokorčuliari. Mesto chce obnoviť atletický štadión Tatran. Predpokladané náklady sú jeden milión eur. Bežecká dráha s dĺžkou 400 metrov bude spĺňať požiadavku budúcej certifikácie.

Ďalšou možnosťou aktívneho oddychu a pohybu je Tenisový areál pod Blaumontom s 11 osvetlenými kurtmi. V areáli sú k dispozícii sociálne zariadenia, šatne, požičovňa tenisovej výstroje i bufet s občerstvením. Počas nepriazne počasia je k dispozícii nafukovacia tenisová hala s 3 antukovými dvorcami a osvetlením.

Dva jazdecké areály pri mestskej časti Ferčkovce ponúkajú možnosti jazdenia na koni v areáli, výlety na koni do okrajových častí mesta, či územia Slovenského raja. K dispozícii je tiež jazda na poníkoch pre menšie deti a výučba jazdy na koni pre začiatočníkov. Jazdecký klub Slávia má záujem o vybudovanie zastrešenej haly.

Na území mesta a v jeho blízkom okolí sa nachádza niekoľko fitnesscentier, ktorých služby zákazníci využívajú počas celého roka (tréningy, individuálne tréningové programy, zdravé stravovanie a poradenstvo v oblasti výživy). Medzi najznámejšie patria: Fitness-sport, VF-fit, Fitness M-GYM, Fit centrum Sylva, Gym4fitness, Fitness a cyklospin. V blízkosti mesta nachádzajúce sa SQASH centrum ponúka možnosť využitia dvoch certifikovaných klimatizovaných armacourtov.

V meste sa nenachádzajú parky a plochy špeciálne určené pre športové činnosti. V minulosti mesto vlastnilo lesopark, v súčasnosti sa na prímestskú rekreáciu a ako oddychovo relaxačné plochy využívajú len ZOO a Madaras park, ktoré okrem oddychových možností poskytujú aj kultúrne a spoločenské vyžitie (RPM, 2012, s. 65 - 68).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
15-19	1786	1758	1730	1702	1674	1645	1617	1589	1561	1533	1505
20-24	1850	1832	1815	1797	1780	1762	1745	1727	1710	1692	1675
25-29	2150	2100	2080	2040	2005	1970	1935	1900	1865	1830	1795
30-34	2812	2771	2731	2690	2650	2609	2569	2528	2488	2447	2407
35-39	3058	3055	3052	3049	3046	3044	3041	3038	3035	3032	3029
40-44	3112	3167	3221	3276	3331	3386	3441	3496	3551	3606	3661

Kultúra

Mestské kultúrne centrum (MKC) ako príspevková organizácia mesta plní svoje základné poslanie, a to uspokojovanie kultúrnych potrieb obyvateľov. V objektoch Reduta, Kultúrny dom Mier, amfiteáter Madaras Park vytvára priestor pre kultúrne aktivity v oblasti neprofesionálnej činnosti a zabezpečuje ponuku hodnotných programov širokej žánrovej škály. Vďaka vytvoreným podmienkam a podpore sa mesto Sp. Nová Ves každoročne prezentuje hodnotným kultúrnym životom a záujmovou činnosťou. Pod zriaďovateľskou hlavičkou pracujú v Mestskom kultúrnom centre významné neprofesionálne súbory, ktoré reprezentujú naše mesto doma i v zahraničí a získavajú každoročne niekoľko významných ocenení (RPM, 2012, s. 55 - 60):

Folklorný súbor ČAČINA - je prestížnym a nosným súborom, ktorý 39 rokov úspešne reprezentuje mesto, región i Slovensko na mnohých podujatiach a festivaloch doma i v zahraničí: Lotyšsko, Česká republika - Havlíčkov Brod, Poľsko - Gdynia, Gdansk). Svojimi vystúpeniami obohacuje tradičné aktivity mesta ako napr. Spišský trh, Dni mesta, Vianočné trhy a pod. Spevácka zložka súboru je niekoľkonásobným laureátom súťažného festivalu Makovická struna.

Detský folklórny súbor IHRÍK združuje cca 40 detí, ktoré sa pod odborným pedagogickým a choreografickým vedením začínajú zoznamovať s folklórnym tancom a hudbou. Tento súbor je zároveň prípravkou tanečníkov a spevákov pre súbor Čačina.

Divadelný súbor HVIEZDOSLAV - je neprofesionálne združenie ochotníkov, ktorí aktívne pripravujú kvalitné inscenácie už 78 sezón. Súbor je niekoľkonásobným víťazom celoštátnych divadelných festivalov napr. Palárikova Raková, Scénická žatva, Divadelná Spišská Nová Ves, Festival Aničky Jurkovičovej a pod..

Súhrnne ročne MKC pripravuje 80 – 100 podujatí v interiéri a exteriéri s počtom divákov od 200 – 2000 na 1 podujatie. Realizuje množstvo koncertov, predstavení a vystúpení profesionálnych súborov, skupín a sólistov v oblasti klasickej hudby, populárnej hudby, moderného tanca, folklóru a pod. Celoročne tiež pre MŠ, ZŠ i stredné školy organizuje výchovné koncerty z oblasti divadla, hudby i multižánrové projekty. Mestské kultúrne centrum pri realizácii svojich činností úzko spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

MKC je už tradičným organizátorom, spoluorganizátorom a garantom kultúrnych podujatí: medzinárodného hudobného festivalu MUSICA NOBILIS (október), celoštátnych hudobných festivalov DIVERTIMENTO MUSICALE (október), STRUNOBRANIE / FOLKLÓRUM (jún/júl), Spišský salón kresleného humoru (august), Graffiti Spiš (sept.), Spiš Rock (jún), MKC sa podieľa na príprave a realizácii celomestských podujatí: Spišský trh (júl), Trh ľudových remesiel (september), Vianočné trhy (december), atď. Letné promenádne koncerty (leto - piatky, nedele), Medzinárodný organový festival IVANA SOKOLA (september).

Dom kultúry Mier

Kino Mier ponúka pre priaznivcov dobrých filmov, seniorov, mládež aj rodiny s deťmi príjemné a pohodlné nové sedenie, ktorého súčasťou sú aj dvojsedačky pre páry. Po rekonštrukcii premieta v novom formáte 2D a 3D na novom plátne s výborným obrazom a digitálnym zvukom DOLBY SURROUND. Kapacita kina je 378 sedadiel.

Diváci sa môžu stať členmi Filmového klubu pri Kine Mier a tak využívať zľavy na každý klubový film. Počas roka si diváci môžu pozrieť pestrú škálu filmov v rámci rôznych medzinárodných filmových festivalov ako napr. Medzinárodný festival horských filmov, Festival severských filmov SCANDI či prehliadka francúzskych filmov Crème de la Crème.

Zoologická záhrada

Je príspevkovou organizáciou Mesta Spišská Nová Ves, rozkladá sa na ploche 8 ha v juhovýchodnej časti mesta. Je to najmladšia a zároveň i najmenšia ZOO na Slovensku. Okrem vyše 200-členného zvieracieho osadenstva (viac ako 60 druhov zvierat) sa v nej nachádza aj prírodný amfiteáter, ktorý je miestom konania kultúrnych a osvetových podujatí, atraktívnych nie len pre obyvateľov mesta, ale aj turistov z blízkeho okolia. V areáli sa nachádzajú aj stánky s občerstvením a so suvenírmi. ZOO je okrem kultúrneho a rekreačného miesta aj významným produktom CR pre návštevníkov z okolia.

Mestskými kultúrnymi inštitúciami je aj TV Reduta.

Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi

je príspevkovou organizáciou KSK. Svojou špecializáciou na dejiny výroby klávesových nástrojov a vývoja nábytku na Slovensku, prírodovedný výskum a baníctvo na Spiši, ako aj na dokumentáciu histórie mesta a regiónu, patrí medzi najväčšie a najkomplexnejšie múzeá nielen na Spiši, ale aj v rámci celého regiónu Východného Slovenska a Slovenska vôbec. Zbierkový fond múzea obsahuje 130 tisíc kusov zbierok z odborov: história, národopis, dejiny umenia, dejiny hudby, dejiny techniky, numizmatika, archeológia, baníctvo, mineralógia, petrografia, paleontológia, botanika, zoológia. V sídle múzea v Sp. Novej Vsi sa nachádza Expozícia prírody a histórie Spiša, ako aj expozícia histórie mesta. Múzeum má 27 pracovníkov, spravuje 8 objektov a riadi pobočné zariadenia: Kaštieľ Markušovce KP - Expozícia historického nábytku, Letohrádok Dardanely KP - Expozícia klávesových hudobných nástrojov, Národopisné múzeum Smižany - Expozícia ľudovej kultúry stredného Spiša a Rodný dom kpt. Jána Nálepku v Smižanoch.

Spišské divadlo

Je príspevkovou organizáciou KSK. Divadlo má vyše 50-ročnú históriu a pod názvom Spišské divadlo pôsobí od roku 1992. Pôsobí v budove Reduty, ktorú v roku 1902 pre spoločnosť Imre Halmaiho Straussa postavil staviteľ Kálmán Gezster. V súčasnosti Spišské divadlo inscenačne pripravuje, vytvára a verejne predvádza divadelné predstavenia pre deti predškolského a školského veku, pre mládež ale i pre žánre klasickeho moderného a alternatívneho umenia. Jediné na Slovensku pôsobí ako zájazdové divadlo s prioritnou orientáciou na deti a mládež. Jeho súbor ročne odohrá 200 predstavení na celom území Slovenska. Kapacita divadla je 300 miest. Divadlo zabezpečuje organizovanie predstavení pre verejnosť a kolektívy, sprostredkovanie predstavení iných umeleckých telies a jednotlivcov, prenájom priestorov (divadelná sála, klub divadla) na kultúrne a spoločenské podujatia podnikov a organizácií

(foyer divadla), na výstavy a prezentácie, technické zabezpečenie podujatí aj mimo SD, zapožičiavanie kostýmov (RPM, 2012, s. 55 - 60).

Galéria umelcov Spiša

Patrí medzi najmladšie zberateľské inštitúcie v regióne, ale aj na Slovensku, pričom od r. 2013 je rozpočtovou organizáciou Košického samosprávneho kraja. Zbierkový fond dnes tvorí 2364 kusov výtvarných artefaktov z oblasti maľby, kresby, grafiky, ilustrácie, fotografie, sochárskej tvorby a intermediálnych diel. Profilácia galérie vychádza z príslušnej zriaďovacej listiny, definujúcej jej pôsobnosť v oblasti profesionálneho výtvarného umenia s prioritnou orientáciou na umenie spišského regiónu. V poslednom desaťročí sa rozširuje pôsobenie galérie z regionálneho na širší národný a európsky priestor. Galéria má v súčasnosti programovo rozpracované kultúrno-vzdelávacie aktivity zamerané na komunikáciu s návštevníkom. Ich zámerom je snaha osloviť a zaujať rôzne cieľové skupiny od detí predškolského veku cez žiakov rôznych typov škôl a mladých ľudí v rámci edukatívnych a rôznych interaktívnych projektov. Výtvarné diela zo zbierkového fondu sú prezentované v troch stálych expozíciách. Od roku 2015 je súčasťou medzinárodného Google Art Project, ktorého zámerom je prostredníctvom vývoja najnovších technológií sprostredkovať umelecké diela užívateľom internetu po celom svete.

Spišské osvetové stredisko (ŠOS)

Je kultúrno-osvetovou inštitúciou Košického samosprávneho kraja (KSK). Pôsobnosť SOS je na území dvoch okresov Spišská Nová Ves a Gelnica. Poslaním SOS je poskytovanie poradenských a metodických služieb, organizovanie tvorivých aktivít v jednotlivých zámeroch a odboroch vzdelávaco-umeleckej činnosti neprofesionálnej tvorby (fotografia, film, výtvarníctvo, umelecké slovo, divadlo, hudba, spev, tanec, cestovný ruch a turizmus, astronómia). SOS podporuje kultúrno-vzdelávacie aktivity národnostných menšín žijúcich v regióne a aktivity pri rozvíjaní regionálnej a cezhraničnej spolupráce. Činnosť spočíva aj v rôznych inovatívnych projektoch financovaných z mimorozpočtových zdrojov. Pri SOS sú združené tri kluby, ktoré sa podieľajú na aktivitách a to v oblasti výtvarnej, fotografickej a filmovej. SOS spolupracuje s rôznymi inštitúciami, školami, samosprávou a realizuje aktivity, ktorých vyhlasovateľom je Národné osvetové centrum v Bratislave.

Vrcholným podujatím sú nadregionálne Spišské folklórne slávnosti, na ktorých sa prezentujú domáce folklórne kolektívy zo Spiša a iných regiónov Slovenska. Podujatie predstavuje uchovávanie a autenticitu ľudových zvykov a tradícií, ukážky remesiel a mnoho ďalších doplnkových programov v oblasti tradičnej ľudovej kultúry. SOS je nositeľom projektu KSK Spišský Jeruzalem, kultúrno-duchovného festivalu.

Verejná knižnica

Spišská knižnica (SK) v Spišskej Novej Vsi je verejná regionálna knižnica, ktorá vytvára knižničný a informačný fond, ktorým sprístupňuje kultúrne a informačné bohatstvo občanom. Plní funkciu mestskej knižnice v Spišskej Novej Vsi. Má regionálnu pôsobnosť ako metodické, koordinačné, bibliografické a vzdelávacie stredisko verejných knižníc okresu Spišská Nová Ves a Gelnica. Je rozpočtová organizácia KSK. Spišská knižnica sídli v budove na Letnej ulici č. 28, ktorá bola rekonštruovaná z finančných prostriedkov EŠF, Ministerstva kultúry SR a KSK v rokoch 2004 – 2005. Pri otvorení budovy bola dodaná do centrálnej evidencie nová výpožičná technika.

V meste Spišská Nová Ves sa nachádza celkovo 14 knižníc. Okrem verejných sú v meste dostupné špeciálne a školské knižnice. V roku 2020 bolo vo verejných knižniciach dostupných 84422 knižných jednotiek. V špeciálnych to bolo 16371 a školských 34931 knižných jednotiek.

Základným predmetom činnosti je: získavanie, spracovanie, ochraňovanie a sprístupňovanie kníh a časopisov, budovanie univerzálneho knižničného fondu, poskytovanie knižnično-informačných služieb, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby. Vo verejných knižniciach sú oddelenia – pre dospelých, ktorý tvorí beletria a odborná literatúra. Vzhľadom na postavenie knižníc je každý odbor zastúpený základnými titulmi. Knižničný fond obsahuje: romány, dobrodružnú a historickú literatúru, detektívky, cestopisy, životopisy, poéziu, literatúru faktu, odporúčanú literatúru pre študentov SŠ, noviny a časopisy. Pre deti a mládež – fond obsahuje rozprávky, leporelá, romány pre mládež, povinné čítanie pre žiakov ZŠ, odbornú literatúru. Čitateľom je k dispozícii: voľný výber kníh a priestor na čítanie časopisov, novín.

Verejná knižnica											
Mesto Spišská Nová Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet zariadení	2	2	2	2	2	14	14	14	14	14	14
Verejné	92457	88782	86377	85895	86463	87440	87886	89402	89559	88410	84422
Špeciálne	-	-	-	-	-	13517	13734	14489	15086	15870	16371
Školské	-	-	-	-	-	35534	32649	34854	35022	35363	34931

Zdroj: ŠÚ SR, 2021, DacaCubes,

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
 - rozšíriť systém permanentiek
 - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
 - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
 - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
 - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre seniorov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodčitateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- výrazne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
20-24	1850	1832	1815	1797	1780	1762	1745	1727	1710	1692	1675
25-29	2150	2100	2080	2040	2005	1970	1935	1900	1865	1830	1795
45-49	2480	2491	2501	2512	2522	2532	2543	2553	2564	2574	2585
50-54	2125	2080	2035	1990	1945	1900	1854	1809	1764	1719	1674
55-59	2474	2441	2408	2375	2343	2310	2277	2244	2211	2178	2145

2.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v meste je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydľí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.10.2020).

Mestská polícia

V meste je zriadená aj mestská polícia. Mestská polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní všeobecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste Spišská Nová Ves a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta Spišská Nová Ves, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí primátora mesta. Mestskú políciu zriaďuje a zrušuje mesto všeobecne záväzným nariadením. Náčelníka (veliteľa) mestskej polície na návrh primátora vymenúva a odvoláva mestské zastupiteľstvo. Činnosť mestskej polície upravuje Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Medzi hlavné úlohy mestskej polície patrí: zabezpečovať verejný poriadok v meste Spišská Nová Ves, chrániť majetok mesta a občanov pred poškodením, zničením alebo zneužitím, dbať na ochranu životného prostredia v meste, dbať na dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach a na iných verejných priestranstvách alebo verejne dostupných miestach, vykonávať všeobecne záväzné nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia starostu, ukladať a vyberať v blokovaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z miestnej úpravy cestnej premávky, oznamovať príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mesta.

Štátna polícia

Obvodné oddelenie PZ Spišská Nová Ves Rázusová 1, 052 01 zabezpečuje ochranu poriadku, boj proti trestnej činnosti, odhaľovanie a objasňovanie priestupkov a trestných činov. Oddelenie zabezpečuje bezpečnosť v obciach: Spišská Nová Ves, Arnutovce, Betlanovce, Danišovce, Harichovce, Hrabušice, Iľiašovce, Letanovce, Smižany, Spišské Tomašovce, Teplička.

Monitorovacie a kamerové systémy

V meste v súčasnosti sú sporadicky inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

2.8. Bývanie

2.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Nasledujúca tabuľka prezentuje orientačný počet bytov v meste Spišská Nová Ves. V poslednom období došlo k masívnej výstavbe IBV a HVB. Posledné dostupné štatistiky ohľadne bývania sú dostupné len z predposledného sčítania v roku 2011.

Obývané byty a domy (2011)			
Spišská Nová Ves	byty		domy
	spolu	v rodinnom dome	
	12060	2126	2666

Novoveská Huta	307	265	263
Podzámčická dolina	50	34	33
Novoveská Huta	257	231	230
Spišská Nová Ves	11753	1861	2403
Spišská Nová Ves - stred	2090	68	289
Pri trati	363	141	138
Pri Hornáde I	225	138	151
Tarča I	974	2	69
Za Šestnástkou I	646	478	475
Štefánikovo námestie	435	163	184
Sídliisko Mier I	1135	73	133
Pri Hornáde II	154	5	19
Priemyselný obvod	85	43	40
Dlhé hony I	0	0	0
Kolónia	81	79	78
Levočský potok I	6	6	5
Nový domov	22	17	18
Holubie hony	0	0	0
Ferčkovce	512	428	414
Na Šajbe	20	19	20
Za Šestnástkou II	537	79	98
Levočský potok II	0	0	0
Kúdelník	79	55	34
Pri sade mládeže	10	5	7
Sídliisko - západ	1657	0	52
Skladový areál	1	1	1
Dlhé hony II	114	50	52
Za tehelňou	10	9	8
Sídliisko Mier II	1941	1	75
Tarča II	656	1	43

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti (z roku 2011). Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu zmeny vlastníctva a iných dôvodov – 574 a 1026. Celkovo 278 bytov bolo neobývaných z dôvodov nespôsobilosti. Z dôvodu rekreácie to bolo 529 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)				
zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
574	529	278	1026	168

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v bytových domoch (11393). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 1638 bytmi. V rodinných domoch bolo evidovaných 9892 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)				
vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
11393	9892	785	1371	1638

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v meste Spišská Nová Ves disponuje plochou od 81 do 120 m² - 3918 + 2450 bytov. Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 3293 + 139.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy				
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
RD	234	1991	3918	3293
BD	937	10296	2450	139

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v meste najviac zastúpené byty s 3 izbami a 5+ obytnými miestnosťami. Ďalšou najväčšou skupinou sú 4 izbové byty. Byty so 4 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 4191.

Byty podľa počtu obytných miestností					
1	2	3	4	5+	
1702	4343	11092	4191	4343	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 2520 + 75 bytov v roku 2011 bolo napojených na vlastný zdroj pitnej vody. Bez pitnej vody bolo 447 + 204 domácností. Na spoločný vodovod bolo napojených 7718 domácností v RD a 12997 v BD.

Byty podľa zásobovania vodou RD a BD				
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu	
7717	2520	102	447	
12997	75	110	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 5522 + 7375 bytov, a pevnou linkou disponovalo 5033 + 5253 bytov. Mobilným telefónom bolo vybavených 8988 + 11471 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v meste RD				
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia	
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet
8988	5764	5897	5033	5522
11471	7523	5973	5253	7375

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v meste Spišská Nová Ves je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného diaľkového kúrenia. V roku 2011 to bolo 10368. Tento typ vykurovania je využívaný pri bytových domoch. Pri rodinných domoch bolo preferované ústredné lokálne vykurovanie - 7944. Iný typ vykurovanie využíva cca. 5516 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
10368	7944	5516	201	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených zemným plynom – 19356 bytov a elektrinou – 769 bytov. Pevné palivo využívalo na vykurovanie 3221 domácností.

Obývané byty podľa zdrojov energie					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
19356	769	153	3221	195	329

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom mesta v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Územný plán mesta vytyčuje možnosti bývania na cca 250 ha územia mesta a jedná sa o lokality najmä pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV), ktorú pripravujú súkromní investori v spolupráci s mestom najmä pri výstavbe inžinierskych sietí. Nová výstavba bytových a rodinných domov je plánovaná v katastrálnom území mesta Spišská Nová Ves, mimo zastavaného územia mesta. Jedná sa o nasledujúce lokality:

IBV Pri vyšnej hati – Plánovaná je výstavba 31 rodinných domov, 3 polyfunkčných domov, objektov technickej vybavenosti a technickej infraštruktúry (komunikácie, chodníky, plynovod, elektrické rozvody, vodovod, kanalizácia)

IBV Malé pole, Ferčakovce na území sa plánuje 100 rodinných domov, komunikácia s chodníkom vrátane technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, elektrina, plyn)

IBV Deväť krokov - je v územnom pláne vymedzené územie pre bývanie v lokalite pri sídlisku Západ I, nový projekt s názvom Bulvár 9 krokov vznikne na severnej strane potoka Brusník oproti sídlisku Západ 1. Ponúkame záujemcom o stavebný pozemok 57 parciel vhodných pre výstavbu rodinných domov. V rámci bulváru budú k dispozícii aj stavebné pozemky pre rodinné domy s polyfunkciou.

IBV Kamenný obrázok

IBV Pod Blaumontom – ide o zámer pod názvom Zelené údolie. Lokalitu vymedzuje Harichovská cesta v priestore križovatky s ulicou Jána Janského. Investor chce zastavať 5417 m². Celková riešená plocha má rozlohu vyše 25-tisíc m². V siedmich bytových domoch má byť 256 bytov.

2.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v meste špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nachádza. Mesto k 31. 12. 2020 vlastnilo 408 nájomných bytov, primárne určených na nájomné bývanie pre ľudí v hmotnej núdzi a ľudí ohrozených sociálnym vylúčením. V užívaní nájomníkov sú všetky byty s výnimkou 3 (k 30.6.2021). Všetky byty Mesta spravuje Správcovská firma, s.r.o na základe mandátnej zmluvy. Pridelovanie bytov sa riadi Všeobecným záväzným nariadením č. 6/2015 o podmienkach prenájmania mestských bytov, kde sú uvedené všetky podmienky týkajúce sa bytov, ktoré sú vo vlastníctve mesta Spišská Nová Ves.

Správu bytov v meste vykonávajú 3 spoločnosti: Bytové družstvo Spišská Nová Ves, POLYTOP Sp. Nová Ves s.r.o., Správcovská firma. Určitá skupina bytov nemá správcu, ale sú spravované samotnými vlastníckmi bytov (samosprávcovia) (RPM, 2012, s. 94).

2.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva v meste Spišská Nová Ves možno rozdeliť do 3 kategórií. Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závady ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v meste sa toho času nachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočíkareň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku mesta umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji mesta (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v obecnej koncentrácii (viacero obydlií uprostred majoritnej časti mesta – staré opustené budovy v centre mesta). **V meste Spišská Nová Ves sa obydliá takéhoto charakteru nachádzajú.**

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpě, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydliá sú budované v menšej miere. Chatrče sa v meste nachádzajú. V meste Spišská Nová Ves sú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok. Rómovia žijúci v subštandardných podmienkach žijú zároveň vo vyššej obľožnosti, t. j. v jednej bytovej jednotke žije vyšší počet osôb. Výsledok, že značná časť marg. obyvateľov žije v zlých neštandardných podmienkach potvrdzuje aj údaj o priemernom počte obyvateľov v obydliach s nižším štandardom s priemerom na obydlie 6,13 obyvateľov (Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18).

V osade Hájik žije viac ako 290 Rómov v murovaných rodinných domoch, ktoré sú v dobrom technickom stave a sú udržiavané pričom niektoré sú postavené na cudzích pozemkoch. V osade sa nenachádzajú tzv. chatrče. V osade Podskala žije viac ako 420 rómskych obyvateľov. Žijú v murovaných stavbách, ktoré vybudovala firma Pilwood pre svojich zamestnancov. Po odchode firmy z priestorov na Podskale mali možnosť obyvatelia byty odkúpiť, čo aj väčšina z nich urobila. Barakov je 31 a obýva ich asi 400 obyvateľov. Ďalšie sú tri murované domy.

V porovnaní s rómskymi osadami Podskala a Hájik je úroveň a kvality života v osade Vilčurňa na najnižšej úrovni. Obydliá sú v zlom technickom stave a sú neudržiavané. Obyvatelia žijú v 8 bytových domoch, z toho 4 sú na Potočnej a 4 na Lesnej ulici, tiež v 15 nájomných rodinných domoch. Na Potočnej ulici 800 obyvateľov žije okrem 4 bytových domov a 8 nájomných rodinných domov aj v 3 murovaných domoch za rodinnými domami a v 1 murovanom dome za bytovými domami, kde sú aj 4 chatrče, v ktorých býva 25 ľudí. Na konci Potočnej ulice sú tri chatrče a býva v nich 26 ľudí a v 4 unimobunkách býva 27 ľudí. Na Lesnej ulici býva 400 obyvateľov v 4 bytových domoch, v nájomných rodinných domoch a v 9 murovaných stavbách.

Mesto vystupuje ako osobitný príjemca dávok v hmotnej núdzi a príspevkov obyvateľom nájomných bytov, ktorí sú dlžníkmi voči mestu na nájomnom a poplatkoch TKO. Od marca 2013 do konca roka 2020 sa zavedením osobitného príjemcu dávok v hmotnej núdzi podarilo zabezpečiť úhradu nezaplateného nájomného a poplatkov za komunálny odpad vo výške 463 189,44 Eur.

V lokalite Vilčurňa sú mestské nájomné byty, kde je potrebné zrekonštruovať vodovod a kanál a začať s budovaním vodovodných prípojok a napájať jednotlivé byty na Potočnej ulici. Hlavný problémom je okrem prístupu k vode i otázka bývania.

V lokalite Hájik sú neustále požiadavky občanov na rekonštrukciu asfaltovej cesty, ktorá ale nie je na mestskom pozemku, zriadenie vodovodu a kanalizácie, ktoré sú vzdialené a pozemky sú nevysporiadané, resp. majú veľa spoluvlastníkov kde sú aj neznámi vlastníci, preto mesto nemôže investovať do cudzieho majetku. Požadujú kanvy na odpad ku každému RD a nie veľkokapacitný kontajner, to však nie je podľa spoločnosti Brantner možné kvôli nevyhovujúcej vozovke.

V lokalite Podskala požadujú občania zriadenie materskej školy v lokalite, nakoľko deti musia navštevovať vzdialenú škôlku a údajne potom by ich chodilo do škôlky viac. Ďalej občania v tejto lokalite požadujú prípravu územia a odpredaj parciel na výstavbu RD.

2.9. Definovanie zainteresovaných skupín

2.9.1 Zadávatelia

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného

súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá mestom a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mesto utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci mesta ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, mestský úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby mesto uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Mesto ako účastník komunitného plánovania

A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:

- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
- o tom, kto ho má zabezpečovať (mestský úrad alebo iná poverená organizácia),
- o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
- o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.

B) Poverení pracovníci mestského úradu zabezpečujú:

- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
- priestory pre rokovanie,
- potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch mesta,
- vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
- spracovanie priebežných správ a záverov,
- vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.

C) Od začiatku mesto Spišská Nová Ves zverejňovala zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.

D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.

E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci mesta:

- starosta a prednosta,
- príslušné komisie mestského zastupiteľstva,
- mestská rada,
- poslanci mestského zastupiteľstva

2.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom, právnická osoba. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci mesta:

- zariadenia sociálnych služieb,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v meste Spišská Nová Ves,
- neziskové organizácie,
- štátna správa,

2.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovenie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

2.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb týka (napr. školy,...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci mesta:

- neziskové organizácie,

2.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- rodiny s deťmi,
- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- osoby v kríze
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

2.10.1. Seniori

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách pomohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne prebudili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v meste nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
60-64	2246	2461	2578	2581	2703	2714	2744	2738	2753	2637	2572
65-69	1466	1477	1578	1743	1832	2042	2255	2390	2398	2526	2529
70-74	1117	1158	1162	1208	1262	1310	1314	1402	1540	1637	1830
75-79	877	877	909	943	944	951	982	991	1030	1073	1106
80-84	523	564	588	594	646	668	671	692	724	724	724
85-89	230	270	260	273	279	310	340	368	391	436	431
90-94	44	62	85	83	92	97	99	97	111	125	156
95-99	9	10	10	10	9	10	11	22	25	27	29
100-104	0	2	0	2	3	4	6	5	4	3	4
105-109	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

Podiel obyvateľov v seniorskom veku v meste narastá. Mesto svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriaďovaním zariadení s ambulantnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
60-64	2728	2742	2756	2771	2785	2800	2814	2828	2843	2857	2872
65-69	2575	2651	2727	2803	2879	2955	3032	3108	3184	3260	3336
70-74	1613	1645	1677	1709	1740	1772	1804	1835	1867	1899	1931
75-79	1062	1074	1085	1097	1108	1120	1132	1143	1155	1167	1178
80-84	735	746	758	769	781	792	804	815	827	838	850
85-89	416	428	440	451	463	475	487	499	511	523	535
90-94	126	129	132	136	139	142	146	149	152	156	159
95-99	25	26	28	29	30	31	33	34	35	36	38
100-104	5	5	5	5	6	6	6	6	7	7	7
105-109	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4

2.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, mesto zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0	460	373	371	421	369	351	366	354	379	368	355
1-4	1521	1622	1604	1605	1626	1549	1503	1501	1425	1468	1489
5-9	1843	1892	1887	1908	1917	1935	1980	1947	1970	1898	1819
10-14	1930	1941	1895	1874	1872	1893	1861	1858	1863	1860	1874
15-19	2374	2265	2161	2022	1996	1942	1899	1867	1845	1829	1841

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôbovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
0	362	361	360	358	357	356	355	354	352	351	350
1-4	1454	1440	1427	1413	1400	1386	1373	1359	1346	1332	1319

Veková skupina 5 – 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
5-9	1929	1933	1937	1940	1944	1948	1952	1955	1959	1963	1967
10-14	1853	1849	1845	1841	1837	1832	1828	1824	1820	1816	1811

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
15-19	1786	1758	1730	1702	1674	1645	1617	1589	1561	1533	1505

2.10.3. Ženy na materskej (rodičovskej) dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). Mesto do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce. Riešením je aj podpora existujúceho Materského centra Dietka.

2.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v meste Spišská Nová Ves, prípadne Košickom regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobo nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré mesto Spišská Nová Ves nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4).

2.10.5. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobo nezamestnanými sa nachádzajú v meste Spišská Nová Ves najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak v meste ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení

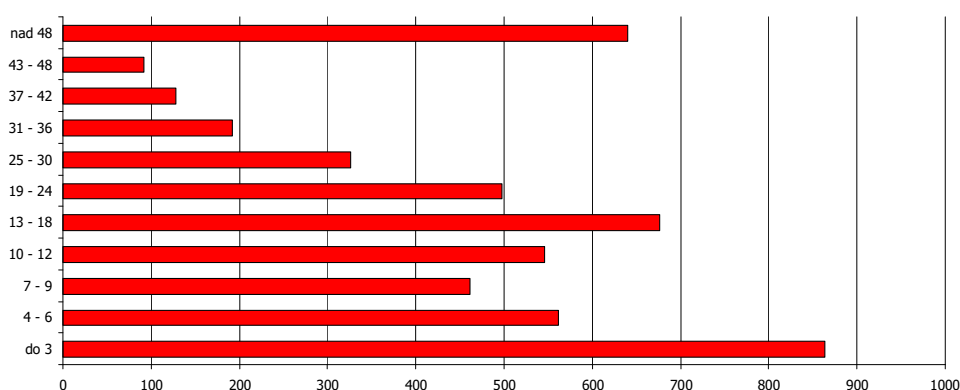
Okr. Spišská N. Ves	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
D	4 718	5 251	5 457	5 000	4 778	4 263	3 466	2 491	1 956	1 538	2 141

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

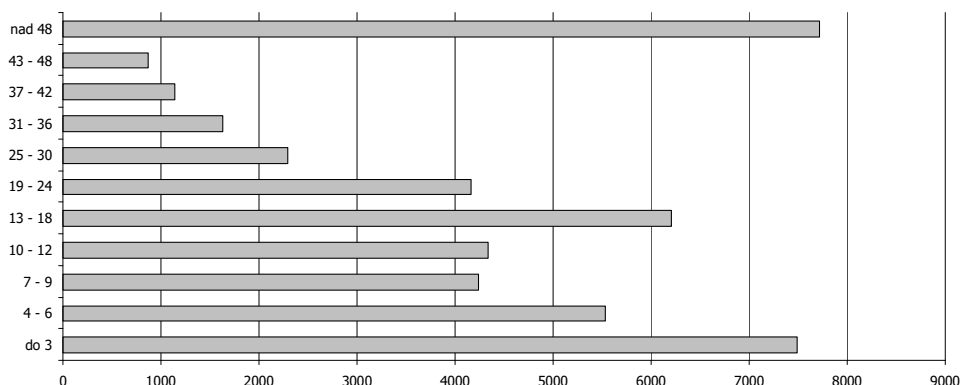
Pre mesto Spišská Nová Ves i okres Spišská N. Ves ako celok najpočetnejšiu skupinu tvoria krátkodobo nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu od 0 do 3 mesiacov. Ďalšou početnou skupinou je skupina od 13 do 18 mesiacov. V týchto skupinách v sledovanom období trend značne kolíše. Dlhodobá nezamestnanosť v meste a okrese je problémom vzhľadom na obmedzený trh práce.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Spišská N. Ves v roku 2021 júl (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Štruktúra nezamestnaných v Košickom kraji v roku 2021 júl (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

2.10.6. Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prитоky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

2.10.7. Osoby v kríze (ľudia bez domova, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v meste nie je významne zastúpená. V roku 2021 mesto evidovalo v rámci katastrálneho územia obyvateľov bez domova skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

3. Strategická časť

3.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu meste priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitostí ponúkajúcich najvyšší úžitok pre mesto, preto by sa mal manažment mesta sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mesto nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

Matica príležitostí
Pravdepodobnosť
úspechu

Matica rizík
Pravdepodobnosť
nastatia

Atraktivnosť	vysoká nízka	vysoká	nízka	Vážnosť	vysoká nízka	vysoká	nízka
		1	2			1	2
		3	4			3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu mesto vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mesta, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktivity trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozi jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry a i.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	Vysoká nízka	vysoký	nízky
		1 Sústrediť snahu 3 Nízka priorita	2 Udržať snahu 4 Možné nadmerné investovanie

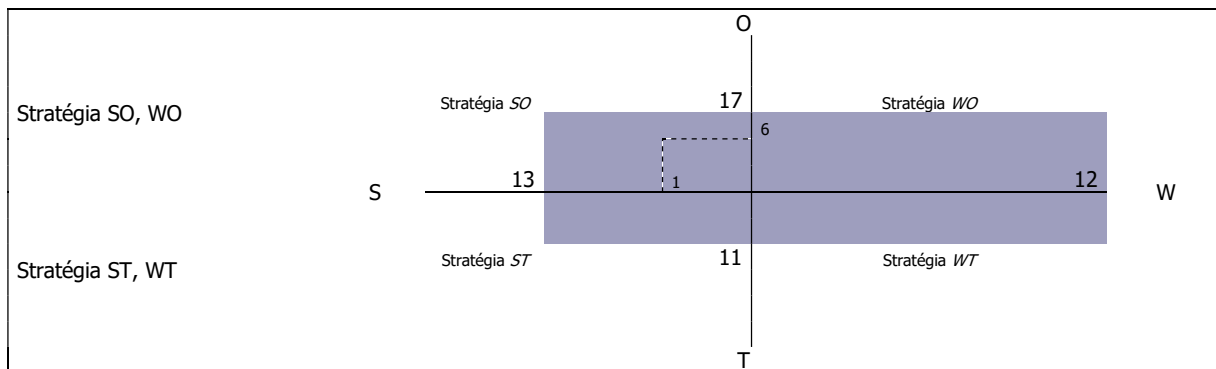
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mesto momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

3.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia zariadenia núdzového bývania s kapacitou 18 osôb, - vybudované detské jasle, - fungujúci denný stacionár s kapacitou 55 osôb, - 4 poskytovatelia opatrovateľskej služby, - zariadenia pre seniorov s kapacitou 175 osôb a zariadenie opatrovateľskej služby s kapacitou 18 prijímateľov, - zariadenie požičiavania pomôcok, - zavedený systém monitorovania SOS náramkov, - vybudované denné centrá,	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - nepostačujúce priestory pre dôchodcov, - nedostatok kapacít v zariadeniach sociálnych služieb a zariadeniach pre seniorov, - zlý technický stav budov niektorých zariadení, - absencia donáškového systému stravovania obyvateľov v dôchodkovom veku počas víkendov cez Hotel Preveza, - absencia prepravnej služby, - nedostatok možností zamestnávania obyvateľov ZŤP,

- existencia 3 zariadení stravovania pre dôchodcov, - existencia zariadení sociálneho poradenstva, - dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb, - sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v meste predurčuje potrebu budovania zariadení sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky, - podporné systémy pre obyvateľov v dôchodkovom veku a zdravotne postihnutých,	- pretrvávanie tradičných spádových oblastí dochádzky za prácou, - slabé zapojenie obyvateľov do verejného diania v meste, - nedostatočná komunitná aktivita obyvateľov, - zatiaľ nevybudovaný (anonymný) vzťah časti obyvateľov nových obytných zón, - nedostatok bytov nájomnej bytovej výstavby, - absencia zariadenia núdzového bývania/nocľahárne pre ženy, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedoriešená sociálna sieť, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - negatívny demografický vývoj a zdravotný stav obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladzovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesytematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávaním poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa v meste zabezpečovať naďalej čo najkomplexnejšiu sieť nevyhnutných sociálnych služieb pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby).

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Spišská Nová Ves v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

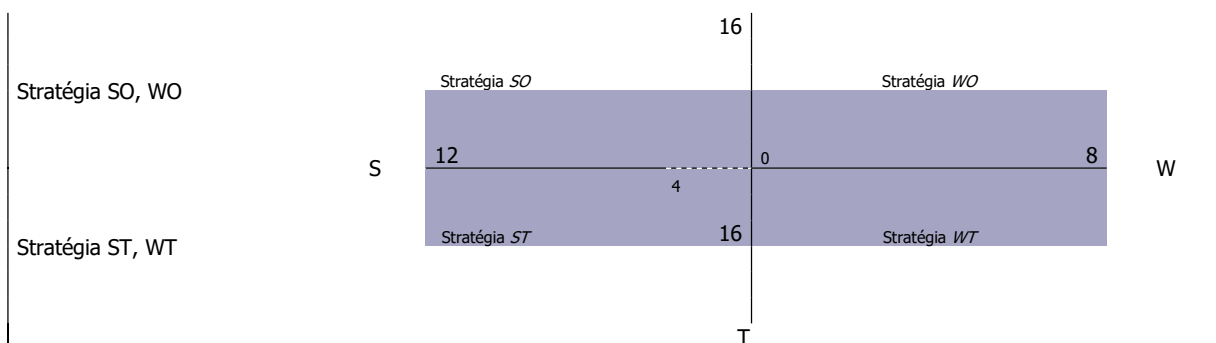
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia zariadenia núdzového bývania s kapacitou 18 osôb,	1,5	- nedostatok priestorov pre mládež a dorast,	1,5
+ vybudované detské jasle,	1,5	- nepostačujúce priestory pre dôchodcov,	1,5
+ fungujúci denný stacionár s kapacitou 55 osôb,	1,5	- nedostatok kapacít v zariadeniach sociálnych služieb a zariadeniach pre seniorov,	1,5
+ 4 poskytovatelia opatrovateľskej služby,	1,5	- zlý technický stav budov niektorých zariadení,	1,5
- zariadenia pre seniorov s kapacitou 175 osôb a zariadenie opatrovateľskej služby s kapacitou 18 prijímateľov,	1,5	- absencia donáškového systému stravovania obyvateľov v dôchodkovom veku počas víkendov cez Hotel Preveza,	1,5
+ zariadenie požičiavania pomôcok,	1,5	- absencia prepravnej služby,	1,5

+ zavedený systém monitorovania SOS náramkov,	1,5	- nedostatok možností zamestnávania	1,5
+ vybudované denné centrá,	1	- obyvateľov ZŤP,	
+ existencia 3 zariadení stravovania pre	1	- pretrvávajúce tradičných spádových oblastí	1
dôchodcov,	1	- dochádzky za prácou,	
+ existencia zariadení sociálneho poradenstva,		- slabé zapojenie obyvateľov do verejného	1,5
+ dobré podmienky na rozvoj sociálnych služieb,		diania v meste,	
+ sociálna a veková stratifikácia obyvateľov v	1,5	- nedostatočná komunitná aktivita obyvateľov,	1,5
meste predurčuje potrebu budovania zariadení		- zatiaľ nevybudovaný (anonymný) vzťah časti	1
sociálnych služieb pre mladšie vekové ročníky,		obyvateľov nových obytných zón,	
+ podporné systémy pre obyvateľov v		- nedostatok bytov nájomnej bytovej výstavby,	1,5
dôchodkovom veku a zdravotne postihnutých,		- absencia zariadenia núdzového	1
		bývania/nocľahárne pre ženy,	
		- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o	1,5
		deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného	
		života,	
		- nedoriešená sociálna sieť,	1,5
		- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie	1,5
		sociálneho zázemia,	
		- negatívny demografický vývoj a zdravotný	1,5
		stav obyvateľstva,	
Spolu	17,5	Spolu	24,0
		Výsledok	- 6,5

3.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejnej a súkromnej siete materských škôl - 18 zariadení, - narastajúci počet detí v materských školách, - vybudované detské jasle, - existencia 8 plnorganizovaných verejných a cirkevnej základnej školy, - 16 zariadení školského stravovania, - prítomnosť základnej umeleckej školy, - centrum voľného času Adam, - celkovo 2 špeciálne školy, - prítomnosť 3 gymnázií, - 5 stredných odborných škôl, - zariadenia celoživotného vzdelávania,	- nedostatočné kapacity materských škôl, - potrebná výstavba predškolských zariadení vo vybraných častiach mesta, - nedostatočná kapacita ZUŠ a CVČ, - nedostatočné vybavenie základných škôl, - potrebná rekonštrukcia vybraných objektov základných škôl, - neustály klesajúci počet žiakov na stredných školách – gymnáziách ako aj SOŠ, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nezodpovednosť niektorých žiakov za svoje študijné výsledky, - nezainteresovanosť rodičov na perspektívnom rozvoji školy, - minimálna súčinnosť rodičov pri výchovných problémoch žiakov, - vyšší počet žiakov ťažko vzdelávateľných, - nepravidelná dochádzka žiakov do školy, - nedostačujúca príprava žiakov na vyučovanie, - chýbajúci ekonomický silný odberateľ absolventov v regióne, - priemerné až podpriemerné študijné výsledky, - nízky záujem žiakov o zapojenia sa do odborných a vedomostných súťaží,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozšírenie kapacity objektov škôl a ich dovybavenie, - výstavba nových škôl vo vybraných častiach mesta, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov,	- nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúce rigidity a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem, - zvyšujúci sa počet žiakov s vývinovými poruchami učenia, - neustále zhoršovanie sa sociálnej situácie našich žiakov, - existencia nežiaducich prejavov správania žiakov, - nepriaznivá ekonomická situácia v rodinách žiakov, - neochota rodičov rešpektovať trh práce pri výbere povolania svojho dieťaťa, - negatívne vplyvy spoločnosti na mladú generáciu, - nedostatok finančných prostriedkov na investície,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO a ST - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Spišská Nová Ves v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

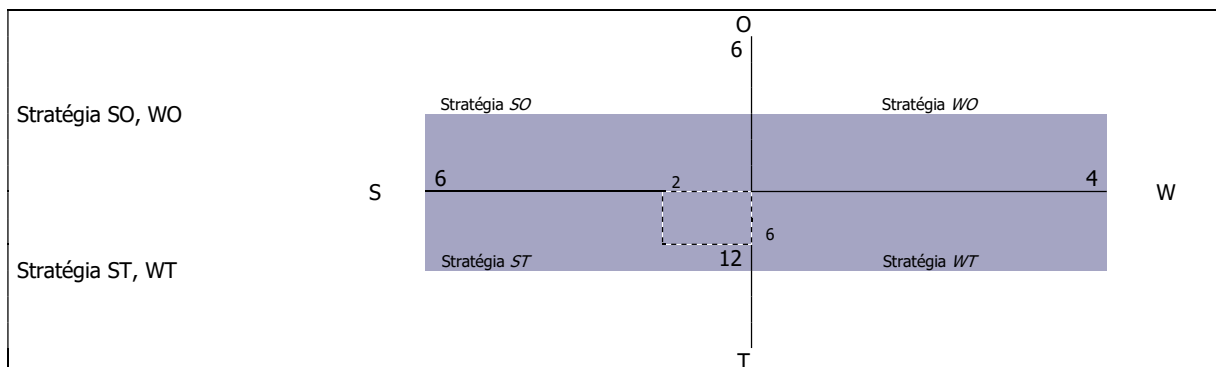
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia verejnej a súkromnej siete materských škôl - 18 zariadení,	1,5	- nedostatočné kapacity materských škôl,	1,5
+ narastajúci počet detí v materských školách,	1,5	- potrebná výstavba predškolských zariadení vo vybraných častiach mesta,	1,5
+ vybudované detské jasle,	1,5	- nedostatočná kapacita ZUŠ a CVČ,	1,5
+ existencia 8 plnorganizovaných verejných a cirkevnej základnej školy,	1,5	- nedostatočné vybavenie základných škôl,	1,5
+ 16 zariadení školského stravovania,	1,5	- potrebná rekonštrukcia vybraných objektov základných škôl,	1,5
+ prítomnosť základnej umeleckej školy,	1,5	- neustály klesajúci počet žiakov na stredných školách – gymnáziách ako aj SOŠ,	1,5
+ centrum voľného času Adam,	1,5	- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,	1,5
+ celkovo 2 špeciálne školy,	1	- nezodpovednosť niektorých žiakov za svoje študijné výsledky,	1
+ prítomnosť 3 gymnázií,	1,5	- nezainteresovanosť rodičov na perspektívnom rozvoji školy,	1
+ 5 stredných odborných škôl,	1,5	- minimálna súčinnosť rodičov pri výchovných problémoch žiakov,	1,5
+ zariadenia celoživotného vzdelávania,	1	- vyšší počet žiakov ťažko vzdelávateľných,	1,5
		- nepravidelná dochádzka žiakov do školy,	1,5
		- nedostačujúca príprava žiakov na vyučovanie,	1,5
		- chýbajúci ekonomický silný odberateľ absolventov v regióne,	1
		- priemerné až podpriemerné študijné výsledky,	1,5
		- nízky záujem žiakov o zapojenia sa do odborných a vedomostných súťaží,	1,5
Spolu	15,5	Spolu	22,5
		Výsledok	- 7,0

3.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
- zdravotná starostlivosť zabezpečená 1 poliklinikou a 1 nemocnicou priamo v meste, - 18 ambulancií praktických lekárov pre dospelých, - 22 stomatologických ambulancií, - 10 gynekologických ambulancií, - 9 ambulancií praktického lekára pre deti, - 20 prevádzok lekární,	- nedostatok základných zdravotníckych služieb, - nedostatočné pokrytie základnými špecializovanými ambulanciami, - nevyhovujúce priestory niektorých ambulancií, - nedostatočná kapacita praktických lekárov pre deti a dospelých, - nedostatok klientskeho prístupu niektorých lekárov, nedostatočné využívanie viacdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovňovanie európskych štandardov,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb,

- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu ST. Odporúča sa meste zabezpečovať nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť – všeobecná, špecializovaná, ako aj potrebnú centralizáciu poskytovateľov zdravotníckych služieb. Potrebné je riešiť nevyhovujúcu vekovú štruktúru lekárov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Spišská Nová Ves v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

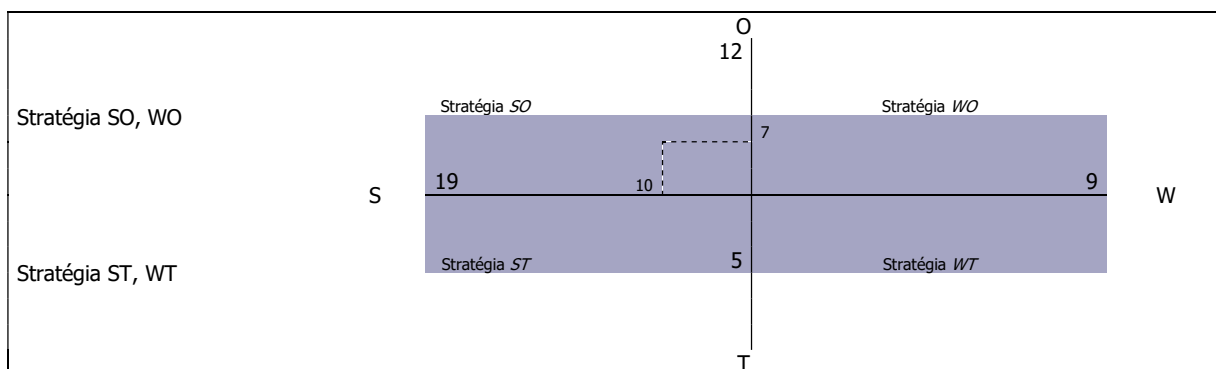
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zdravotná starostlivosť zabezpečená 1 poliklinikou a 1 nemocnicou priamo v meste,,	1,5	- nedostatok základných zdravotníckych služieb,	1,5
+ 18 ambulancií praktických lekárov pre dospelých,	1,5	- nedostatočné pokrytie základnými špecializovanými ambulanciami,	1,5
+ 22 stomatologických ambulancií,	1,5	- nevyhovujúce priestory niektorých ambulancií,	1,5
+ 10 gynekologických ambulancií,	1,5	- nedostatočná kapacita praktických lekárov pre deti a dospelých,	1,5
+ 9 ambulancií praktického lekára pre deti,	1,5	- nedostatok klientskeho prístupu niektorých lekárov, nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania	1,5
+ 20 prevádzok lekární,	1,5	- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia)	1,5
Spolu	9,0	spolu	9,0
		výsledok	0

3.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
- Správa telovýchovných zariadení so správou letného kúpaliska, plavárne s 25 m bazénom, atď., - vybudovaný zimný štadión s kapacitou 3800 + 1700 miest, - vybudovaná športová hala s kapacitou 800 osôb, - vybudovaný futbalový štadión a atletický štadión s kolkárňou, - vybudovaný tenisový areál s tenisovou halou, - činné športové kluby, - vybudované cyklotrasy, - organizovanie regionálnych ako aj medzinárodných športových	- nedostatok športovísk na zimné športy, - nevybudované mimoškolské zariadenia – záujmové krúžky - nedostatok miestností na navčovanie programov, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia pre deti základných škôl, - nedostatok workoutových ihrísk na miestnych sídliskách, - potrebné prepojenie cyklotrás, - nedostatočná športová infraštruktúra na sídlisku Mier a Západ, - potrebná revitalizácia rekreačnej zóny Madaras,

- podujatí, - dva jazdecké areály pri mestskej časti Ferčekovce, - vybudovaná sieť súkromných športových zariadení, - Mestské kultúrne centrum (MKC), - existencia objektov Reduta, Kultúrny dom Mier, - amfiteáter Madaras Park a Letné kino vytvára priestor pre kultúrne aktivity v oblasti neprofesionálnej činnosti, - Folklórny súbor ČACINA, - Detský folklórny súbor IHRÍK združuje cca 40 detí, - Divadelný súbor HVIEZDOSLAV, - Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi, - Spišské divadlo a Galéria umelcov Spiša, - Spišské osvetové stredisko, - Dva kluby mladých, - Rekonštrukcia futbalového štadióna a štadióna Tatran	- nedostatočná ponuka športových možností pre deti ZŤP, - potrebná modernizácia letného kúpaliska, - zlý technický stav amfiteatra v lokalite Madaras, - potrebná dostavba bezbariérových prístupov do kultúrnych objektov,
Príležitosti	Ohrozenia
- existencia priestorov pre budovanie športovej infraštruktúry, - zriadenie malých účelových športovísk na sídliskách, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s mestom na regionálnej úrovni, - budovanie športovej infraštruktúry v lokalite Šulerloch a Grajnár - podpora rozvoja agroturistiky, - dobré predpoklady pre rozvoj rekreačných aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosť, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Mesto by sa malo zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Spišská Nová Ves v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ Správa telovýchovných zariadení so správou letného kúpaliska, plavárne s 25 m bazénom, atď.,	1,5	- nedostatok športovísk na zimné športy,	1,5
+ vybudovaný zimný štadión s kapacitou 3800 + 1700 miest,	1,5	- nevybudované mimoškolské zariadenia – záujmové krúžky	1,5
+ vybudovaná športová hala s kapacitou 800 osôb,	1,5	- nedostatok miestností na navčovanie programov,	1,5
+ vybudovaný futbalový štadión a atletický štadión s kolkáňou,	1,5	- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia pre deti	1,5
+ vybudovaný tenisový areál s tenisovou halou,	1,5	- základných škôl,	1,5
+ činné športové kluby,	1,5	- nedostatok workoutových ihrísk na miestnych sídliskách,	1,5
+ vybudované cyklotrasy,	1,5	- potrebné prepojenie cyklotrás,	1,5
		- nedostatočná športová infraštruktúra na	1,5

+	organizovanie regionálnych ako aj medzinárodných športových podujatí,	1,5	-	sídlisku Mier a Západ,	1,5
+	dva jazdecké areály pri mestskej časti Ferčerkovce,	1,5	-	potrebná revitalizácia rekreačnej zóny Madaras,	1,5
+	vybudovaná sieť súkromných športových zariadení,	1,5	-	nedostatočná ponuka športových možností pre deti ŽTP,	1,5
-	Dva kluby mladých,	1,5	-	potrebná modernizácia letného kúpaliska,	1,5
+	Rekonštrukcia futbalového štadióna a štadióna Tatran,	1,5	-	zlý technický stav amfiteátra v lokalite Madaras,	1
-	budovanie športovej infraštruktúry v lokalite Šulerloch a Grajnár	1,5	-	potrebná dostavba bezbariérových prístupov do kultúrnych objektov,	1
+	Mestské kultúrne centrum (MKC),	1			
+	existencia objektov Reduta, Kultúrny dom Mier,	1			
+	amfiteáter Madaras Park a vytvára priestor pre kultúrne aktivity v oblasti neprofesionálnej činnosti,	1,5			
+	Folklorný súbor ČAČINA,	1,5			
+	Detský folklórny súbor IHRÍK združuje cca 40 detí,	1,5			
+	Divadelný súbor HVIEZDOSLAV,				
+	Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi,				
+	Spišské divadlo a Galéria umelcov Spiša,				
+	Spišské osvetové stredisko,				
Spolu		21,0	spolu		17,0
Výsledok		4,0			

3.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia priestorov na budovanie objektov individuálnej bytovej výstavby, - existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby, - najvyšší počet bytov 3 a 5+ izbových v bytovom fonde, - dominantná časť mesta vykurovaná plynom, - narastajúca priemerná obytná plocha bytov, - realitne mladý bytový fond, - vybudované nové časti mesta, - funkčný inštitút osobného príjmcu,	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, - nedostatočná kapacita energetických sietí, - nedostatočná kapacita vodovodnej a kanalizačnej siete, - potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve mesta, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŽTP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu mesta, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,
Príležitosti	Ohrozenia
- vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zatepľovanie domov, bytov,...), - výstavba bytových jednotiek nižšieho štandardu, - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - zriadenie zariadenia núdzového bývania, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

		O		
		Stratégia SO	10	Stratégia WO
S	8			11
		Stratégia ST	10	Stratégia WT
			3	
				W

T

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

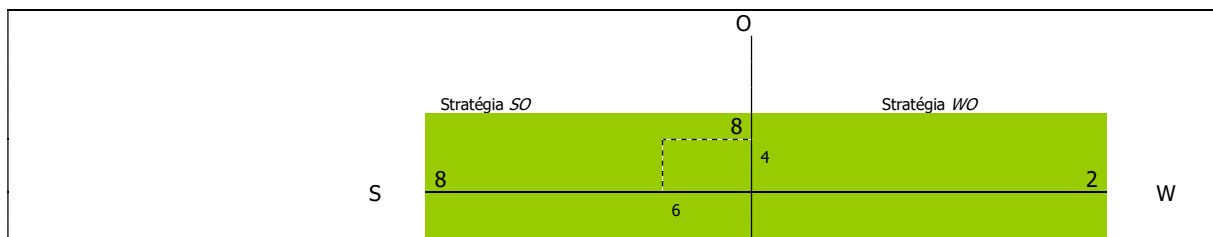
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Spišská Nová Ves v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia priestorov na budovanie objektov individuálnej bytovej výstavby,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby,	1,5	- nedostatočná kapacita energetických sietí,	1,5
+ najvyšší počet bytov 3 a 5+ izbových v bytovom fonde,	1,5	- nedostatočná kapacita vodovodnej a kanalizačnej siete,	1,5
+ dominantná časť mesta vykurovaná plynom,	1,5	- potreba rekonštrukcie bytového fondu vo vlastníctve mesta,	1
+ narastajúca priemerná obytná plocha bytov,	1	- neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov,	1,5
+ relatívne mladý bytový fond,	1	- chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny,	1,5
+ vybudované nové časti mesta,	1	- chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov,	1,5
+ funkčný inštitút osobného príjemcu,		- nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku,	1,5
		- nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu mesta,	1,5
		- slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,	1
Spolu	9,0	spolu	10,0
		výsledok	- 1,0

3.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
- relatívne dobre zabezpečený mestský úrad, - relatívne nízky počet násilných trestných činov, - frekventovaná centrálna časť mesta, - existencia verejného osvetlenia mesta, - existencia mestskej polície, - obvodné oddelenie policajného zboru v Spišskej Novej Vsi, - Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách, - existencia kamerového systému, - rómska stráž v lokalite Vilčurňa,	- rozširovanie drogovej problematiky v meste, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti mestskej a štátnej polície,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozšírenie monitorovacieho systému v meste – inštalovanie kamier na rizikových miestach v meste, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Mesto sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu mesta.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Spišská Nová Ves v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený mestský úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v meste,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť mesta,	1	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia mesta,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1
+ existencia mestskej polície,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1
+ obvodné oddelenie policajného zboru v Spišskej Novej Vsi,	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5		
+ existencia kamerového systému,	1		
+ rómska stráž v lokalite Viličurňa,	1,5		
Spolu	12,0	spolu	8,0
výsledok	4,0		

3.2. Vízia a poslanie

3.2.1. Vízia

Mesto Spišská Nová Ves je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mesto je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvelaďovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí i opatrovateľská služba a organizovanie spoločného stravovania vo vlastných ako aj neziskových a cirkevných organizáciách. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Mesto v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Zabezpečí dostavbu vzdelávacích zariadení predškolskej výchovy v častiach kde je to nevyhnutné, prípadne zabezpečí rozšírenie kapacít existujúcich zariadení. Zabezpečí neustálu modernizáciu vybavenia zariadení povinnej školskej dochádzky. V meste má nezastupiteľné miesto aj vzdelávanie detí a mládeže so špeciálnymi potrebami. Sieť vzdelávania stredoškolského stupňa zohráva dôležitú úlohu pri formovaní kvalifikovanej pracovnej sily, ktorú potrebuje miestny trh práce. Gymnázia, ako všeobecno

vzdelávacie stredné školy poskytujú vysokokvalitnú prípravu v moderných priestoroch pre ďalšie vzdelávanie na vysokých školách. V meste je potrebné zastaviť pokles počtu žiakov na stredných školách.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mesto zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Mesto Spišská Nová Ves je bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorilo podmienky na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Mesto vytvorilo dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov mesta. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi**. Okrem **štandardnej bytovej výstavby** mesto uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov mesta.

3.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mesta Spišská Nová Ves v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mesta Spišská Nová Ves a odpovedá na tri otázky: Čo mesto robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom mesta. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mesta pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mesta. Samospráva mesta Spišská Nová Ves disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mesta a poslancom mestského zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja mesta je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel mestskej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním mesta Spišská Nová Ves všetky tieto úlohy realizuje mestská a štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečné mesto - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mesta je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v meste môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Mesta. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona

č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Mesto považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mesta, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských, základných škôl, ako aj školských jedální a mimoškolských záujmových zariadení. Mesto v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mesto zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Mesto pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Košice.

Realizácia investičných projektov - centier integrovanej zdravotnej starostlivosti - vo vlastných objektoch. Jedným z nich je aj Zdravotné stredisko na sídlisku Západ I. Zároveň vytvárať lepšie možnosti pre udržanie mladých lekárov v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť knižníc, CVČ, ZUŠ a ŠKD.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre ďalší rozvoj nájomného bývania obyvateľom mesta bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov mesta.

Základným zámerom mesta v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného

Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

Bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

3.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Priority KPSS sú definované v súlade s Národnými prioritami:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne naplnené. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné (viď príloha 1 NPRSS 2015- 2020) dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb. Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom. Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt“, vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov“, bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotnícke, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobé dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takejto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obete domáceho násillia.

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie (legitimita):

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Zdôvodnenie (legitimita):

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklúčujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrovujúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany štátu. Nenaplnila sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkového zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb

odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Zdôvodnenie (legitimita):

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mesto Spišská Nová Ves nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný sociálny rozvoj mesta Spišská Nová Ves. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude mesto smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja mesta, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe dotazníkového výskumu boli stanovené nasledovné priority.

3.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby - DD, DSS, denný stacionár, stravovanie a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

3.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú predškolská výchova, základné školy a ich modernizácia, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie. Problémom sú nedostatočné kapacity predškolských zariadení. V niektorých častiach mesta nie sú dostupné vzdelávacie zariadenia.

3.3.3. Zdravotnícke služby

V meste jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou zdravotnou starostlivosťou preferujú obyvatelia aj špecializovanú pre deti ako aj ZŤP. Potrebná je centralizácia poskytovaných služieb.

3.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám. V meste je k dispozícii plaváreň, ktorá vyžaduje modernizáciu a mestské kúpalisko. Potrebne sú ihriská pre deti vyššej vekovej kategórie. Potrebne je prepojenie cyklotrás. V zimnom období chýba v meste otvorený priestor pre korčuľovanie.

3.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome, prípadne v ojedinelých prípadoch v nájomnej výstavbe nižšieho štandardu. Mesto v poslednom období zaznamenalo nárast IBV a HVB. S tým spojený nárast obyvateľov vytvoril tlak na tunajšiu občiansku vybavenosť a technickú infraštruktúru, ktorá je niekedy na hranici svojich kapacít. Do budúcnosti ale možno predpokladať naďalej intenzívnu bytovú výstavbu.

3.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v meste. Nárast počtu obyvateľov spôsobil aj tlak na zabezpečenie bezpečnosti. Problémom v meste je vandalizmus mladistvých.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Mesta.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v meste. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
c i e ľ o v é s k u p i n y					
- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.	- deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvateľia mesta	- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok,	- deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život	- sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život	- deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia mesta

3.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v meste môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Mesta. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Mesto považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mesta, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Oslabovanie rodiny a jej väzieb a pracovná vyťaženosť členov rodiny si v krízových situáciách vyžaduje ich náhradzanie profesionálnymi sociálnymi pracovníkmi. Čo bolo v minulosti úlohou rodiny sa tak presúva na profesionálne inštitúcie poskytujúce sociálnu pomoc a sociálne služby. V súvislosti s týmito skutočnosťami sa zvyšujú požiadavky na rozsah, kvalitu a efektívnosť poskytovaných sociálnych služieb. Trendom EÚ v oblasti sociálnych služieb je preferovanie terénnych a ambulantných služieb a očakáva sa znižovanie dopytu po pobytových službách. V prípade pobytových zariadení je preferované budovanie a zriaďovanie zariadení sociálnych služieb s nízkou kapacitou – do 50 klientov (zariadenia rodinného typu).

Seniori ako cieľová skupina sociálnych služieb sa vyznačujú špecifickými potrebami odvíjajúcimi sa najmä od ich zdravotného stavu, schopnosti samostatného života, potreby socializácie a participácie na verejnom živote. Z týchto skutočností vyplýva potreba zabezpečovať pre túto početnú skupinu obyvateľstva adekvátne, dostupné (najmä finančne) a kvalitné možnosti pre sociálne bývanie, denné sociálne služby a tiež možnosti pre aktívne trávenie voľného času. Trvalou výzvou v tejto oblasti je aj zvyšovanie kvality personálu aj nad rámec povinnej kvalifikovanosti danej platnou legislatívou (opatrovateľky sa v súčasnosti vyznačujú 100% kvalifikovanosťou v zmysle platnej legislatívy) a tiež zacielenie a špecializácia najmä pobytových sociálno - zdravotných služieb v súvislosti s jednotlivými diagnózami klientov, s cieľom skvalitniť ich život v týchto zariadeniach. Mesto v súčasnosti nemá ešte komplexne vyriešenú situáciu v oblasti debarierizácie verejného priestoru a verejných budov, či verejnej dopravy pre voľnú mobilitu a prístup obyvateľov so zdravotným postihnutím, či dočasným telesným obmedzením. Nedostatočné sú aj možnosti pre uplatnenie zdravotne postihnutých občanov v pracovnom procese a kritéria pre poskytované dotácie mesta pre poskytovateľov sociálnych služieb tejto cieľovej skupine. Problematika nároku na poskytnutie, ako aj samotného poskytovania sociálnych služieb v zmysle platnej legislatívy je z pohľadu klientov zložitá a pomerne neprehľadná. V súčasnosti v meste chýba mechanizmus pre informovanie a nasmerovanie klientov v prípade výskytu rôznych nepriaznivých životných situácií (RPM, 2012, s. 36).

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov mesta odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov mesta. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba a rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz mesta. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre mesta bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261).

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

PLÁN OBNOVY – Komponent 13

Cieľom komponentu 13 je pripraviť Slovensko na rýchle starnutie obyvateľstva zabezpečením kvalitnej, dostupnej a komplexnej podpory ľudí s potrebou dlhodobej a paliatívnej starostlivosti. Poskytovaním takejto starostlivosti sa zvýši inklúzia osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti v súlade s ich právami obsiahnutými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor“),³²⁰ ako aj miera ich sociálnej ochrany. Reformami a investíciami sa zvýši prepojenie a efektivita zdravotnej a sociálnej starostlivosti a ich odolnosť voči kritickým situáciám. Zároveň sa naštartuje proces digitalizácie verejnej správy v oblasti poskytovania integrovanej dlhodobej starostlivosti, vrátane digitalizácie rozhodovacích procesov.

Ku komplexnej reforme dlhodobej a paliatívnej starostlivosti sa zaviazala vláda SR v Programovom vyhlásení vlády na roky 2020-2024. Navrhované reformy a investície zároveň odpovedajú na viaceré odporúčania Európskej komisie pre Slovensko na roky 2019 a 2020. Pre naplnenie tohto cieľa sú nevyhnutné nasledujúce reformy a investície:

Reformy

1. Reforma integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti
2. Reforma posudkovej činnosti

3. Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a zabezpečenie infraštruktúry pre jej implementáciu

Investície:

1. Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti
2. Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti
3. Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.1.1. Chránené bývanie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie nocľahárne pre týrané ženy.
Dostavba kapacít útulku pre mužov.
- Projekt 1.1.2. Zriadenie nízkoprahového denného centra.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie zariadenia.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.2.1. Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie zariadenia.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.3.1. Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Podpora zvyšovania kvality poskytovaných služieb v DD Spišská Nová Ves pre menej mobilných a nemobilných klientov.
Výstavba domova dôchodcov / Zariadenia pre seniorov.
Zvyšovanie kapacít pobytových zariadení pre seniorov.
Modernizovať vybavenie zariadenia pre seniorov (Domov dôchodcov - DD).
Revitalizovať park pri DD s vytvorením funkčných plôch pre terapiu a voľnočasové aktivity klientov v exteriéri.
Podpora zriaďovania špecializovaných zariadení pre seniorov s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou.
Zriadenie Senior - centra na Levočskej ulici (klub dôchodcov), dostavba výťahu a vytvorenie ďalšieho Senior - centra pre organizácie združujúce seniorov v meste.
Podpora činnosti klubov dôchodcov.
Modernizovať a dovybaviť priestory klubov dôchodcov v meste.
Rekonštruovať budovu a obnova interiéru spoločných priestorov Domu opatrovateľskej služby.
- Projekt 1.3.2. Obvatelia ZŤP.
Aktivity Podpora činnosti DSS SNV.
Dostavba a rekonštrukcia objektu DSS "Náš dom".
- Projekt 1.3.3. Zabezpečenie doplnkových služieb.
Aktivity Vytvorenie integrovaného informačného systému o sociálnych službách v meste Spišská Nová Ves.
Podpora projektov Guerilla gardening (poskytnutie plôch, atď..).
Podpora zriadenia prepravnej služby pre dôchodcov.

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.4.1. Zabezpečenie monitorovania a signalizácie pomoci.
Aktivity Podpora poskytovania služby SOS náramkov.

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5.	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.
-----------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 1.5.1 Aktivity	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba mestskej pracovne. Podpora zriaďovania komunitných centier. Výstavba strediska osobnej hygieny.
Projekt 1.5.2 Aktivity	Podpora poskytovania verejného stravovania Rekonštrukcia kuchne a zvýšenie kapacity jedálne v Domove dôchodcov a v Hoteli Preveza. Spracovanie technickej dokumentácie. Budovanie donáškového systému stravovania seniorov. Zriadenie nízkoprahovej služby - jedálne pre obyvateľov v hmotnej núdzi.

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.
----------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 1.6.1 Aktivity	Nové Komunitné centrum v lokalite Vilčurňa Výstavba Komunitného centra v lokalite Vilčurňa
Projekt 1.6.2 Aktivity	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitných pracovníkov pre marginalizované skupiny. Zriadenie priestorov pre poradenstvo.
Projekt 1.6.3 Aktivity	Zabezpečenie sociálnej rehabilitácie. Personálne zabezpečenie.

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.
----------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 1.7.1 Aktivity	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Projekt 1.7.2 Aktivity	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Projekt 1.7.3 Aktivity	Projekty na zamestnanie. Podpora zriadenia chránených dielní. Podpora projektov zapojenia ZŤP na trhu práce. Podpora programov zapájania obyvateľov časti Vilčurňa a Podskalka do projektov zamestnanosti.

3.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Mesto zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch, centre voľného času ako aj základnej umeleckej škole.

Kvalitné vzdelávanie je rozhodujúcim zdrojom budúceho rozvoja, prosperity a konkurencieschopnosti mesta. V zmysle Národného programu výchovy a vzdelávania – Milénium (2000) je základným strategickým zámerom Slovenska v oblasti školstva premeniť tradičné encyklopedicko-memorovacie a direktívno - neživotné školstvo na tvorivo - humánnu výchovu a vzdelávanie s dôrazom na slobodu osobnosti. Tento zámer sa premieta aj do prebiehajúcej reformy školstva na Slovensku. To vytvára nevyhnutnosť využívania inovatívnych prístupov a metód vzdelávania a moderného vybavenia, s cieľom zaujať a motivovať deti a žiakov učiť sa. Ich zavádzanie musí nevyhnutne sprevádzať aj trvalé dopĺňovanie si odborných a metodických vedomostí zo strany pedagógov. Aktivity mesta v oblasti školstva boli v uplynulom období zamerané najmä na rekonštrukcie a postupné dovybavenie budov

základných škôl v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Menej času a prostriedkov sa venovalo modernizácii a inovovaniu výchovného procesu a vzdelávaniu pedagógov, a i s ohľadom na nárast počtu detí so špeciálnymi vzdelávacími potrebami (napr. intelektovo nadané deti, športovo talentované deti, ale aj deti s poruchami učenia). Za posledné obdobie na základných školách narastá výskyt rôznych nepriaznivých sociálno – patologických javov ako šikanovanie, agresivita medzi žiakmi, či drogové závislosti maloletých. Tieto často vyplývajú z nepriaznivej sociálnej a rodinnej situácie detí, zo zlyhávania vzťahov a komunikácie medzi žiakom a jeho rodičmi, či žiakom a učiteľom, ako aj zo vzájomnej netolerancie medzi žiakmi. V súvislosti so zavádzaním školskej reformy, v spojitosti s demografickým poklesom populácie a vo väzbe na normatívne financovanie školstva rastú aj nároky na zabezpečenie efektívneho fungovania škôl zo strany ich manažmentov, čo spolu so zavádzaním inovatívnych vyučovacích metód vytvára tlak na trvalé zvyšovanie odborných kapacít pracovníkov škôl (RPM, 2012, s. 37).

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku mesto zabezpečuje činnosť a prevádzku materskej školy a základnej školy, školských jedální a školských klubov detí. V nadväznosti na politiku rozvoja mesta počíta mesto so zvrátením negatívneho trendu vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, základného vzdelávania a školských zariadení, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.
--------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 2.1 Aktivity	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba materskej školy v lokalite Podskalka. Zvýšiť kapacitu a dovybaviť MŠ Tehelná pri rómskej osade Vičurňa.
Projekt 2.2 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Rekonštruovať ZŠ Lipová ul. Rekonštruovať ZŠ Hutnícka ul. Výstavba bezbariérových prístupov vo vzdelávacích zariadeniach. Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.
Projekt 2.3 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov. Revitalizácia areálov základných škôl a výstavba učebni v prírode.
Projekt 2.4 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Rekonštruovať Centrum voľného času. Rekonštruovať a dovybaviť ZUŠ.

Projekt 2.5 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia školských jedální.
Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.

Projekt 2.6 Podpora stredného školstva.
Aktivity Podpora činnosti gymnázií.
Podpora činností SOŠ.

3.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbat' o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky mesta na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade mestských priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľským motívom, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré mesto podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3	Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.
--------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 3.1 Aktivity	Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia investičných projektov - centier integrovanej zdravotnej starostlivosti
Projekt 3.2 Aktivity	Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Projekt 3.3 Aktivity	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov. Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť. Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.
Projekt 3.4 Aktivity	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých. Podpora zriaďovania ambulancií špecializovaných lekárov. Riešenie problému vysokej vekovej truktúry ambulancií praktických lekárov pre dospelých. Podpora zriadenia angiologickej ambulancie. Podpora zriadenia onkologickej ambulancie. Podpora zriadenia neurologickej ambulancie pre deti a mládež. Centralizácia poskytovateľov zdravotníckych služieb. Podpora zriaďovania stomatologických ambulancií. Podpora zriaďovania endokrinologickej ambulancie. Podpora zriadenia stomatologickej pohotovosti. Podpora zvyšovania kvality poskytovanej služby RZP. Podpora zavádzania elektronických objednávacích systémov v zdravotníckych službách.
Projekt 3.5 Aktivity	Podpora následnej paliatívnej a ošetrovateľskej starostlivosti Podpora vybavenia existujúcich a nových Agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS Podpora vybavenia existujúcich a nových mobilných hospicov Zriadenie hospicu

3.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v meste. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiach v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Mesto v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mesta. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou mesta je udržiavať kultúru v meste. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mesta je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mesta a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v meste, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v meste. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiach v oblasti kultúry v meste. Finančné prostriedky určené na kultúru v meste v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzeá, knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Projekty programu:

Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba workoutových ihrísk na miestnych sídliskách. Dostavba prepojenia miestnych cyklotrás aj s napojením na cyklotrasy v Slovenskom raji. Dostavba prepojenia mesta Spišská Nová Ves s Harichivcami a mestom Levoča. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Vilčuriňa. Dostavba prepojenia cyklotrás sídliska Mier a sídliska Západ. Dostavba športovej infraštruktúry na sídlisku Mier. Dostavba detských ihrísk na sídlisku Východ. Výstavba športovej zóny v lokalite Madaras. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Šulerloch. Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Grajnár. Zväčšiť rozlohu, zvýšiť kapacitu a modernizovať mestské kúpalisko a krytú plaváreň. Zrekonštruovať a modernizovať tenisové kurty pod Blaumontom Zrekonštruovať skateboardové ihrisko Vybudovať a udržiavať zimné bežkárske trate Vybudovať a udržiavať trasy pre inline korčuľovanie v intraviláne mesta Podporiť systém sprístupnenia športových školských areálov pre verejnosť. Zrekonštruovať štadión Tatran. Vybudovať športové (streetbal, basketbal) a atraktívne „adrenalinové“ plochy najmä pre mládež – lanové dráhy, lezecké steny, lávky a pod. s využitím prírodného prostredia (parky, lesoparky).

Projekt 4.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v meste. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti kultúry - knižnica. Rekonštrukcia a dovybavenie mestských knižníc.
Projekt 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Projekt 4.8 Aktivity	Zriaďovanie multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia kultúrneho domu Mier. Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky. Výstavba bezbariérového prístupu v DK Mier. Výstavba bezbariérového prístupu do "Reduty". Revitalizácia amfiteátra v lokalite Madaras.

3.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v meste. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území mesta. Mesto zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mesto zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 5.1. Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v nových lokalitách.
Projekt 5.2. Aktivity	Štandardná nájomná bytová výstavba. Vypracovanie technickej dokumentácie. Budovanie nájomného bytového fondu pre potreby nových všeobecných a špecializovaných lekárov.
Projekt 5.3. Aktivity	Výstavba nájomného bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mesta. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie alebo výstavba objektu s nájomnými štartovacími bytmi pre mladé rodiny. Zriadenie objektu s nájomnými bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie. Riešenie problematiky čiernych stavieb v lokalite Hájik. Rekonštrukcia vodovodnej infraštruktúry v lokalite Vilčurňa. Rekonštrukcia a dostavba splaškovej kanalizačnej siete v lokalite Vilčurňa. Budovanie vodovodných a kanalizačných prípojk na Potočnej ulici. Dostavba vodovodnej siete v lokalite Hájik. Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v lokalite Hájik. Podpora projektov svojpomocnej výstavby nájomných bytov obyvateľov rómskych osád. Podpora rozšírenia možností podporovaného bývania. Výstavba zariadenia núdzového bývania.
Projekt 5.4. Aktivity	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zateplenie budov. Obnovenie interiérových spoločných priestorov

3.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Jednou zo základných podmienok kvalitného života akéhokoľvek obývaného územia mesta, je miera jeho bezpečnosti a subjektívny pocit bezpečia obyvateľov, návštevníkov, podnikateľských subjektov. Bezpečnosť je tak nie len jedným z pilierov, ale aj ukazovateľom kvality života v meste. Sídla väčších miest, akým je aj okresné mesto Spišská nová Ves, sú spravidla socio – ekonomickými a kultúrnymi centrami regiónov s koncentráciou väčšieho počtu obyvateľov, v ktorých sa viac vyskytujú kriminálne činy, či prejavy narušania verejného poriadku. Všeobecne platí, že medzi základné príčiny kriminality patrí nezamestnanosť a problémy zabezpečiť si zákonnou cestou primerané životné podmienky a príjem, sociálne odlúčenie až vylúčenie, nevhodné bývanie, rodinné problémy, potreba sa neoprávnene materiálne obohatiť a ďalšie. K nárastu kriminality tiež prispieva výskyt príležitostí pre jej páchanie. Najvyššia miera kriminality v meste Spišská Nová Ves sa prejavuje na sídliskách a prevažuje majetková trestná činnosť, krádeže a poškodzovania cudzej veci. Miestom páchania drobnej trestnej činnosti sú najmä priestory supermarketov a obchodných centier, ale aj rekreačných stredísk a záhradkárskeho osád, pričom často krát sú páchatelmi trestnoprávne nepostihnutí maloletí páchatelia, a to najmä obyvatelia rómskych komunít. Vo večerných hodinách prevláda násilná delikvencia (aj mladistvých a v súvislosti so záverečnými hodinami) v pohostinských zariadeniach, ktorá pokrýva najmä centrum mesta, v menšej miere aj sídliská. V rámci priority Bezpečnosť je dôležitá problematika ohrozenia mesta vznikom náhodných a mimoriadnych udalostí a rizík v súvislosti so zmenou klímy (povodne, ale aj nedostatok vody, snehové kalamity, horúčavy, víchrice a pod.), ako aj v súvislosti s činnosťou rôznych subjektov v meste (potenciálne havárie z prevádzky týchto subjektov s negatívnym vplyvom na zdravie, stav životného prostredia, majetok). Na dopady ktorej mestu v súčasnosti chýba systematická a cielená príprava (RPM, 2012, s. 38).

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky mesto realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov mesta a majetku a pripravenosť mesta riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarom a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov mesta a ich majetku. Mesto zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí mesta v zmysle požiadaviek obyvateľov. Mestská polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext mesta. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
---------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 6.1. Aktivity	Rozšírenie kamerového systému. Výstavba kamerového systému v rámci areálov MŠ a ZŠ. Výstavba kamerového systému pri supermarketoch. Výstavba kamerového systému na železničnej stanici. Výstavba kamerového systému pri športových areáloch, halách a ihriskách.
Projekt 6.2. Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách. Zvýraznenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach mesta. Optimalizácia dopravného značenia. Osadenie dopravných retardérov/spomaľovačov na kritických miestach - ZŠ, MŠ.
Projekt 6.3.	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mesta.

Aktivity	Zvýšenie frekvencie policajných hliadok. Zvýšenie monitoringu hliadok mestskej polície. Zvýšené monitorovanie MP v rizikových častiach mesta, zvýšené kontroly požívania alkoholu na verejnosti a vyvodenie dôsledkov v prípade porušovania zákona.
----------	---

3.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Spišská Nová Ves sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.1.1	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	5
	Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	100
Projekt 1.1.2	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	3
	Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	50

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.2.1	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	2
	Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	50

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.1	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	10
	Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	350
Projekt 1.3.2	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	10
	Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	250
Projekt 1.3.3	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	5
	Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	500

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.4.1	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu		počet	1
	Počet užívateľov služieb.	výsledku		počet	50

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.5.1	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	25
Projekt 1.5.2	Podpora poskytovania verejného stravovania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejnú službu	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	3
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	600

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.6.1	Výstavba komunitného centra v lokalite Viľčurňa	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1000
Projekt 1.6.2	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitných pracovníkov pre marginalizované skupiny.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	5
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	2500
Projekt 1.6.3	Zabezpečenie sociálnej rehabilitácie.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	3
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1500

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČŽV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	m. Spišská Nová Ves	1000
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	m. Spišská Nová Ves	75
Projekt 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1500
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	1
Projekt 1.7.3	Projekty na zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1000
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	m. Spišská Nová Ves	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	m. Spišská Nová Ves	15
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	m. Spišská Nová Ves	3

3.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 2.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	m. Spišská Nová Ves	2000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1000
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	m. Spišská Nová Ves	2000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	2000
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	m. Spišská Nová Ves	2000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	2000
Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných	výstupu	m ²	m. Spišská	1000

		a novovytváraných priestorov v m ²			Nová Ves	
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1000
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera zrekonštruovaných a novovytváraných priestorov v m ²	výstupu	m ²	m. Spišská Nová Ves	1000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	3000
Projekt 2.6	Podpora stredného školstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	1000

3.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 3.1	Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	36 887
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Spišská Nová Ves	1
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	37887
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Spišská Nová Ves	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	36 887
Projekt 3.5	Zriadenie hospicu	Počet podporených projektov	dopadu	počet	mesto Spišská Nová Ves	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	10

3.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	20
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	5000
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v meste.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	500
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	100
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	20
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	20
Projekt 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	20
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	5
Projekt 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	50

Projekt 4.8	Zriaďovanie multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	5000
-------------	---	--	----------	-------	------------------------	------

3.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mesto zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	---

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Počet bytových jednotiek	výsledok	počet	mesto Spišská Nová Ves	300
		Počet nových obyvateľov mesta	dopad	osoby	mesto Spišská Nová Ves	1500
Projekt 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Spišská Nová Ves	500
Projekt 5.3	Výstavba nájomného bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mesta.	Počet bytových jednotiek	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	200
Projekt 5.4	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	150
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	m. Spišská Nová Ves	50000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	m. Spišská Nová Ves	10000

3.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
--------	--

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 6.1	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	m. Spišská Nová Ves	50
		Zníženie kriminality	dopad	%	m. Spišská Nová Ves	30
		Pokrytie územia	dopad	%	m. Spišská Nová Ves	70
Projekt 6.2	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných projektov	výsledok	m	m. Spišská Nová Ves	5
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	m. Spišská Nová Ves	8613
Projekt 6.3	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mesta.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	m. Spišská Nová Ves	8
		Zníženie kriminality	dopad	%	m. Spišská Nová Ves	30

3.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mesta v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

3.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku.
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Projekt 1.1.1	Chránené bývanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie nocľahárne pre týrané ženy.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba kapacít útulku pre mužov.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.1.2	Zriadenie nízkoprahového denného centra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie zariadenia.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Projekt 1.2.1	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie zariadenia.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektivných dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.					
Projekt 1.3.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF, Senior Spišská Nová Ves, n.o.	verejný sektor	stredný	Senior Spišská Nová Ves, n.o., mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zvyšovania kvality poskytovaných služieb v DD Spišská Nová Ves pre menej mobilných a nemobilných klientov.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	Vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba domova dôchodcov / Zariadenia pre seniorov.	1000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zvyšovanie kapacít pobytových zariadení pre seniorov.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Modernizovať vybavenie zariadenia pre seniorov (Domov dôchodcov - DD).	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Revitalizovať park pri DD s vytvorením funkčných plôch pre terapiu a voľnočasové aktivity klientov v exteriéri.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriaďovania špecializovaných zariadení pre seniorov s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie Senior - centra na Levočskej ulici (klub dôchodcov), dostavba výtahu a vytvorenie ďalšieho Senior - centra pre organizácie združujúce seniorov.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Spišská Nová Ves

Programové obdobie 2022 - 2026

	Podpora činnosti klubov dôchodcov.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Modernizovať a dovybaviť priestory klubov dôchodcov v meste.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Rekonštruovať budovu a obnova interiéru spoločných priestorov Domu opatrovateľskej služby.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.3.2	Obvatelia ZŤP.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora činnosti DSS SNV.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba a rekonštrukcia objektu DSS "Náš dom".	Podľa potreby	rozpočet poskytovateľa, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	žiadny	zriaďovateľ
Projekt 1.3.3	Zabezpečenie doplnkových služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvorenie integrovaného informačného systému o sociálnych službách v meste Spišská Nová Ves.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora projektov Guerilla gardening (poskytnutie plôch, atď..).	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zariadenia prepravnej služby pre dôchodcov.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Projekt 1.4.1	Zabezpečenie monitorovania a signalizácie pomoci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora poskytovania služby SOS náramkov.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Podprogram 1.5. Podporné služby.						
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Projekt 1.5.1	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba mestskej práčovne.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriaďovania komunitných centier.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba strediska osobnej hygieny.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.5.2	Podpora poskytovania verejného stravovania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia kuchne a zvýšenie kapacity jedálne v Domove dôchodcov a v Hoteli Preveza.	180	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Budovanie donáškového systému stravovania seniorov.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

	Zriadenie nízkoprahovej služby - jedálne pre obyvateľov v hmotnej núdzi.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Projekt 1.6.1	Nové komunitné centrum v lokalite Vilčurňa					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba komunitného centra v lokalite Vilčurňa	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.6.2	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitných pracovníkov pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.6.3	Zabezpečenie sociálnej rehabilitácie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.					
Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 1.7.3	Projekty na zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriadenia chránených dielní.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora projektov zapojenia ZŤP na trhu práce.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora programov zapájania obyvateľov časti Vilčurňa a Podskalka do projektov zamestnanosti.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	

1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,45
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2022	2023	2024	2025	2026
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ 1.1.					
Projekt 1.1.1					
Projekt 1.1.2					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Projekt 1.2.1					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.					
Cieľ 1.3					
Projekt 1.3.1					
Projekt 1.3.2					
Projekt 1.3.3					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Projekt 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Projekt 1.5.1					
Projekt 1.5.2					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6					
Projekt 1.6.1					
Projekt 1.6.2					
Projekt 1.6.3					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Projekt 1.7.1					
Projekt 1.7.2					
Projekt 1.7.3					

3.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci základného školstva zabezpečiť vzdelávanie hlavných národnostných skupín v materinskom jazyku. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri základných školách v zmysle racionálnej výživy. Mesto zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch, CVC ako aj základnej umeleckej škole.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.					
Projekt 2.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba materskej školy v lokalite Podskalka.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zvýšiť kapacitu a dovybaviť MŠ Tehelná pri rómskej osade Vilčurňa.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Modernizácia vnútorného vybavenia.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštruovať ZŠ Lipová ul.	1000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Rekonštruovať ZŠ Hutnícka ul.	1000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba bezbariérových prístupov vo vzdelávacích zariadeniach.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Revitalizácia areálov materských škôl – dostavba hracích prvkov.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Revitalizácia areálov základných škôl a výstavba učební v prírode.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštruovať Centrum voľného času.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Rekonštruovať a dovybaviť ZUŠ.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Rekonštrukcia školských jedální.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

Projekt 2.6 Podpora stredného školstva.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora činnosti gymnázií.	podľa potreby	rozpočet VÚC KE,	verejný, tretí sektor	žiadny	zriaďovateľ
	Podpora činností SOŠ.	podľa potreby	rozpočet VÚC KE,	verejný, tretí sektor	žiadny	zriaďovateľ

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2022	2023	2024	2025	2026
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Projekt 2.1					
Projekt 2.2					
Projekt 2.3					
Projekt 2.4					
Projekt 2.5					
Projekt 2.6					

3.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.					
Projekt 3.1	Rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Realizácia investičných projektov – centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti	1000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MZ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriaďovania ambulancií špecializovaných lekárov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Riešenie problému vysokej vekovej truktúry ambulancií praktických lekárov pre dospelých.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriadenia angiologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriadenia onkologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriadenia neurologickej ambulancie pre deti a mládež.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Centralizácia poskytovateľov zdravotníckych služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriaďovania stomatologických ambulancií.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriaďovania endokrinologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zriadenia stomatologickej pohotovosti.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zvyšovania kvality poskytovanej služby RZP.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora zavádzania elektornických objednávacích systémov v zdravotníckych službách.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 3.5	Podpora následnej paliatívnej starostlivosti a ošetrovateľskej starostlivosti					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora vybavenia nových a existujúcich Agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora vybavenia nových a existujúcich mobilných hospicov	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie hospicu (kamenného)	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný, tretí sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2022	2023	2024	2025	2026
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Projekt 3.1					
Projekt 3.2					
Projekt 3.3					
Projekt 3.4					
Projekt 3.5					

3.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.						
Program 4. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba workoutových ihrísk na miestnych sídliskách.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba prepojenia miestnych cyklotrás aj s napojením na cyklotrasy v Slovenskom raji.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

	Dostavba prepojenia mesta Spišská Nová Ves s Harichovcami a s mestom Levoča.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Vilčurňa.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba prepojenia cyklotrás sídliska Mier a sídliska Západ.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba športovej infraštruktúry na sídlisku Mier.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba detských ihrísk na sídlisku Východ.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba športovej zóny v lokalite Madaras.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Šulerloch.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Dostavba športovej infraštruktúry v lokalite Grajnár.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zväčšiť rozlohu, zvýšiť kapacitu a modernizovať mestské kúpalisko a krytú plaváreň.	1000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zrekonštruovať a modernizovať tenisové kurty pod Blaumontom	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zrekonštruovať skateboardové ihrisko	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Vybudovať a udržiavať zimné bežkárske trate	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Vybudovať a udržiavať trasy pre inline korčuľovanie v intraviláne mesta	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podporiť systém sprístupnenia športových školských areálov pre verejnosť,	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zrekonštruovať štadión Tatran.	3000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Vybudovať športové (streetbal, basketbal) a atraktívne „adrenalinové“ plochy najmä pre mládež – lanové dráhy, lezecké steny, lávky a pod. s využitím prírodného prostredia (parky, lesoparky).	1000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mesto, podnikateľské subjekty

Projekt 4.6 Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - knižnica.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia a dovybavenie mestských knižníc.	50	rozpočet mesta	verejný, tretí sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 4.7 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 4.8 Zriadenie multifunkčného kultúrneho zariadenia.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Modernizácia kultúrneho domu Mier.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.	Podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba bezbariérového prístupu v DK Mier.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba bezbariérového prístupu do "Reduty".	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Revitalizácia amfiteátra v lokaite Madaras.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2022	2023	2024	2025	2026
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					

Projekt 4.1					
Projekt 4.2					
Projekt 4.3					
Projekt 4.4					
Projekt 4.5					
Projekt 4.6					
Projekt 4.7					
Projekt 4.8					

3.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v meste. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mesto zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	Vlastníci/mesto/investor	súkromný sektor	žiadny	Vlastníci/mesto/investor
	Výstavba plôch IBV v nových lokalitách.	podľa potreby	Vlastníci/mesto/investor	súkromný sektor	žiadny	Vlastníci/mesto/investor
Projekt 5.2	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Budovanie nájomného bytového fondu pre potreby nových všeobecných a špecializovaných lekárov.	1500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 5.3	Výstavba bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie alebo výstavba objektu s nájomnými štartovacími bytmi pre mladé rodiny.	600	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	Súkromný sektor	žiadny	Rómske komunity
	Riešenie problematiky čiernych stavieb v lokalite Hájik.	Podľa potreby	rozpočet komunity, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	Súkromný sektor	žiadny	Rómske komunity
	Rekonštrukcia vodovodnej infraštruktúry v lokalite Vilčurňa.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Rekonštrukcia a dostavba splaškovej kanalizačnej siete v lokalite Vilčurňa.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Budovanie vodovodných a kanalizačných prípojk na Potočnej ulici.	Podľa potreby	rozpočet komunity, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	Súkromný sektor	žiadny	Rómske komunity
	Dostavba vodovodnej siete v lokalite Hájik.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v lokalite Hájik.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora projektov svojpomocnej výstavby nájomných bytov obyvateľov v rómskych osadách.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Podpora rozšírenia možností podporovaného bývania.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba zariadenia núdzového bývania.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 5.4	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	mesto Spišská Nová Ves
	Zateplenie budov.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Obnovenie interiérových spoločných priestorov	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2022	2023	2024	2025	2026
Program 5 Bývanie					
Projekt 5.1					
Projekt 5.2					
Projekt 5.3					
Projekt 5.4					

3.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečné mesto chrániace verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.					
Projekt 6.1	Rozšírenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba kamerového systému v rámci areálov MŠ a ZŠ.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba kamerového systému pri supermarketoch.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba kamerového systému na železničnej stanici.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
	Výstavba kamerového systému pri športových areáloch, halách a ihriskách.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 6.2	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýraznenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach mesta.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Optimalizácia dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Osadenie retardérov/spomaľovačov na dopravných kritických miestach - ZŠ, MŠ.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
Projekt 6.3	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie frekvencie policajných hliadok.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Zvýšenie monitoringu hliadok mestskej polície.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves
	Zvýšené monitorovanie MP v rizikových častiach mesta, zvýšené kontroly požívania alkoholu na verejnosti a vyvodenie dôsledkov v prípade porušovania zákona.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	mesto Spišská Nová Ves

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	

1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2022	2023	2024	2025	2026
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Projekt 6.1					
Projekt 6.2					
Projekt 6.3					

3.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané rámce v **tis. €**.

3.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1									
Projekt 1.1.1	510	510	383	128	102	0	26	0	0

Projekt 1.1.2	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	355	355	266	89	71	0	18	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	1 850	1 850	1 388	463	370	0	93	0	0
Projekt 1.3.3	17	17	13	4	3	0	1	0	0
Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Cieľ 1.5									
Projekt 1.5.1	505	505	379	126	101	0	25	0	505
Projekt 1.5.2	282	282	212	71	56	0	14	0	282
Cieľ 1.6.									
Projekt 1.6.1	400	400	300	100	80	0	20	0	0
Spolu	4 224	4 224	3 168	1 056	845	0	211	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	475	475	356	119	95	0	24	0	0
2023	1056	1056	792	264	211	0	53	0	0
2024	1056	1056	792	264	211	0	53	0	0
2025	1056	1056	792	264	211	0	53	0	0
2026	581	581	436	145	116	0	29	0	0
Spolu	4 224	4 224	3 168	1 056	845	0	211	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020 a Európsky sociálny fond plus (ESF+) 2021-2027 **Operačný program Slovensko** **PLÁN OBNOVY**

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
NADÁCIA PONTIS

3.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2									
Projekt 2.1	620	620	465	155	124	0	31	0	0
Projekt 2.2	2 310	2 310	1 733	578	462	0	116	0	0
Projekt 2.3	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0
Projekt 2.4	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0
Projekt 2.5	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0
Spolu	7 930	7 930	5 948	1 983	1 586	0	397	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	1405	1405	1054	351	281	0	70	0	0
2023	1983	1983	1487	496	397	0	99	0	0
2024	1983	1983	1487	496	397	0	99	0	0
2025	1983	1983	1487	496	397	0	99	0	0
2026	578	578	433	144	116	0	29	0	0
Spolu	7930	7930	5948	1983	1586	0	397	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020 a Európsky sociálny fond plus (ESF+) 2021-2027

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce.

3.6.3. Zdravotnícke služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 3.1	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0
Spolu	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	625	625	469	156	125	0	31	0	0
2023	625	625	469	156	125	0	31	0	0
2024	625	625	469	156	125	0	31	0	0
2025	625	625	469	156	125	0	31	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020 a Európsky sociálny fond plus (ESF+) 2021-2027 PLÁN OBNOVY

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

3.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4									
Projekt 4.1	10 450	10 450	7 838	2 613	2 090	0	523	0	0
Projekt 4.6	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Projekt 4.8	400	400	300	100	80	0	20	0	0
Spolu	10900	10900	8175	2725	2180	0	545	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	2713	2713	2034	678	543	0	136	0	0
2023	2725	2725	2044	681	545	0	136	0	0
2024	2725	2725	2044	681	545	0	136	0	0
2025	2725	2725	2044	681	545	0	136	0	0
2026	13	13	9	3	3	0	1	0	0
Spolu	10900	10900	8175	2725	2180	0	545	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020 a Európsky sociálny fond plus (ESF+) 2021-2027

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)

- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce.

3.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5									
Projekt 5.2	1 510	1 510	1 133	378	302	0	76	0	0
Projekt 5.3	3 250	3 250	2 438	813	650	0	163	0	0
Projekt 5.4	600	600	450	150	120	0	30	0	0
Spolu	5360	5360	4020	1340	1072	0	268	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	1340	1340	1005	335	268	0	67	0	0
2024	1340	1340	1005	335	268	0	67	0	0
2025	1340	1340	1005	335	268	0	67	0	0
2026	1340	1340	1005	335	268	0	67	0	0
Spolu	5360	5360	4020	1340	1072	0	268	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020 a Európsky sociálny fond plus (ESF+) 2021-2027

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

**DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA**

3.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6									
Projekt 6.1	450	450	338	113	90	0	23	0	0
Spolu	450	450	338	113	90	0	23	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2022	113	113	84	28	23	0	6	0	0
2023	113	113	84	28	23	0	6	0	0
2024	113	113	84	28	23	0	6	0	0
2025	113	113	84	28	23	0	6	0	0
2026	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	450	450	338	113	90	0	23	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných obecných a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zdefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

3.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje oddelenie sociálnych vecí a Komisia pre sociálnu oblasť.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. Sociálno - zdravotná komisia pri MsZ môže tiež predkladať mestskému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia Finančnej komisie pri MsZ v termíne schvaľovania mestského rozpočtu predloží sociálno – zdravotná komisia Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie mestskému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo mestského zastupiteľstva.

3.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať sociálno - zdravotná komisia. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Mestské zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec mestského zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na mestskom úrade alebo u Koordinátora pre stratégiu.

4. Použitá literatúra

1. Národná stratégia rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030
2. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
3. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (novela zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. www.statistics.sk
13. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
14. Vagač, 2011, s.4
15. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
16. Atlas krajiny SR, 2002
17. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
18. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
19. Partnerská dohoda 2021 - 2027
20. Zmluva o fungovaní Európskej únie
21. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
22. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
23. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
24. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
25. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
26. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
27. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
28. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
29. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
30. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
31. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
32. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
33. <http://www.upsvar.sk>
34. www.spisskanovaves.eu
35. [https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cierna_voda_\(pr%C3%ADt_ok_Mal%C3%A9ho_Dunaja\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cierna_voda_(pr%C3%ADt_ok_Mal%C3%A9ho_Dunaja))
36. [https://sk.wikipedia.org/wiki/Biela_voda_\(rameno_Mal%C3%A9ho_Dunaja\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Biela_voda_(rameno_Mal%C3%A9ho_Dunaja))
37. <http://geografia-sk.blogspot.com/>
38. KPSS,
39. Lokálna stratégia komplexného prístupu PROGRAM SYNERGIA 2010 - 2017
40. <https://spops.edupage.org/>
41. Správy OvvvŠ, 2020
42. RPM, 2012
43. https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%A1_Nov%C3%A1_Ves
44. https://minzp.sk/files/sekcia-vod/manazment-rizik-2015/3_06-ciastkove-povodie-hornadu/pmpr-hornad-text.pdf
45. http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx
46. http://www.foliageographica.sk/public/media/26622/13-Geomorfologick%C3%A9_pomery_%20Vla%C5%A1skej_%20kotliny.pdf
47. <http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>

48. http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216
49. Správa o plnení programov a projektov
50. <http://www.ddsnv.sk/stranka/poskytovane-sluzby/>
51. CRPSS, 2021
52. <https://caritas.sk/o-charite/>
53. <http://www.zmpnasdom.sk/o-nas/dss-nas-dom/kapacita-a-poloha>
54. <http://zussnv.sk/wp-content/uploads/2020/11/vyrocn-19-20.pdf>
55. <https://www.cvcadam.sk/m/o-nas-19>
56. <http://www.gjavsnv.edu.sk/?sekcia=7-historia>
57. HS, 2020
58. <https://strojsnv.edupage.org/about>
59. <https://cloud5q.edupage.org>
60. <https://cloud6x.edupage.org>
61. <https://www.procure.sk/nemocnica/nemocnica-s-poliklinikou-spisska-nova-ves-s>
62. <http://info.adus.sk/poliklinika-pri-hornade/lekari>

 SCARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:
P.O.Box. č. 8
Banská Bystrica
974 09

tel: 0907 439 224
0911 439 224
e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
scarabeo.sk@gmail.com

Sídlo:
Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica
974 09